

מגיל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרז' רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

ד' סיון תשס"ח

נשא

שנה י"ב גליון תקס"א

היו נכונים ליום השלישי

בבית רעוע וקטן אשר דלתותיו עקורות הלונותיו שבורות וקירותיו מושהרות, היה דר כפרי עני עם משפחתו ימים רבים, אוכל ומשקה לא הי' בבית, ובני הבית חיים וניזונים מכל הבא לידם, הדלות משוועת, העירום והוסר כל שואג מכל פינה ופינה.

יום אחד מגיעו בשורה על ביאתו של המלך להתאכנס דווקא בביתו למשך כמה ימים, מה עשה הכפרי הזה למען קבלת פני אורחו המלך, רחץ את כל קירות הבית, ותיקן את הדלתות ואת החלונות, והציע את מיטת האורח כמיטת יכולתו, ומילא את הדר האוכל בכל מה שידו משגת, יום ולילה לא שבת על מנת להכין את ד' אמותיו לקראת ביאתו של המלך.

עבר שם איש אחד ובראותו הכפרי עסוק כל כולו בניקוי והכנת ביתו לרגל ביאתו של המלך, נענה ואמר לעומתו: מה לך למרוח מירחות של הינם, הלא ממילא לא תצליח במשימתך להכשיר את ביתך כראוי וכיאות לכבודו של מלך, ואם כן איפוא הרי כל עמליך לריק המה.

השיבו הכפרי: אכן הצדק עמך, אלא מאחר שהנני מכיר בכך שאיני יכול במצב זו לקבל את פני המלך, לכן אין ביכולתי לשבת בחיבוק ידיים, ועל אף כי קצרה ידי מלהכשיר ביתי כראוי, ואני משתדל לעשות לכה"פ מה שבידי עשות.

והנמשל מובן, הדנה מקרא מלא דיבר הכתוב "היו נכונים ליום השלישי", דבר אשר לא מצאנו בשום מצוה חובה מן התורה, והלא כה דברי חכמינו ז"ל כאש אשר כל מצות ספירת העומר מהותה וכוונתה היא הכנה מתמשכת של ארבעים ותשעה יום לקראת יום הגדול והנורא זמן מתן תורתנו, הרי לנו שלחג השבועות הועידה התורה מצוה מדאורייתא של הכנה דרבה.

אכן אל יאמר האדם במה יוכל איש שפל וקרוץ מחומר להתכונן למעמד הנשגב של קבלת התורה אשר בו יתגלה האורות שירדו לעולם בשעת מתן תורה, הרי לא יועיל לי שום הכנה להשלים את עצמי כראוי וכנכון לקראת קבלת התורה הק', אך לפי האמור מו' שיודע ומכיר את מד' ערכו יודע גם יודע שאע"פ שלא יספיק להגיע אל שלימות הראויה מ"מ לא יוכל לשבת בחיבוק ידיים בלי שום הכנה לקבלת פני השכינה.

ובכן כאשר עומדים אנו ביומא דשבתא שלפני קבלת התורה הרי חובה מוטלת עלינו להכין את עצמינו בהכנה דרבה, וכמ"ש בספד"ק בית אהרן ז"ל: בשבת זה שקודם מתן תורה צריך כל אחד לראות ולהכין עצמו לקבלת התורה, כי השבת הוא גדול מחג השבועות ואיך יהיה הכנה לו, רק מזה השבת צריך להמשיך הארה גדולה להחג, ויראה כל אחד להכין עצמו בקדושה ובשמחה לקבלת התורה, ובזכות זה נזכה לכל ההשפעות אכ"ר.

תוכן העניינים

- לקח טוב.....עמוד ב'
- דבש תמרים.....עמוד ג'
- בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
- פרפראות לחכמה.....עמוד ו'
- פניני התורה.....עמוד ח'
- חוקים להורותם.....עמוד י"א
- חורבן בית שני.....עמוד י"ב

גליון מיוחד לחג השבועות
עמ' י"ג

קול יסודי התורה	
21721 - 03.6171120	
מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
יום ראשון.....	ערב שבועות
יום שני.....	יו"ט שבועות
83 ₁	יום שלישי גיטין דף פג.
83 ₂	יום רביעי גיטין דף פג:
84 ₁	יום חמישי גיטין דף פד.
ער"ש ושכ"ק - חזרה	

7.22	זמן הדלה"ג	8.11	ס"ז קר"ש א'
7.07	ירושלים	9.06	ס"ז קר"ש ב'
8.58	זמן מוצש"ק	9.41	ס"ז תפלה א'
9.01	ירושלים	10.18	ס"ז תפלה ב'

לקה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

שבשמים, אזי ואני אברכם שהקב"ה בכבודו הוא יברך אותם. (תולדות אדם)

☆

הם נשיאי הממות הם העומדים על הפקודים, פי' מחמת מזה באו לידי מדרגה זו, מחמת על הפקודים, שתמיד הם במדת החסרון הענוה, בבחינת מה. (קדושת לוי)

ושור לאחד, בכדי לתקן הטא העגל שהיה תכנית שור, הקריבו שור לאחד פי' לשמו יתברך שהוא יחיד ומיוחד. (ליקוטי שושנים)

☆

ויקריבו הנשיאים, ברש"י יתנדבו ציבור מה שיתנדבו, ומה שמחסרים הם אנו משלימין, רק לאחר שכל אחד יתקן וישלם חלקו ומדרגתו, אזו אנו משלימין שיש מקום לכך שהנשואים ישפיעו עליהם מקדושתם. (אמרי אלימלך)

☆

עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו, התנאי הראשון לעבודה הוא בכתף ישאו, פי' היא היגיעה. (להבות קודש)

☆

נשיא אחד ליום, הנראה לפרש על פי מה שכתוב ואברהם זקן בא בימים, שבא עם כל ימיו נכונים, וזה גם כן נשיא אחד ליום שהיו מרימים אחדות הבורא בכל יום הראוי לאותו היום. (תפארת שלמה)

☆

מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש, י"ל מזרק כסף, כסף מלשון תאוה, דאם אדם זורק ועוקר מעצמו את התאוות, שבעים שקל בשקל הקדש, פי' דשקול כאילו קיים כל התורה כולה. (שיח שרפי קודש)

☆

נשיא לבני זבולון אליאב, בזכות תמיכתו ביששכר שיעסוק בתורה, זכה לכך לאלי-אב שיהיה דבוק בו יתברך אבינו שבשמים. (תורת אבות)

הננו להודיע בזה שבליל שב"ק זו

תקיים ה"באטע" לאנ"ש

בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

בשעה 11.45

ואיש את קדשיו לו יהיו, ואיש את קדשיו פי' דבטרם הנך בא להוכיח ולקדש את אחרים, לו יהיו פי' שומה עלך לקשט עצמך תחילה. (זרע קודש)

☆

ואיש את קדשיו לו יהיו, אם אמנם לה' הארץ ומלואה, אך כשאישי ישראל מעלה עניני העולם אליו ית', הרי לו יהיו היינו שיש לו בהם חלק נכבד. (אוהב ישראל)

☆

ולחזור לה' מייני ושכר יזיר, לחזור לה' פי' הרוצה להתקרב אליו ית', מייני ושכר יזיר פי' שומה עליו לפרוש מדברים גשמיים. (בית אהרן)

☆

ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן, רומז באם אין ידו משגת לגאול את נפשו מרדת שהת, להשיב האשם פי' ולשוב בתשובה באמת לה' לכהן פי' שילך אל הצדיק, והם יתקנו להשיבו בתשובה באמת. (מאור ושמש)

☆

יברכך ה' וישמרך, לא מצא הקב"ה כלי מחויק ברכה לישראל אלא השלום, לפיכך יברכך ה' וישמרך בלשון יחיד, שרק אם יהיו כל ישראל באהדתו תוכל הברכה לחול עליהם. (נועם מגדים)

☆

וישם לך שלום, רק אם ישרור השלום, וישם לך שלום, יהי ערך לכל הברכות הללו. (שפת צדיקים, בעש"ט)

☆

ושמו את שמי על בני ישראל, מאחר ששמו על בני ישראל היינו ששמו ית' נקרא עליהם, לפיכך ואני אברכם, היינו שראויים לברכה, כי כבודם של ישראל הוא כבודו של מקום. (עבודת ישראל)

☆

ושמו את שמי על בני ישראל, אין לך ברכה גדולה מזו, שתהיה לישראל יראת שמים, שמי על בני ישראל היינו שיהיו ראויים לכך שיהול שמו עליהם. (חן אהרן)

☆

ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם, כאשר ושמו את שמי על בני ישראל, פי' שלא יהי ניתוק בין ישראל לאביהם

נשא את ראש, נשא פי' כל איש ישראל חייב להעלות ולרומם את ערך התורה, את ראש הוא התורה שיש בה כ"ב אותיות מא' עד ת'. (מאור עינים)

☆

נשא את ראש בני גרשון, את ראש פי' באמצעות התורה ניתן להעלות, בני גרשון פי' אפי' את הרחוקים והמגורשים. (אמרות קודש)

☆

לצבא צבא, אם כי אין להם עדיין את הרצון המלא הנדרש לעבודתו ית', אלא רק לצבא צבא פי' רצון לרצות, הרי שיש גם לכך חשיבות כמו שכתוב נשא את ראש בני גרשון גם הם. (עטרה לראש צדיק)

☆

זאת עבודת משפחות הגרשוני לעבוד ולמשא, מחובתם של מנהיגי ישראל להקל מעליהם את סבל הגלות, באמצעות לעבד היינו המשכת השפע, ולמשא פי' בכדי שיוכלו לשאת את סבלם. (אור לשמים)

☆

זאת עבודת משפחות הגרשוני לעבוד ולמשא, פי' עיקר עבודת הצדיקים המחויקים עצמם גרים בעולם הזה, לעבד היינו לעבד עבודת השי"ת, ולמשא היינו לסבול הכל אשר יעבר עליהם מטוב ועד רע כי הכל חסדי ד'. (קרבן העני)

☆

ואת כל אשר יעשה להם ועבדו, את כל אשר יעשה להם, על האדם לקבל באהבה את כל מה שעובר עליו, שהרי כל מה דעביד רחמנא למב עביד, ואף כאשר צר לו מאוד, ועבדו, עליו לעבד את בוראו מבלי להרהר אחריו. (אור פני משה)

☆

מכל הטאת האדם למעול מעל בה, אם בתחילה היא מכל הטאת האדם, דהיינו שנכשל בשוגג, אך מאחר שלא שב בתשובה, נתדרדר למעול מעל בה, היינו להטא במזיד. (מגן אברהם)

☆

והשיב את אשמו, והשיב את אשמו פי' גדולה תשובה שמנגעת עד כסא הכבוד, בראשו, שהרי ראש השורש נשמות ישראל הוא כסא הכבוד. (נועם אלימלך)

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

ממתן תורה, ואפ"ל לפי משי"כ בייט"ל על אמרם ז"ל מפני מה היו אבותינו עקרים מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של ישראל, עפ"י שכתבו משל למלך שהיה צמא למים במדבר שמם ורצו עבדיו להביא לו מים מרחוק אמר להן לי יש סיפק בידי להביא מים ממרחק שיש לי כמה עבדים ורוכבי סוסים אבל אדם אחר שילך בדרך זה ויצמא למים יסתכן ע"כ צוה שיכרו לו באר מים חיים כדי שיהיו מים מצוים לכל עובר וכמו"כ ישועת צדיקים הוא כמו מעיין הנובע ישועה מיד ולדורות ולכן הקב"ה מתאוה לתפילתן כדי שעל ידי תפלתן יפתח הצינור והמעיין לכל מי שצריך לאותו דבר ע"כ, והנה כתב בייט"פ דבניי התפללו נגד החר להבין ולהשכיל דברות היוצא כביכול מפיו ית', ובכן י"ל דתפלתן שהתפללו או במעמד הנבחר פתחו צינור לדורות הבאים שנהיה נענים בשעה שנבקש להבין התורה, ואיתא במדרש יברכך ה' בתלמוד יאר ה' פניו אליך זה מאור תורה שיאיר עיניך ולבך בתורה, ולזה אמרו מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים היינו שזיכו להבין התורה והרי אין אנו כדאים להיות נענים, ממתן תורה שכבר אז התפללו בניי עליהם ועל הדורות הבאים להבין התורה ופתחו צינור ונעשה רושם שיתקבלו התפלות עד היום הזה. (כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

בהקדם דברי אמרם ז"ל יהא רעוא התורע ולא תחצד תעייל ולא תיפוק תיפוק ולא תעייל וכו' הנך בולהך ברכתא ניהו תורע ולא תחצד תוליד בנים ולא ימותו תעייל ולא תיפוק תעייל בלתיא ולא ימותו תוליד בנתא ולא ימותו גובריהו וליהדרו לותיק, וביאר בנוה"ק למה בירכהו בלשון קללה דיש לחוש מן המקטריגים שיעכבו שפע הברכה וע"כ אמרו בלשון קללה ובלבו נתכוונו לברכה והקב"ה היודע תעלומות לב ימלא משאלתו, ובערוגת הבושם כתב לפרש בזה מקראי קודש בברכת כהנים דהוא רק בברכת בוי"ד יש לחוש לזה אבל בברכה הבאה מאת הקב"ה אין מן הצורך להעלים הברכה דכ"מ שיש השראת השכינה אין שטן ופגע רע וז"ש כה תברכו את בניי היינו בלשון הזה אמור להם יברכך ה', שיאמרו בפירוש לשון הברכה ולא יעלימו הברכה בלשון קללה, כי ושמו את שמי על בניי ואני אברכם ובברכה כזו הבאה מאת הקב"ה אין מן הצורך להעלים, ובוה מבואר המדרש יברכך ה' בממון היינו שתבא הברכה מאת הקב"ה בעצמו, וממילא וישמרך מן המזיקים שלא יהיה להמקטריגים שליטה על הברכה כי בברכת ה' אין שטן ופגע רע. (ברך משה)

יברכך ה' וישמרך. ובמדרש יברכך ה' בתלמוד וישמרך שיכתב זכותך, וי"ל עפ"ייד הגמי חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין שעה אחת וכו' וכי מאלחר ששוהין תשע שעות כיום בתפלה תורתן האך משתמרת ומלאכתן האך נעשית אלא מתוך שחסידים הם תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת, ובישמח משה האריך בפרי חיי כי כל מה שהקב"ה משלם לאדם שכר מצוותיו הוא מצד החסד כי הקב"ה הוא המתחיל דמי הקדמני והוא המסיים והגומר, וגבר עלינו חסדו לחשוב כאילו כל המצוה נעשתה ככה גברא, אכן לפי זה יש לחוש דלאו כל העתים שוים ויש עת שמדת הדין שולטת בעולם, אך בגודל חסדו מיד שהאדם עושה המצוה כבר נכתב בספר שמניע לו שכר כדתנן וכל מעשך בספר נכתבין והטוען אחרי מעשה בית דין לא אמר כלום, והוה הביאור יברכך ה' בתלמוד שיתברכו מעייני תורתך להשיג בתוה"ק מברכת ה' דתורתך התברכת, אך כיון שאין זה אלא מצד החסד אולי לא תסכים מדת הדין ולא יקבל שכרו, לז"א וישמרך שיכתב זכותך, דזכות התורה נכתב בספר ונוקף לזכותך ושוב אין לחוש דאין אחר מעשה בית דין כלום והשכר מגיע על פי דין. (דברי יוא"ל)

כה תברכו את בני ישראל. ובמדרש מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים

לעילוי נשמת
האה"ח מרת **אסתר**
פארקאש ע"ה
ב"ר מנחם ישראל ז"ל
גלב"ע ה' אדר
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
האה"ח מרת **טויבא**
בערקאוויטש ע"ה
ב"ר אברהם פנחס ז"ל
גלב"ע ה' סיון
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
האה"ח מרת **איטא**
ראומאן ע"ה
ב"ר מנחם מענדל ז"ל
גלב"ע ערב שבועות
ת. נ. צ. ב. ה.

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
זכרון מאיר – בני ברק

הודעה חשובה

הננו לחודיע בזה לציבור אנ"ש מתפללי בית מדרשינו שיחיו

כי אי"ה בשב"ק זו אחה"צ

תתקיים תפילת מנחה בשעה 7.30

ובסעודת רעוא דרעוין

ישמיע

מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

דברי התעוררות והכנה לחג השבועות

ויה"ר שנזכה להתכונן בראוי וכנכון לקראת חג מותן תורתנו,

ויהי נועם ה' עלינו שנקבל ההשפעות והארות קדושות מיזמא קדישא הדין, אכיה"ר.

בברכת שבתא טובא

הגבאים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

והתודו את הטאתם אשר עשו

פעם אחת סיפרו לפני הרה"ק מרוזין ז"ל על חסיד אחד שנפטר והלך לעולמו החסיד הנ"ל היה מגדולי החסידים והצדיק הי' מכיר אותו חסיד כי הוא הסתופף בצילו כל ימיו, כששמע הצדיק את דבריהם נענח ואמר: הוי הלא היה בעל עבירה גדול, והאנשים בשמעם את דברי הצדיק נשתוממו למשמע אונם וסמרו שערות ראשם, ולא יכלו לעמוד על דברי הצדיק מה ראה לקטר על הנפטר, וכששאלתם בפיחם נכנסו לבנו הרה"ק מר"ק מסאדיגורא וסיפרו לו את המאורע ובקשו ממנו להבינם פשר הדבר, ענה הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורא ואמר להם: הנה כשבא הכהן הגדול ביום הכיפורים לקודש הקדשים מה הוא אומר שם, "חטאו פשעו עוון עמך בית ישראל" כי הוא הנבחר להתוודות בעד כלל ישראל, והנה החסיד הזה שהזכרתם נפטר פתאום בלי ידוי ר"ל ומי הוא איפוא שראוי להתוודות בעדו יותר מאבינו הק'.

והרעותם בחוצרות ונושעתם מאויביכם

פע"א היה עת צרה ליעקב רח"ל, והרה"ק מאפטא ז"ע שהיה זקן הדור, גזר תענית להתענות בה"ב בכל תפוצות ישראל והחמיר מאוד בתענית אף להאנשים החלשים שלא יקילו ובעת הזאת היה רבנו הקדוש מרוזין נוהג בעבודת השיר, כידוע שהיה לו חברת מנגנים בכלי שיר, וכאשר נשמע פקודת הרב מאפטא ז"ל בדבר אותה התענית, קרא הוא ז"ל לחברי המנגנים וצוה שייטיבו נגן לפניו במצולתיים וכלי נבל והצוצרות והדבר נשמע להרב מאפטא, והעולם היו סבורים שיתרעם על הרה"ק מרוזין שעשה היפך גזירתו, מאבל ליום טוב, וכאשר הגיעו הדברים לאוזני הרב מאפטא, ענה ואמר: אנן לא נוכל להישוות עם הרה"ק מרוזין, שהוא הולך על דרך הכתוב וכי תבואו מלחמה בארצכם וגו' והרעותם בחוצרות ונזכרתם לפני ה' אלִּיכם ונושעתם מאויביכם. (מנסת ישראל)

הינקי ממי המרים המאירים האלה

אשה קשת רוח באה פעם אל הרה"ק ר' זאב וואלף מויזטאמיר בעל "אור המאיר" ז"ל ובכתה לפניו במר נפשה כי בעלה הוא שיכור ושותה יין כל היום ומתוך שכרותו מכה אותה מכות אכזריות וסבלה גדול מנשוא, וכבר כמה פעמים ביקשה ממנו שיתן לה גט פיטורין אך הוא סירב ואמר: אני רוצה יותר להיות אלמן מלהיות גרוש, אמר לה הצדיק שתבוא עם בעלה אצלו, והאשה אמרה: הלא לא ירצה לבוא, אמר לה הצדיק: שמעי נא לעצתי, כשתבואי לביתך ותראי שהוא שותה יין תבקשי ממנו שיתן גם לך מעט יין, וכשתשתי מהיין התללי את טעם היין מאוד, וכן תעשו בכל פעם שהוא ישתה, ותאמרו לו שעד עכשיו לא ידעת את טוב טעמו של היין כי טוב הוא, וכשיעברו כמה שבועות תאמרו לו כי שמעת שבכפר אחד אצל

ר' זאב מויזטאמיר נמצא יין טוב להפליא, לכן עצתך שיסעו לשם לשתות מהיין המשובח ויקנה שם גם מידת יין להביא הביתה. האשה עשתה כדברי הצדיק, עד שלבסוף עלתה בידה להביא את בעלה אל הצדיק, כשבאו אליו, לקח הצדיק שתי כוסות יין ונתן אחת להבעל ואחת להאשה, חטף הבעל ושתה ושיבח מאוד את היי"ש, והצדיק פנה אל האשה ואמר: "ואם לא שטית תחת אישך הינקי ממי המרים המאירים האלה", תיכף כשסיים הצדיק את הדברים, התחיל הבעל לצעוק: חוסו ורחמו עלי כי היין בוער בקרבו ולבי נשרף מהיין ועוד מעט אני מת, אמר לו הצדיק: מוטב שתישארו היא אלמנה ולא אתה אלן, כששמע את הדברים האלה נפל על פניו והתחיל לבכות מאוד, והצדיק אמר לו: תן תודה, והתוודה על עוונותיך, והתוודה על כל אשר חטא, ונתן תקיעת כף להצדיק שמעתה יתנהג בדרך הישר ויחיה עם אשתו בשלום, והזהירו הצדיק שאם ישוב לדרכו הרעה לא תהיה לו שום תקנה ובוודאי ימות, אלא שידוע אני - הוסיף הצדיק - שלא תוסיף עוד לשתות כי היין יהיה נמאס בעיניך, נסעו האישה ואשתו לביתם, ומואו חיו בשלום ובשלחה.

בכתף ישאו

הרה"ק ר' יצחק מווארקא ז"ל הי' פעם אצל הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר ז"ל והתבודד עמו בחדרו במשך כמה שעות, כשיצא הרה"ק מווארקא מחדרו היו עיניו זולגות דמעות ולא גילה לשום איש מה זה ועל מה זה, אחרי הסתלקותו של הרה"ק מווארקא סיפר בנו גופא דעובדא הכי הוה: אביו הצדיק בא לקאזמיר להתיעץ אם מקום מנוחתו יהיה בווארקא הוא המקום שעבד את ה' והכניס יראת שמים בלבותיהם של ישראל כל ימיו, או שיהיה גנוז בווארשא שפעל ועסק שם הרבה בצרכי ציבור לטובת כלל ישראל (הרה"ק מווארקא היה נמצא לפרקים קרובים בווארשא כדי להשתדל בעניני הכלל), והוחלט אצלם שהוא בעצמו יהיה גנוז בווארקא, ואת ווארשא ישאיר בשביל בנו. ואכן בשנת תרל"ה חלה בנו השני של הרה"ק מווארקא (הצדיק ר' מרדכי מנחם ז"ל מווארקא) במחלה אנושה, והובילוהו לווארשא לדרוש ברופאים, ויצאה שם נשמתו בטהרה. ובווארשא הי' נהוג שהיו מובילים את הנפטרים לבית החיים על עגלה מיוחדת ולא היו נושאים אותם בכתף, אבל הרה"ק מאלכסנדר (שהי' תלמידו) לא רצה בשום אופן שיוליכו את רבו הק' על עגלה, והלך לרב העיר לבקש ממנו רשות לשאת את הנפטר בכתף, בתחילה לא רצה הרב להסכים לכך לשנות מן המנהג, אך כשהפציר בו הרבה אמר לו שאם יתן לו רמז מן התורה שהנשיאה בכתף היא ענין של כבוד לתלמידי חכמים יסכים לזה, נענה הרה"ק מאלכסנדר ואמר: כתוב בתורה: כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו, והיינו דהאנשים שעבודת הקודש עליהם יהיו נישאים בכתף, נהנה הרב מאוד על שמצא סמוכין לזה, ונתן לו רשות לשנות ממנהג המקום.

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

מזלא טבא וברכת הודאה

בשער בת רבים נביע דברי שבח והוקרה, לשם לתהילה ולתפארה,
וברכת מזלא טבא, קדם אנ"ש החשובים הני צנתרי דדהבא,
אשר חבלים נפלו להם בנעימים לשמוע דברי חכמים בעריכת
שמחות הווארט-תנאים לפי התקנות
שנשנו ע"י מוריננו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

הלא המה

הרב ר' ישראל יודא
בערגער שליט"א

הרב ר' ישראל שלום
גאלדבערגער שליט"א

והרה"ח ר' דוד גרין שליט"א

אשריכם! ממכם יראו וכן יעשו

זכות הרבים תלוי בכם, ובשכר זאת אך טוב וחסד ירדפוכם

ויה"ר שירבו כמותכם בקרב הקהילה, וישישו בשמחה בהרחבת הדעת ובגילה, עדי נזכה
לישועת ישראל ושמחתן בביאת גוא"צ ומלכינו מרן רביה"ק שליט"א בראשינו, בב"א.

החותמים ברגשי שמחה והערכה

הנהלת הקהילה

פרפראות לחבמה

מאמרים נהמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
כפתור ופרה משוקדים

לעשירות הא' כמו שאמרו (תמונה פ' רמ"א) עשר בשביל שתתעשר, ב' דא"י בגמ' (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו, והנה האשה אומרת למה לך ליתן תרומה לכהן כדי לזכות לעשירות, מוטב שתתן לי וגם תתעשר כדברי הגמ' הנ"ל, נמצא שהיא גרמה במה שלא נותן תרומה ולכן סופה להיות סוטה, אך אליבא דאמת יש נפק"מ בין ב' העשירות דאם נותן תרומה וצדקה אהני לי' גם לאחר מותו, אבל אי נותן לאשתו אין לו לאחר מותו כלום מעשירות זו, וזהו הפי' בתהלים (מ"ט, י"ו) אל תירא כי יעשיר איש כי ירבה כבוד ביתו דהיינו אם העשירות באה לו בשביל אשתו, כי לא במותו יקח הכל, אבל בתרומה וצדקה גם במותו יקח.

☆

על פי ה' פקד אותם ביד משה איש איש על עבודתו ועל משאו. ויש להבין שינוי הלשון, למה אמר אצל משא בני קהת אהרן ובניו יבואו ושמו אותם איש איש על עבודתו ואל משאו, ואילו כאן אצל בני גרשון ובני מררי נאמר על עבודתו ועל משאו, ברם כיון שבני קהת נשאו את הארון ובנשיאת הארון מצינו שהארון היה נושא את נושאו, וא"כ הרי בני קהת היו טפלים אל משאם מאחר שהארון הוא שנושא אותם ולא הם נשאו אותו לפיכך נאמר בהם לשון זה ואל המורה על כך שהם טפלים אל משאם, הארון אמנם כאן בבני גרשון ובני מררי נאמר ועל משאו, כיון שהמשא היה טפל להם, והם היו נעלים עליו שהרי הם נשאו אותו.

☆

בכתף ישאו. ובגמ' (סוטה ל"ה) מפני מה נענש דוד המלך שנשא הארון על העגלה משום שקרא לדברי תורה זמירות שנאמר זמירות ה' לי חוקך אמר הקב"ה ד"ת זמירות קרית להו חייך שאני מכשילך בדבר שתינוקת של בית רבן יודעין שנאמר ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו עב"ד הגמ', ולכאורה צ"ב מה מידה כנגד מידה הוא זו דמשום שקרא לד"ת זמירות לכן נשא הארון על העגלה, אך י"ל עפ"מ דא"י בגמ' כשנכנסו רבותינו לחרם שביבנה אמרו עתידה תורה שתשכח מישראל וכו' ר"ש אומר ח"ו שתשכח שנאמר וענתה השירה הזאת לעד כי לא תשכח מפי זרעו, וביאור הענין הוא דחכמים ס"ל שעתידיה תורה שתשכח מישראל והא דכתיב כי לא תשכח מפי זרעו ס"ל דלא על כל התורה נאמרה אלא מקרא נדרש לפניו וקאי על שירת האזינו דבה מיירי קראי ואותה שירה לבדה היא דלא תשכח, ור"ש ס"ל דמקרא נדרש לפניו ולפני פניו וקאי וענתה השירה הזאת על כל התורה דכל התורה נקראת שירה וקאמר עלה דלא תשכח מפי זרעו, ולזה אמר הקב"ה לדוד ד"ת זמירות קרי' להו דס"ל כר"ש דכל התורה נקראת שירה דקאי וענתה השירה הזאת על כל התורה ומוכח מזה דא"א לתורה שתשכח מישראל, חייך שאני מכשילך בדבר שתינוקת של בית רבן יודעים ומוכח שאפשר לתורה שתשכח. (פנינים יקרים)

יברכך ה' וישמרך. ודרשו חז"ל וישמרך מן המזיקים, ויל"פ עפ"ד התוס' (במסכת ז"ב) אהא דאמרו חז"ל שדרו של אדם לאחר שבע שנים נעשה נחש, והוא דלא כרע במודים, וכתב דבמדרש איתא, שבשדרה יש עצם אחד שממנה נעשית התחי' ובהעשותו נחש המקולל דאזי אין לו תקנה ולא יקום בתחית המתים, ותמהו ע"ז דלמה יגדל העונש כ"כ עבור דלא כרע במודים, אכן הענין הוא דענין השתחויה מודה על הכנעה, והבלתי משתחויה יורה על גדול גאותו, ולזה כבר משפטו חרוץ, כל המתגאה אין שדרו ננער, ולכן כיון דלא כרע במודים המורה על גאותו לכן לא יקום בתחית המתים, ובזה יל"פ הפסוק "ואת קומתך דמתה לתמר", דידוע מה שאמרו חז"ל דתמר אין גועו מחליף ופי' שם רש"י דהרמו הוא שלא יקום בתחית המתים, וזהו הפי' ואת קומתך, מה שאתה בקומה ולא משתחוה במודים, דמתה לתמר, שאין גועו מחליף ולא יקום בתחית המתים, והנה כתבו ז"ל על אמרם במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותותו, דהשם הו"ו"י בה דמורה גדולתו שהוא היה הוה ויהיה ומהוה את הכל, שם אתה מוצא ענותותו, דהשם הו"ו"ה האותיות האלו הם מוזערים במספר מילואים מכל שאר האותיות. וזהו פי' הכתוב כאן יברכך הו"ו"ה, "שמשהם הו"ו"ה ב"ה תבוא לברכה והשתחו" (מלשון וינך מ"א הגמלוס) ולכן וישמרך מן המזיקים, היינו מן הנחש שבא ע"י שמתגאים ולא כורעים במודים.

☆

יברכך ה' וישמרך. אי' במדרש יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין, ונל"פ עפ"מ דא"י בגמ' (בבא מציעא מ"ג) דאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוך מן העין, שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמיק, והנה לגבי מזיקין מצינו איפכא שאמרו חז"ל (פולין ק"ה): כל מידי דצייר וחתים לית לן רשות למישקל מיניה, והשתא יובן מאמה"כ יברכך ה' בממון והברכה מצויה דווקא בסמוך מן העין וא"כ איכא למיחש למזיקין לז"א וישמרך מן המזיקין. (נחל קדומים)

☆

איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל. ונל"פ עפ"מ דא"י בגמ' דהא דאין מווגין לו לאדם אלא לפי מעשיו הוא דווקא בזיווג שני אבל בזיווג ראשון מכריזין מ' יום קודם יצירת הוולד, ולפי"ז אי"ש כוונת הכתוב, אי"ש אי"ש כלומר כשיהי' ב' פעמים איש דהיינו בזיווג שני אז אם תשטה אשתו סימן לדבר שגם הוא פגום דבזיווג שני מווגין לפי מעשיו וזהו ומעלה ב"ז מעל שגם הוא אינו כהוגן. (מהר"ט אלגזי)

☆

איש איש כי תשטה אשתו. וברש"י אי' מה כתיב למעלה מן הענין ואיש את קדשו לו יהיה לומר לך אם אתה מעכב מתנות הכהן חייך שתצטרך לבוא אצלו להביא לו את הסוטה, והקשו המפוי' הא תרומה מפריש הבעל וא"כ מה חטאה האשה אם הוא אינו נותן תרומה. אך י"ל דהנה יש ב' דברים שהם סגולה

פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"
נר"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

הלכות העולים לדינא, מהא דאמרו חז"ל:

ימי א' ב' ג' שייכים לשבת העבר, וימי ד' ה' ו' שייכים לשבת הבאה

אמנם בהגהות רבינו פרץ (על התשב"ץ קטן, בסימן קפ"ד) הביא מתוס' רבינו יהודה (ברכות ח') שחילק, דדוקא לענין גיטין אמרינן דעד יום שלישי נקרא "בתר שבתא", אבל לענין לחזור הפרשה דבעינן שיטלים פרשיותיו עם הציבור, לא מהני מה שקורא אחר השבת, כיון שכבר התחילו הציבור לקרוא פרשה אחרת במנחה. וכתב דמטעם זה מהני לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום מיום ראשון ושפיר מיקרי "עם הציבור", כיון שהציבור התחילו הפרשה במנחה.

ולחלכה הובא בשו"ע ב' החלכות:

- (א) ש"יש אומרים שיכול להשלים עד רביעי בשבת (סימן רפ"ה ס"ד), והטעם כתב במשנה ברורה (ס"ק י"א) "דבג' ימים הראשונים שייכים עדיין קצת לשבת וכו', לכן בדיעבד יכול להשלים".
- (ב) ש"מיום ראשון ואילך חשוב עם הציבור", (שם ס"ג). ובמ"ב (סק"ז) כתב הטעם "כיון שמתחילין במנחתא דשבתא לקרות פרשת שבוע הבא, נחשב שוב הקורא כקורא עם הציבור, וא"כ מה שכתב המחבר מיום ראשון ואילך לאו דוקא הוא".

הבדלה עד סוף יום שלישי

כתב בשו"ע (או"ח סימן רצ"ט ס"ז) וז"ל "שכח ולא הבדיל במוצאי שבת, מבדיל עד סוף יום שלישי. ויש אומרים שאינו מבדיל אלא כל יום ראשון ולא יותר. ודוקא בורא פרי הגפן והמבדיל בין קודש לחול, אבל על הנר ובשמים אינו מברך אלא במוצאי שבת" וכתב הרמ"א "והעיקר כסברא הראשונה". עכ"ל.

וטעם הדבר שיכול להבדיל עד יום רביעי כתב במשנה ברורה (ס"ק ס"ה) וז"ל "דכל אלו השלשה ימים שייכים עוד לשבת העבר, ומכאן והלאה שייכים לשבת הבאה" עכ"ל.

והטעם שאין מברכים על הנר כתב במשנה ברורה (ס"ק י"ח) "דברכת על האור, משום דבמוצאי שבת הוא זמן בריאתו, ועל הבשמים נמי, משום כדי להשיב נפש הכואבת ביציאת נשמה יתירה, וכל זה לא שייך ממוצאי שבת ואילך" עכ"ל.

בגמרא (ע"ז.) **לאחר שבת מאי** אמר הבעל לאשתו הרי זה גיטך אם לא אבוא לאחר שבת, ואיה ימים נחשבים לימים שאחר השבת הקודמת, ואיה ימים נחשבים לשלפני השבת הבאה, **יתיב ר' זירא קמיה דרבי אסי, ואמרי לה רבי אסי קמיה דרבי יוחנן וקאמר חד בשבא, ותרי, ותלתא** ראשון בשבת, ושני ושלישי נקראים הימים, **שבתר שבתא** שאהרי שבת שעברה. אבל **ארבעה וחמשה ומעלי שבתא** רביעי חמישי וערב שבת נקראים הימים **שקמי שבתא** שלפני שבת הבאה, ולכן אם עבר יום השלישי אחרי השבת ולא בא הגש חל.

ובביאור טעם הדבר שעד סוף יום שלישי שייך לשבת שעבר, ומיום רביעי שייך לשבת הבא כתב בקרבן נתנאל (כאן אות ה') **"דשבת היא הנקודה האמצעית, ויום ד' הכנה לקבל נפש הנשמה חדשה, ויום ה' לקבל רוח הנשמה חדשה, ויום ו' לקבל נשמה לשבת הבאה. ויום א' השארת הסתלקות נשמה חדשה, ויום ב' השתארות רוח מנשמה חדשה, ויום ג' השתארות הנפש וחזור הלילה"** עכ"ל.

וכן כתב בסידור הרש"ש (הובא בכף החיים או"ח ס"ו קל"ב אות כ"ז) וז"ל **ביום א' לכוון להשאיר בו הארה מתוספת הנשמה של שבת שעברה, ביום ב' לכוון להשאיר מתוספת הרוח של שבת שעברה, וביום ג' מתוספת הרוח משבת שעברה. וביום ד' להמשיך הארה מבחינת הנפש של שבת הבאה, וביום ה' מבחינת הרוח, וביום ו' מבחינת נשמה של שבת הבאה.**

ולענין הלכה מצאנו כמה דברים שעד סוף יום שלישי נחשב לשבת שעבר, ומיום רביעי נחשב לשבת הבאה.

קריאת שנים מקרא ואחד תרגום עד סוף יום שלישי

במהר"ם חלאווה (פסחים דף ק"ז.) כתב "דמכאן כתבו רבותינו הצרפתים שאם לא קרא שנים מקרא ואחד תרגום עם הציבור, יכול להשלים ולקרוא עד יום שלישי בשבת, **דעד אז בתר שבתא מיקרי"**, והובא הלכה זו בבית יוסף (או"ח ס"ו רפ"ה ס"ד) בשם ההגה"מ בהל' תפילה (פ"ג אות ט').

נטילת צפרנים לכבוד שבת מיום רביעי והלאה

כתב בשו"ע (או"ח סימן ר"ס ס"א) "ומצוה להחף הראש, ולגלח הצפרנים בערב שבת" וכתב הרמ"א "וכשנטל צפרניו לא יטול אותן כסדרן, ויתחיל בשמאל בקמיצה ובימין באצבע, וסימן לזה דבהג"א בשמאלו ובדאג"ה בימין".

וכתב בספר אבודרהם (דיני נטילת צפרנים) שיזהר ליטול הצפרנים לכבוד שבת מיום רביעי ואילך, והטעם מפני שעד יום רביעי שייך לשבוע שעבר, ומיום רביעי והלאה הוא משבוע הבא כמבואר בגמרא בסוגיין "ארבעה וחמשה ומעלי שבתא וכו', ויהיה התיקון לכבוד שבת.

וז"ל אבודרהם (שם) "הנטל צפרניו צריך ליטול על זה הסדר, יד ימין אגהב"ד, יד שמאל דבהג"א, ומצאתי כתוב בענין זה סימן אחר והוא קשי"א בל"א תירוץ", פירוש ק' מיצה ש'מאל י'מין א'צבע ב'אזהרה ל'ך א'תה ת'קוץ י'ום ר'ביעי ו'הלאה צ'פרניך, והטעם מפני שעד יום רביעי הוא משבוע שעבר, ומיום רביעי והלאה, הוא משבוע שבא, כמו שאמרנו בהבדלת מוצאי שבת, ולכן הזהיר לקוץ צפרניו מיום רביעי והלאה, כדי שיהיה התיקון לכבוד שבת, וסימן זה רומז כי נטילתם על זה הסדר קשיא, ואין לשאול טעם למה כי אין בו תירוץ" עכ"ל.

CENTRAL INSTITUTIONS
OF SATMAR
KIRYAS JOEL - BNEI BRAK

מרכז המוסדות דרבינו יואל

מסאטמאר

קרית יואל - בני ברק

נתייסד ע"י מרן רביה"ק בעל דברי יואל ז"ע - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

תבואתה לראש יוס"ף

באותות הערכה נשגר בהני שורתא, כסא דברכתא, מלא טיבותא, אל מע"כ ידידינו החשוב האי גברא יקירא, עושה ומעשה למען מוסדותינו תדירא, ובמיוחד משקיע מיטב כשרונותיו למען הבית, חינוך לבנות ברוח מסורה, נשוא פנים נכבד מאד נעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך אמוני עם סגולה, ויהי ה' את יוס"ף, יראת ה' על פניו חופף,

הרה"ח ר' יוסף יהושע גריץ שליט"א

חבר הנהלת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה הכפולה השרויה בביתו בהולדת הנכד והנכדה שיחיו

אצל חתנו כבנו ידידינו החשוב יעק"ב איש תם יושב אוהלים, לתורה ולעודה מרבה פעלים, שמו מהללים,

מוה"ר יעקב אביגדור פרידמאן הי"ו

וצרופה בזה ברכותינו, אל מע"כ ידידינו, שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת, מהם ומכל יוצ"ח בבת אחת, באושר ועושר והרחבת הדעת, וימשוך להרבות בפעליו הנכבדים לטובת מוסדותינו בכל עת, ובשכר זאת יתברך בכל משאלות לבו לטובה, מיידו ית"ש המלאה הפתוחה והרחבה, וכט"ס.

החותמים למען שמו בהערכה ובהוקרה

הנהלת המוסדות

בית המדרש ד'חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
זכרון מאיר - בני ברק

מודעה רבא לאורייתא

שמחים אנו להודיע בזה לכל אנשי שלומינו הע"י
כי לקראת חג השבועות הבעל"ט
ילמד

הרב נפתלי צבי בראדי שליט"א

שיעור ב"מגילת דות" בטוטו"ד

בשב"ק אחה"צ בשעה 6.30 בבית מדרשינו

בברכת שבתא טבא
הגבאים

ביקור חולים "חסדי יואל" ד'סאטמאר

ע"ש כ"ק מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ישמח משה 32 קרית יואל בני ברק

הטיבה ה' לטובים

בקול ששון וקול שמחה, נברך בשיר ושבחה, ברכת מז"ט ביקר ורבותא, קדם ידידינו היקר לעילא מכל ברכתא, למען חולים ונזקקים לא ישובת יומי ולילתא, ובפרט משליך עצמו מנגד בכל פניא מעלי דשבתא, בהסעת האוכל לבתי חולים לאתקינו סעודתא, נושא בעול פעולותינו במיטב אחריותא, ראש וראשון לכל מילי מעליותא, שמו מפארים בכל תושבתא,

מוה"ר גרשון כף שליט"א

ממנהלי הארגון וחבר הנהלת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה שבביתו, שיר ושבח על שפתו, בהולדת נכדתו ני"ו למז"ט
אצל חתנו כבנו ידידינו היקר המהולל בתשבחות, חן וחסד על פניו חופפת, עושה ומעשה למען ביקור חולים

הר"ר ישראל צבי ווינפעלד הי"ו

ממתנדבי הארגון

בשם כל הנהנים מפעולותיכם הכבירים, נברך אתכם בהלל ושירים, יה"ר שתזכו לראות דורות ישרים, ותרוו רב תענוג ונחת מצאצאיכם היקרים, ותזכו להמשיך במעשיכם, לאורך כל ימי חייכם, ובפרט במעשיכם הנשגבים למען החולים והזקנים, עוד רבות בשנים, דשנים ורעננים, ובזכותם תזכו לבנים ובני בנים, וכט"ס.

הכו"ח בתודה וקול זמרה, בהערצה והוקרה

חברת ביקור חולים "חסדי יואל" ד'סאטמאר ב"ב

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

חוקים להורותם

כמה פרטי דינים בעניני שמיטה

גערך ונסדר ע"י הרב יהואל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

קדושת פירות שביעית

היות ועתה החל מכירת פירות שמיטה, לכן נכתוב פרטי הלכות הנוגעים בעיקר לגבי פירות (לגבי ירקות כבר כתבנו בעבר) ולהוי ידוע שבמדור זה לא עסקנו בדן השתמשות בפירות אוצר ב"יד, שכידוע הרבה מחמירים בזה, ורק כתבנו הדינים בעצם השתמשות בפירות שיש בהם קדושת שביעית הן בפירות נכרים להנהוגים שיש בהם קדושת שביעית, והן בפירות אוצר ב"יד להנהוגים להשתמש בהם.

קילוף פירות

פירות שביעית שהדרך היא לקלפם מותר לקלפם אף על פי שאפשר לאוכלם בקליפתם, פירות שאין הדרך לקלפם אין לקלפם (חזו"א שביעית סי' יד שבקילוף זה הוא מפסיד פירות שביעית שאין הדרך לאכול את הקליפה בפני"ט).

קילוף עבור קטנים

בכדי להאכיל לקטנים מותר לקלף כשאינם יכולים לאכול בקליפתם, אף על פי שאין הדרך לקלף פירות אלו עבור גדולים, (בשם בעל שבה"ל שליט"א ומותר כיון שדרך אכילתם הוא בכך). ומותר להסיר הקליפה עם חתיכה עבה מאד מבשר הפרי, שהקליפה אינה נחפכת לפסולת (דאז אינו נחשב כמי שהפסיד פירות שביעית ע"י הקליפה כיון שהוא עדיין ראוי לאכול עם הפרי). מותר להסיר מפירות שביעית חלקים נגועים, מעופשים, חלקים שהחלו להירקב וכדו' כפי שרגילים בכל השנים.

קדושת שביעית בקליפות

קליפות תפוחים אסור להשליכם וכס בכל קליפות הפירות שראויים למאכל אדם, קליפות תפוזים גם יש להחמיר (ע"י שו"ת שבה"ל ח"ב סי' קצ"ט שדן לגבי קליפות התפוזים שהם ראויים למאכל בהמה, ולדעת החזו"א יש להקל, והוא נוטה להחמיר עכ"פ בקליפי תפוזים שברוב הפירות שבא"י שהולך לתעשיה משתמשים בקליפות למאכל בהמה).

גרעיני פירות

גרעיני פירות שאינם ראויים לאכילה לא לאדם ולא לבהמה, אינם קדושים בקדושת שביעית ומותר להשליכם, ובתנאי שאין דבוק עליהם מבשר הפרי. ולכן גרעיני רוב הפירות (גרעיני תפוזים, חרצני ענבים, אפרסקים וכדו'), אין בהם קדושת שביעית ומותר להשליכם, וכמו כן גרעיני המשמש [גאגא] מותר ליתנם לילדים למשחק (וע"י שבה"ל ח"ז סי' רכ"ד, ואפי' שיש בתוך הגרעינים כעין שקד א"צ לשומרם כין שאינו עומד לאכילה שאין הדרך לפתוח את הגרעין ע"מ להוציאם). גרעינים שאינם ראויים לאכילה אך דבוק עליהם מבשר הפרי [ומצוי באפרסקים, שזיפים וכדו'] - אם נשאר דבוק

לגרעין כמות גדולה מבשר הפרי, שהדרך לאוכלם כן, אז עדיין הם בקדושת שביעית.

ולכן יוריד היטב את הפרי הדבוק מהגרעין ואזי יוכל להשליכם על עף שנשאר מעט מהפרי.

מי קאמפאט

מים שבשלו בהם פירות שביעית ויש בהם טעם טוב של הפירות ורגילים לשתותם צריך לשמור את המים בקדושת שביעית, ואסור לשופכם עד שיתקלקלו.

כלי הבלוע מפירות שביעית

כלי שבישלו בו פירות שביעית, ואחר כך בישלו בו מאכלים שאין בהם קדושת שביעית, יש אומרים דאין צריך לנהוג במאכל קדושת שביעית על אף שבלעו מהטעם הבלוע בכלי בין בכלי שאינו בן יומו ואפי' בכלי בן יומו, (ע"י קובץ מבית הלוי וכן מובא בס' אורחות רבינו, והסברא דמותר ולא חיישי' לטעם הבלוע בכלי, כיון דטעם שביעית הבלוע בכלי נחשב כמו שנפסד כבר דאין אדם ששומר את הטעם הבלוע וממילא פקעה ממנו הקדושת שביעית)

שבועות בשנת השמיטה

קטיפת פרחים

מותר לקטוף פרחים לצורך שימוש בהם, וכן מותר לקצוף ענפי אילן סרק לצורך שימוש בהם, וכל זה דוקא כשאין מתכוין בקציצתם לתועלת האילן או הצמחים, וגם בתנאי שאינו חותכם על פי כללי הגיזום שחותכים לתועלת האילן.

קניית פרחים

בקניית פרחים יש לבדוק שאין בהם משום איסור שביעית דהיינו א) שהפרחים לא נעבדו באיסור בשנת השמיטה, דאם הם נעבדו באיסור יש להימנע מלקנותם, הן משום איסור הנאה מדברים שנעבד בשביעית (שנחלקו בזה הפוסקים וכידוע דעת רבינו ז"ע בתשו' להחמיר, ואפי' המקילים באיסור נעבד י"א דזהו דוקא בגידולים לאכילה ולא בפרחים), והן משום שלא לחזק ולסייע ידי עוברי עבירה.

ב) שהפרח לא זרעו בשביעית דיש סוברים דפרחים שנזרעו שינך בהם איסור ספיחים, אם הם פרחים הגדילים מדי שנה (דעת החזו"א סי' י"ד סק"ט) אלא דמצד טעם זה י"א דזהו דוקא בפרחים שיש בהם קדושת שביעית דהיינו פרחים המיועדים לריח).

קדושת שביעית בפרחים

פרחים שעומדים לנוי ואינם עומדים לריח אין בהם קדושת שביעית, ומותר להשליכם לאחר השימוש, ועפ"י רוב הפרחים שקונים לצורך יו"ט הם פרחים המיוחדים לנוי ומותר להשליכם, (הפרחים העומדים לריח יש בזה מחלוקת הפוסקים).

קורות וסדר תקופת ימי בית שני
מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

לב

קיצור מגילת הקודם:

כשבת אריסתובלוס על כסא מלכות, ויאסור את אמו ואחיו אלכסנדר בנחשותיים לכל יבגזו בו ובמלכותו, אבל אחיו אנטיגנוס אהב ועשה אותו לשר צבא ויכבדהו כבוד גדול להשוותו לו במעלה ואנטיגנוס יצא להלחם באחד המדינות אשר הרים יד למרוד במלך, והצליח להכניעם ויסב פניו לבוא ירושלימה בגבורה

מכה את חזהו בשני אגרופיו ויפול ארצה, ומותוך הכאב הקיא דם מפיו, וישלח המלך ביד הנער את אגן הזהב אשר הקיא לתוכו את הדם להביאו אל הרופא שיתן עינו עליו לראות עניינו, והי' כצאת ויעבור במקום הרצח שעוד הי' בו כתמי דם אנטיגנוס הנרצח, ונחלק הנער על רצפת השיש וימעד ויפול, וישפוך את דם המלך על כתמי דם אחיו ההרוג ויתערבו דמים בדמים, ויכעסו פקודי המלך על הנער ויריבו עמו ורצו להרגו, וישמע המלך את קול הצעקה, וישאל את האנשים לפשר קול הצעקה הגדולה, ולא ענוהו, ויקצוף עליהם מאד וצוה להמיתם, ואז הגידו לו את אשר נגעו דמים בדמים, ויתאנח המלך ויאמר, ברוך ה' השופט צדק והדיין באמת, וברוך נוקם נקמת דם הנקי ואשר סיבב ונשפך דם רשע כמוני על דם אחי הצדיק הנהרג חנם, ואז גברו החרטות בלב יהודה אריסתובלוס המלך ותצא נפשו, וימות בשנה השני למלכותו וכניס לא הי' לו.

ויוציאו שרי המלך את אלכסנדר בן יוחנן כהן גדול אחיו של אריסתובלוס ממצארו אשר אסרהו ארוסתובלוס, כיון שהמלכה היתה זקוקה ליבום, ויבם אותה ועלה למלכות על ידה, וימלוך תחת אביו, והי' אלכסנדר מלך שביעי לבית חשמונאי, ויקראו לו אלכסנדר ינאי.

ויהי ינאי המלך גיבור חיל ואיש מלחמה וילך גם הוא בדרכי הצדוקים אשר לכיבוש ולשלטון כל מגמותם, ויעל על עכו שיושביה בני נכר ויצר עליה, וישלחו אנשי עכו אל תלמי שיחוש לעזרתם, אך תלמי הי' ירא מאוד לבוא בעזרתם כי טרם שחכ את המכה אשר הכוהו יוחנן אז בעלותו לעזרת הכותים בהרי שומרון, ויעל ינאי למלחמה ויהרוג רבים מהם ויקח את ארצם וישב לירושלימה בגבורה ובנצחון.

המשך יבוא אי"ה

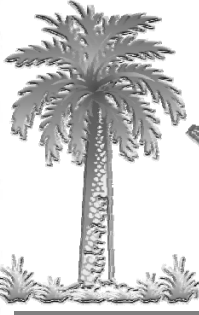
אריסתובלוס נחלה במחלה אשר ימות בו, ויכבד עליו החולי מאד, וירבו מחרחרי ריב להביא את דיבת אנטיגנוס אחיו רעה לפני המלך, אבל המלך לא הטח להם אוזן כיון שידע שרוצים להכשילו לכל ימליכו כמלך, וישמע אנטיגנוס את בשורת אחיו שהדביקהו החולי, וימהר ירושלימה לבקרו, ויבוא העירה והימים ימי חג הסוכות, ויזדרז אנטיגנוס ואף לא הסיר מעליו שריזונו וכלי מלחמתו, ויעל תחילה אל היכל ה' להתחנן ולהתפלל על ישועת אחיו ורפואתו, ויראו המוני בית ישראל את אנטיגנוס בחצר המלך, והוא חגור כלי קרב ומלוכב שריון כסף מזהב, ואנשי גדודיו סביב לו, ויתמהו כל העם אל מראו.

וימצאו מחרחרי ריב פתח להרגיזו ארוסתובלוס המלך על אנטיגנוס אחיו, וילשינו, שאנטיגנוס עומד בחצר ההיכל בביהמ"ק והוא מתכוון להרוג אותך ואת כל ביתך פתאום וליקח לו כתר מלוכה.

ויחרד אריסתובלוס המלך מאד, וישם שומרים בערים ובכחובות ובכל המצרים המולכים לבית המלך, ויצוו את השומרים לאמר, כל איש אשר מלאו לבו לבוא אלי והוא חגור בכלי קרב, שלפו חרבכם והרגוהו כרגע, ואל אנטיגנוס אחיו שלח לאמר, הסר השריון וכלי מלחמתך מעליך ומהר ובא אלי, ואחקור אם נכונים המה דברי המלשינים אם לא.

וילכו השלוחים ויכזבו את מאמר המלך, ויאמרו לאנטיגנוס, שמע המלך כי לבשת שריון קשקשים והוא נתאו לראותך בכל יופי עדיי כלי מלחמתך, כשאתה חגור בכלי קרב, וילך אנטיגנוס לבטח, שהי' בטוח באהבת המלך, וכאשר עבר אנטיגנוס את מגדל שירשון שהוא במבוי צר סמוך להיכל המלך, וידגלו עליו השומרים ויהרגהו.

כשמוע המלך את מעשה התועבה ויצעק צעקה גדולה ומרה, כי נכמרו רחמיו אל אנטיגנוס אחיו, והי'

מגיל התאחדותנו

יזמא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

ו' סיון תשס"ח

שבועות

שנה י"ב גליון תקס"ב

תוכן העניינים

- לקח טוב.....עמוד י"ד
- דבש תמרים.....עמוד ט"ו
- בשפתי צדיקים.....עמוד י"ז
- פרפראות לחכמה.....עמוד י"ט
- הילולא דצדיקא.....עמוד כ"א
- בלשון הסידים.....עמוד כ"ד
- דבר בעתו.....עמוד כ"ה
- מילתא בטעמא.....עמוד ל"א
- משולחן מלכים.....עמוד ל"ד

כי טוב סחרה מכל סחורה

שאנן ורגוע, ישב לו האברך ולמד בשקידה עצומה, באין מחסור לצרכיו, היות שחותנו עתיר הנכסים הבטיח לו אחר חתונתו שיהא סמוך על שולחנו ויתן לו את כל אשר יחסר לו בכבוד ובריוח.

ויחי כמשלש חדשים אחר חתונתו דחק אותו חותנו בשאלה מדוע אין הוא עוסק במסחר, השיבו כי אינו יודע כיצד הם אופני המסחר, יעץ לו חותנו שילך להשוק להביט ולהתבונן במעשה הסוחרים וכמעשיהם יעשה גם הוא.

האברך התמים הלך להשוק וראה שסוחרים תולים בחלון אשר לפני חנותם דוגמאות שונים מהסחורה המצויות לקנות בחנותם, הלך גם הוא ושכר לו חנות קנה מעט דוגמאות ותלה אותם בחלון אשר לפני חנותו בעוד שבפנים החנות השאיר ריקם מכל סחורה.

כמובן שהקונים שבאו לחנותו יצאו כלעומת שנכנסו בידים ריקניות, מפני שלא היו לו מאומה מה למכרם, וכשבא הדבר לחותנו קרא אותו ושאל אותו על כך, והשיב האברך בתום לבכו שעשה כשאר הסוחרים שבשוק ולו אין כסף ואין פדיון ולא הועיל לו כלום.

אז התחיל חותנו לצעוק עליו בלעג ואמר, שומה שכמותך, הלא שאר הסוחרים החניות שלהם מלאות סחורות רבות מכל המינים, וכל הדוגמאות התלויים בחוץ אינם רק כדי להקל על הקונים שיוכלו לבחור בסחורה הדרושה להם, אבל אתה שהנותך ריק מכל וכל, מה תועלת יש לך בכל הדוגמאות התלויים בחוץ.

והנמשל מובן, שכן הוא באמירת ה"תיקון ליל שבועות" שמוסד רק על דרך דוגמאות שיש בכל התורה כולה, דהיינו התחלת הפרשיות וסוף הפרשיות, על כן רק מי שהוא מלא בכל מכמני התורה בתורה נביאים וכתובים ובכל דרשות חז"ל, די לו בתחילת הפרשיות ובסופן שהן הדוגמאות להסחורה כולה הטמונה באוצרו, אבל מי שאין לו כל הסחורה התורה והחכמה, אין ביכלתו לצאת ידי חובה באמירת דוגמאות לבד.

אכן כידוע מדרך המסחר שאדם תולה דוגמאות בחנותו, אפי' אם עדיין לא הגיע לידו הסחורה המבוקשת, ולכל אשר דורש ומבקש מסחורה זו, הוא עונה בסבר פנים שעדיין לא הגיע לידו, אבל בעוד זמן מועט יוכל למלא את מבוקשם בסחורה המיוחלת.

אך מאידך גיסא הן הן הדברים אשר יבואו כמים קרים על נפש עייפה ומיואשת, שבל יאמר מה לי ולסדר התיקון ליל שבועות כאשר אין בידו מאומה, כי יקח למשל לנפשו מדרכי המסחר שיוכל להציג דוגמאות, להראות שמקבל על עצמו למלא כריסו בכל התורה הקדושה אשר טוב סחרה מכל סחורה, ותורתו יבוא כמים בקרבו וכשמון בעצמותיו, ואע"פ שעדיין אין בידו ממסחורה זו, אעפ"כ מקבל על עצמו ביום קדוש ונשגב זו לקבל התורה מחדש ביתר שאת ויתר עוז.

קול יסודי התורה
03.6171120 - 21721

מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
	יום ראשון.....ערב שבועות
	יום שני.....יו"ט שבועות
83	יום שלישי גיטין דף פג.
83	יום רביעי גיטין דף פג:
84	יום חמישי גיטין דף פד.
	ער"ש ושכ"ב - חזרה

7.23	זמן הדלה"נ	8.11	ס"ז קר"ש א
7.08	ירושלים	9.06	ס"ז קר"ש ב
8.59	זמן מוצש"ק	9.41	ס"ז תפלה א
9.01	ירושלים	10.18	ס"ז תפלה ב

לכה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

וקדשתם היום ומחר, היצר הרע אומר לאדם היום שמע בקולי ומחר תעבוד את ה', לכן צריכים לומר לו היום אעשה כדבר זה, וזהו וקדשתם היום. (הרה"ק מסלאנים)

☆

השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו, יש לומר בפ' הפסוק השמרו לכם עלות בהר, זה אזהרה על גיאיות וגאווה, ונגוע אפי' בקצהו, ויתיצבו בתחתית ההר שזכו לבחינת ענוה ושפלות.

☆

היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה, הנה העובד את ה' על מנת לקבל פרס נקרא אשה בחי' מקבל, אבל העובד על מנת לעשות נחת רוח להקב"ה ולא לתועלת עצמו נקרא זכר, וזהו שאמר אל תגשו אל אשה שלא תעבדו בבחינת אשה רק לעשות נח"ר להשי"ת. (עבודת ישראל)

☆

ויוצא משה את העם לקראת האלקים מן המהנה ויתיצבו בתחתית ההר, הנראה לרמז בזה דרך הישר לכל איש הרוצה לגשת אל התורה ועבודה, דישלך כל חמאיו ופשעיו מנגד עיניו בשעת העבודה רק יעשה בשמחה ובטוב לבב, וזהו הפי' ויוצא משה את העם וכו' ויתיצבו בתחתית ההר שידעו ויבנו כי הם עומדים לקראת אלקים ולקבל את התורה בשמחה. (תפארת שלמה)

☆

ויהיו קול השופר הולך וחוק, הולך לשון הזה, לרמז שקול השופר נשאר לכל הדורות, לחזקת את בני ישראל לתורה ולמצוות. (בית אהרן)

☆

אנכי ה' אלקיך, ואח"כ לא יהיה לך אלהים אחרים, פי' אף שלא נטהר האדם ויכול להתעורר אצלו ענין נפילה, יקבל עליו עול מלכות שמים ואח"כ ידחה הרע, וזה יסוד גדול בעבודת השי"ת לעשות טוב ועל ידי זה יסור הרע. (חידושי הרי"ם)

☆

אנכי ה' אלקיך, בגמ' אנכי ולא יהיה לך דבור אחד נאמרו, פי' דכשמקבל על

עצמו אנכי ה' אלקיך לקיים מצוותיו, ממילא לא יהיה לך אלהים אחרים, דממילא נשמר מעבדות. (דברי יהוה)

☆

דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות, יש להבין הענין דפחדו מהמיתת הגם דעל ידי זה יתדבק, בנעים קל עליון ויבואו על שכרם, אלא שרצו לעשות נחת רוח להבורא בעבודתם ומצוות ולכן ביקשו דבר אתה פן נמות ולא נוכל עוד לעשות נחת רוח לפניו ית', שזה הכיב ביותר, ולזה אמר משה אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם וכו' שזה היה הנסיון אם רוצים יותר בהתדבקות ושכר מצות או לעשות נחת רוח, והם עמדו בנסיון, ולזה אמר משה אל תיראו ותחיו. (זרע קודש)

☆

ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור וכו' ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, יש לומר דהנה אמרו ישראל ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות הרי ראה שהם יראים מן המיתה והעונש, לכן אמר להם אל תיראו, רוצה לומר יראה כזה שהוא יראת העונש אל תיראו, כי הוא יראה גרועה, רק יראתו על פניכם לבלתי תחטאו דייקא, רוצה לומר תראו מן החטא עצמו. (אמרי יוסף)

☆

התורה ניתנה באש שחורה על גבי אש לבנה, אפשר לומר דהרמז דעל ידי מתן תורה יש כח ביד ישראל אש שחורה מרומז על ישראל על גבי רוצה לומר שהם יהיה למעלה מאש לבנה, בבחינת צדיק נוזר והקב"ה מקיים. (קדושת לוי)

☆

אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי כי עוז לאלקים ולך ה' ההפך כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, פי' הפסוק אחת דבר אלקים שתים זו שמענו, שכל התורה היא אחדות הפשוט והקב"ה היה יכול להשמיע כל התורה במלת אנכי כי עוז לאלקים אך מי יוכל לקיים כל התרי"ג מצוות, אך אם יש בישראל אהבה ואחדות, אז ולך ה'

החמיד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, כמעשהו יתברך שנתן תורה כוללת, לכן משלם שכר על כל המצוות אם כל אחד כלול בהכריה באהבה ובאחדות.

(מאור ושמש)

☆

לא ניתנה תורה אלא לאובלי המן, הנה התורה נקרא לחם, ומן ר"ת מסירת נפש, וזה יש לומר לא ניתנה תורה אלא לאותם שאוכלים מן היינו שלומדים במסירת נפש, והבן. (דגל מחנה אפרים)

☆

וטרי עך לקשישותא, היינו כי השי"ת נושא וסובל את עולמו, עם כל הקושיים שמקשים עליו. (דברי מאיר)

☆

בהקריבכם מנחה חדשה לה', ירמזו כי כמו שניתנה תורה לאבותינו ביום זה, כן עלינו לקבל אור חדש אור תורה בשבועות ולומר החידושין לפני ה' אלקינו ולשמו, ולתקן תכשיטה ועטרהא דשכינתא בזה היום, וזהו מנחה חדשה לה'. (נועם מגדים)

☆

נעשה ונשמע אמרו כאחד, שבני ישראל אמרו נעשה ונשמע באותה התלהבות ודביקות ומסירות נפש שאומרים שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, וזהו אמרו כאחד כמו תיבת אחד שבפסוק שמע ישראל. (בארות המים)

מגילת רות

כי שמעה בשדי מואב כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם, יש לפרש פקד לשון פקודי ה' ישרים הם המצוות, פירוש בשעה שהשם יתברך נתן תורה לישראל, נתן גם כן לחם פרנסה. (תפארת שלמה)

☆

ותשק ערפה לחמתה ורות דבקה בה, רמז לדברים הנשמעים הנקראים בשם עורף, יהיה כמו נשוקה ורות דבקה בה רמז בענייני עבודתו דהיינו לרוותו בשירות ותשבות צריך לזה דביקות גמור. (נועם אלימלך)

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

ויהן שם ישראל נגד ההר וגוי ועתה
אם שמוע תשמעו וגוי ויבואר
לפניי שפיי המפורשים אילו קרבנו
לפני הר סיני ולא נתן לנו את
התורה דיינו שהשיגו מעצמן מצותי
של תורה כמו שמצינו אצל אברהם
שקיים כל התורה עד שלא ניתנה
וכמו כן בקבלת התורה הניעו ישראל
למעלה זו, וז"ש ויהן שם ישראל נגד
ההר, יתכוין נגד ההר זה אברהם,
כדמפרש במדרש ויקרא אליו מן
ההר בזכות אברהם, דהיינו שהגיעו
למדרגת אברהם, אלא שאז היו רק
בבחי אינו מצווה ועושה ולכן ניתנה
התורה שיהיו בבחינת מצווה ועושה
וז"ש כל אשר דיבר הי נעשה
ונשמע, והקדמו עשה לשמיעה כי
כבר ראו והשיגו טרם ששמעו אלא
שאמרו נעשה המושג לנו, ונשמע
להיות מצווה ועושה, וז"ש אתם
ראיתם וגוי ואביא אתכם אלי היינו
אל ההר הזה ועיינו השגתם תורתי
מעצמכם ועתה אם שמוע תשמעו
בקולי ועכ"ז ושמרתם את בריתי
כלומר בבחי מצווה ועושה והייתם
לי סגולה. (וישב לב)

☆

אנכי הי אלוך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים. ובמדרש כששמע
משה אנכי וגוי פתח ואמר ברוך
שלא עשנו גוי, ויובן לפי קושיית
המיז על ברכת שלא עשנו גוי למה
נתקן בדרך שלילה ולא שעשנו
ישראל, ואפ"ל דאיתא בגמ' קסבר
רב חסדא כל מצוה שכשירה בעובד
כוכבים בישראל אין צריך לברך, כל
מצוה שפסולה בעכו"ם בישראל
צריך לברך, וכתב ברש"י הטעם
דאין יכול לומר אשר קדשנו דהא
עכו"ם נמי כשר בה והתוסי פיי
דמשמע צונו ולא לאחרים, ולזה לא

אמר אשר בראתיך כי אין ישראל
מיוחדים בטובה זו משא"כ אשר
הוציתך מארץ מצרים מיוחדת רק
לבניי בלבד, ומהאי טעמא נתקן
לברך שלא עשנו גוי בלשון שלילה
להודות לפנינו על אשר קדשנו
במצוותיו וצונו ולא לאחרים ולא
עשה כן לכל גוי, וזהו ביאור המדרש
כששמע משה אנכי היא אשר
הוצאתיך וגוי ולא אמר אשר
בראתיך ועיינ דעיקר השבח מה
שישראל בלבד מיוחדים בטובתו ית',
ועיינ פתח ואמר ברוך שלא עשנו
גוי בלשון שלילה. (דברי יוא"ל)

☆

ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא
אתכם אלי וגוי אלה הדברים אשר
תדבר אל בניי. ופירש"י אלה
הדברים לא פחות ולא יותר, וי"ל
דאיתא במדרש שבקעת מתן תורה
ראו ישראל מלאכי השרת עשויים
דגלים התאוו להם ומלא הקבי"ה
משאלותם, אמנם במדרש אחר איתא
להיפוך דבשעת מתן תורה התאוו
לשור שבמרכבה ועשו העגל, ויש
להתבונן מדוע בבקשת הדגלים
נתקבל מבוקשתם ובבקשת השור
שבמרכבה היה להם למכשול ויצא
העגל, אכן י"ל בהקדם דברי המדרש
עה"פ איש על דגלו בשעה שנפטר
יעקב אבינו טמר להם יהודה
ויששכר וכוי ואם תעשו כן הקבי"ה
עתידי להשרות אתכם דגלים דגלים,
והנה כלל גדול שנו חכמים חדש
אסור מן התורה בכל מקום ואסור
לשנות מדרכי אבותינו, ולכן י"ל
דמאחר שהיתה מסורת ביד בניי
מיעקב אבינו שעתידי הקבי"ה לעשות
להם דגלים עיינ הותר להם להתאות
לזה ונתמלא מבוקשתם אבל על
השור שבמרכבה לא היה להם

מסורת מאבותיהם עיינ היה למכשול
מה שנתאוו לה, וז"ש ואשא אתכם
על כנפי נשרים ואביא אתכם אליי
שהרים את בניי מעלה מעלה עד
שיכלו להביט במרכבה העליונה לכן
בא האזהרה ועתה אם שמוע תשמעו
לקולי ושמרתם את בריתי ועיינ
אמרם ברית אבות לא תמה, והיינו
שאין להם להתאוות אלא על מה
שקבלו מאבותיהם הקי ולא זולת
וסיים אלה הדברים אשר תדבר אל
בניי לא פחות ולא יותר שלא יפתחו
מן הדברים אשר קבלו מאבותיהם
מדור ודר ולא יוסיפו להתאוות מה
שלא קבלו מאבותיהם. (ברך משה)

☆

ויתיצבו בתחתית ההר. ובגמ' מלמד
שכפה עליהם ההר כנגינת ואמר
להם אם אתם מקבלים את התורה
מושב ואם לאו שם תהא קבורתכם,
וי"ל הכוונה דהנה אמרו הו"ל לעולם
ירגזו אדם יצייט על יצה"ר נצחו
מושב ואם לאו יעסקו בתורה וכוי
יזכיר לו יום המיתה, והקשו
המפרשים דאם יום המיתה היא
הבחינה המועילה הו"ל להזכיר מיד
יום המיתה, והתיי שיש כמה מעלות
טובות אם ינצח את האדם את
היצ"ר עיי התורה שפקודי הי ישרים
משצחי לב משא"כ עיי הזכרת יום
המיתה יתעצב תמיד, ובה יש לרמוז
דהנה היצה"ר נקרא הר כמאמרם
צדיקים נדמה להם כהר, וזהו שכפה
עליהם הה"ר כנגינת היינו שכפה
עליהם היצה"ר, ואמר להם אם אתם
מקבלים את תורתי מושב, היינו
שמושב ביותר לנצחו ולהתגבר עליו
עיי לימוד התורה, ואם לאו שם
תהא קבורתכם דרק אז יתגבר עליו
בעצת יום המיתה.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

KOLLEL AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KDISHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

בני אברכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רחו קרושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע - בהדרכת והמשכת מו"מ כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ע"ץ חיים"ם היא למחזיקים בה

בהני שורתא, נשגר כסא דברכתא, ומולא טיבותא, באותות הוקרה ורבנותא, בתהילה ובתפארת
רון שיר למע"כ ידידינו ומכובדינו, עסקן גמרץ לטובת כוללינו, ומשקיע למענה מיטב כשרונותיו ופעולותיו
כל היום מרבה להטיב לזולת במעשי צדקה וחסד, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה בכל לב ונפש ובכל מאד
להגילתו ושבחיו בפני ישרים, משליך עצמו מנגד למען החזקת כוללינו המעטירה, לו יאתה התהילה והתפארה

האי גברא יקירא, גריס באורייתא תדירא, מסודר למען כוללינו ברוח מסורה

מיה"ר יעקב אביגדור פרידמאן הי"ד

נזר העסקנים לטובת כוללינו הק'

לרגל תת ה' שמחה כפולה שבמעונו, רוממות קל בגרונו

בהולדת הבן עם הבת שיחיו

ובהזדמנות זו נרוממה שמו בשער בת רבים, על פעליו הכבירים ומעשיו המרובים, להרמת קרן כוללינו המעטירה,
יומם ולילה לא ישיבות בהתמסרות עצומה שאין לשערה, ע"כ נודה לשימו ונהללו בשירה.

והנה כי בן יבורך
חותנו ידידינו הרבני הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין הי"ד
חבר הנהלת מוסדותינו הק'

והברכה אחת היא
לכבוד אביו ידידינו הרבני הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן הי"ד
משרי האלף בהחזקת כוללינו הק'

יה"ר שתזכה להמשיך במעשיך הטובים לעלם ולעלמי עלמיא, ובשכר זאת תתברך בשפע ברכה והצלחה, תענוג
ונחת מהם ומכל המשפחה, מתוך אושר ועושר בהרחבה ובהרוחה, עד ביאת מלכא משיחא, בב"א

המברכים בכרכת התורה, בהודאה וברגשי הוקרה

הנהלת הכולל

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ומשה עלה אל האלוקים

באותו יום שב"ק שנסתלק הרה"ק ר' משה מסאווראן זצוק"ל ישב הרה"ק מרוזין על שולחנו המהור במסיבת חסידיו והתחיל לומר תורה עה"פ "ומש"ה עלה אל האלוקים"... אחרי שגמר התורה אמר: מעשה שהיו ביער שני שומרים וכשאחד מהם היה צועק ביער, שמע השני את צעקתו, וענה בקול, ויהי היום והשני הלך לו מן היער, וכשצעק השומר הראשון והנה אין קול ואין עונה, נודע לו מתוך כך שהשומר השני חלף עבר ואינו... וכך סיים את דבריו ולא הבינו החסידים את דבריו עד שהגיעה השמועה שהרה"ק מסאווראן נסתלק מן העולם

חושך ענן וערפל

תפילתו של הרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב זצ"ל היתה באימה וביראה וביחוד היה ידוע עבודתו הק' כשהיה קורא את עשרת הדברות בחג השבועות שהי' נורא על כל סביביו, והיה מעשה בחג השבועות שבקריאת פיוט "אקדמות" נתלהב כל כך עד שאחד מגדולי תלמידיו קהו פתאום עיניו מראות מחמת ההתרגשות העצומה שתקפתו, וכשגמר הרה"ק את כל הקריאה חזר אליו מאור עיניו, אחר התפילה כשסיפר החסיד להצדיק את אשר קרהו, אמר לו הצדיק שהמאורע בא לו מפני שנתקשרה נפשו בנפשו והוא עבר אז דרך "חושך ענן וערפל" שבמעמד הר סיני, ועל כן חשכו עיניו לפי שעה.

שובו לכ"ם לאהליכם

פעם נתוועדו על חג השבועות אצל הרה"ק מרדאמסק בעל "תפארת שלמה" ציבור גדול של חסידים, יותר מכפי ששיערו מראש, ועל כן לא הספיקו להכין בשביל כולם צרכי יו"ט, ולא יכלו החסידים לקיים מה שאמרו חז"ל הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכ"ם (פסחים ס"ה). בשעת פרידתם מהצדיק אחרי החג אמר להם: "שובו לכ"ם לאהליכם", ה"לכם" שהי' חסר לכם פה תקבלו באהליכם: שפע של פרנסה וכל טוב.

ורחצת וסכת ושמת שמלותיך.... (מגילת רות)

בעת שהרה"ק הישר שלום מבעלזא זצ"ל היה אברך סמוך על שולחן חותנו, יצאה הגזירה לקחת יהודים לצבא, והשוטרים היו מסתובבים בבתי היהודים ומחפשים אנשים לבחור מהם חיילים, פעם הרגיש חותנו שהשוטרים עומדים להכנס לביתו לקחת את חתנו, וצעק לו שילך להחבא מפניהם, והרה"ק לא שמע אליו, רק הלך ורחץ את עצמו במים חמים כמו לשבת קודש, ולבש בגדי שבת, וישב אצל השולחן ללמוד, השוטרים באו והביטו בכל החדרים, ולא ראו אותו, והלכו לדרכם, אח"כ שאל אותו חותנו, איך יתכן שלא ראו אותך בבית, השיב לו הרה"ק מבעלזא: הלא מקרא מפורש הוא "ורחצת וסכת ושמת שמלותיך (ופרש"י: "במדי של שבת") אל תודעי לאיש" שאם תעשה כסדר הזה לא יראה אותך איש.

וירד משה מן ההר אל העם

הרה"ק מראדאמסק בעהמ"ח ספר תפארת שלמה זצוק"ל היה פעם אחת בקאזמיר קודם חג השבועות ורצה להיות גם חג השבועות שמה, ולא הסכים אא"ז הרה"ק רבי יהזקאל מקאזמיר זצוק"ל באמרו יען כי החסידים המסתופפים בצלו משתוקקים שיבא לביתו ויקבלו פני רבם ברגל, לכן אין להשגיח על עצמו, רק לנסוע לביתו להמסתופפים בצלו ללמדם אורחות חיים, והרה"ק מראדאמסק לא רצה לנסוע לביתו, ואמר גם אני רוצה לקבל התורה ואיך נוסעים מן ההר סיני. אמר לו אא"ז ז"ל כתיב וירד משה מן ההר אל העם ופירש"י מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם, ולכאורה הוא תימה וכי איזה עסקים היו לו למשה רבינו הכי היה סוחר עצים וכדו' שאמר שלא היה פונה לעסקיו אלא הכוונה שלא היה פונה לעסקיו היינו לעשות הכנה לעצמו לקבלת התורה כערך דרגתו הגבוהה רק הלך מן ההר אל העם ללמד את העם לקבלת התורה, וזאת היתה שבחו של משה רבינו מהימנא שהניח את עצמו ועשה רק הצריך לשישראל.

זכאין כד שמעתין תהוו בהנהו חבורתא

ישבו פעם חסידים רמי מעלה בצוותא יחד עם אנשי מעשה שהגיעו להסתופף בצילא דמהימנותא בצל מרן מהר"ש מבעלזא ז"ע וערכו ביניהם חשבון נפשם הנה רבבות עמך בית ישראל עולם לרגל לקבל כאן פני רבם, חסידים ואנשי מעשה ואף סתם מחונן עמך, כולם טרחו, רבים מהם באו במסירות נפש ממש, הן מחמת טורח הדרך והן מחמת עניים אשר קבצו פרוטה לפרוטה מיד ליד וכו' ובאו כולם לומר נעשה ונשמע כאחד, והנה אמנם מה טוב ומה נעים גורלינו בזה העולם אך בהגיע עת שנלך בו כדרך כל הארץ לעולם העליון מה יהא עלינו הלא רבינו ישב אז בגני מרומים גבוה מעל גבוה למעלה בקודשה עד אין ערוך ואנו... ומה תועלת לנו א"כ ביגיעתנו ובנסיעתנו?! החליטו ברוב עם להיכנס אל הקודש פנימה ולשטוח שאלתם לפני הצדיק, אך מי ירהיב ויאזור עוז להיכנס.. עד שנמנו וגמרו על כמה מזקני החסידים שישמשו כשליחי הציבור. היה זה ביום א' דשבועות כשנכנסו אל היכל המלך להרצות הדברים לפני מרן, אחר ששמע מרן שאלתם פתח ואמר. דעו לכם, שכל העוסק תמיד בתורת רבו ומעיין בהם ומוציא בהם לקח טוב לעבודתו ית"ש, נקשר הוא לרבו בקשר של קיימא אף בעולם העליון ואף השומע דברי רבו וזכר בהם מזמן לזמן זוכה לקירבתו בעולם האמת ולא אלו בלבד אלא אף זה שאינו זכור כלל בתורת רבו, ורק בשעת אמירתה נתעורר על ידה לטובה, אף לו ישנה שייכות לרבו בעלמא דקשוט, והוא אשר אנו בפיוט האקדמות "זכאין כד שמעתין שבה דא שירתא" קביעין תהוו בהנהו חבורתא" כלומר אם זכאים אתם אפילו רק בהשגת השמיעה, תזכו להיות קבועים בהנהו חבורתא בחבורת הצדיקים.

יוס"ף ה' עליבם

בקול ששון ושמחה, נשגר בזה רב ברכה, קדם מע"כ אבינו-חותנינו יקירינו, הצמוד בכבוד ובאהבה בליבינו, האי גברא יקרא, שוקד על דלתי התורה, חשיכה כאורה, שמו הטוב מעריצים בתפארה, רב פעלים לתורה ולתעודה, כל פה אליו יודה, ויהי ה' את יוס"ף, יראת ה' על פניו חופף,

הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין שליט"א

ומנשים באהל תבורך אמינו - חמותנו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבמעונם בהולדת הילדים התאומים שיחיו

אצל התנם כבנם גסינו היקר והחשוב, על כולנו נערץ וחביב, חריף ובקי בעסקי חורב,

מוה"ר יעקב אביגדור פרידמאן הי"ו

ומנשים באהל תבורך זקינתינו החשובה מרת שטייבער שתחי' לאויט"א

וצרופה בזה ברכות במלוא הטנא רבבה, שמשמחות אלו יושפע לכם שמחות לעד במידה מרובה, ותזכו לראות ולרוות מהם ומכל יוצ"ח רב תענוג ונחת, מתוך אושר ועושר בבת אחת, וכט"ס.

המברכים בכבוד ובאהבה, בניכם וחתניכם

מאיר אל"ו אקער, אברהם ישעי' ווייס, אברהם יעקב קליין (לאנדאן), עזריאל גרין (אנטווערפן),
חיים דוב בלאשטיין, יוסף יהודה יוזשעף, יואל וויינבערגער, יואל פריינד, מנחם מענדל שווארץ,
יואל גרין (לאנדאן), מרדכי מנחם אקער (לאנדאן)

חיי"ם ושלום יוסיפו לו

מעומקא דליבא, ובכל לשון של כבוד וחיבה, נשאר בזה ברכת מזלא טבא, אל מע"כ ראש בית אבא, אבינו - חותני עטרת ראשינו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלב ונפש חפיצה למענינו, האי גברא יקרא, גריס באורייתא תריא, מלמד מומחה לעררי עדרים, מקבל את כל אחד בפנים מאירי"ם, חיי"ם שיש בו תורה ויראת שמים, שמו מפארים, בהילולים וזוארים,

מוה"ר מאיר חיים הלוי שישא שליט"א

וענשים באהל תבורך אמינו עורתינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה השרויה במעונם, רוממות קל בגרונם, באירוסים גנם, הבחור החשוב מו"מ בתורה, נודע לתפארה,

החתן כמר יצחק יודא נ"ו

עב"ג הח' שתחי' בת מחו' החשוב מוה"ר יצחק צבי אגעלעס הי"ו

ובברכה מרובה, באותות כבוד וחיבה, נישא ברכותינו, אל מע"כ זקינינו, עטרת תפארת משפחתנו, איש הירא ורך הלבב, על כולם נערץ ואהוב, קשור אלינו במסירות נפלאה, עובר את ה' באמת וביראה,

הרב ר' משה יעקב ראטער שליט"א

והברכה אחת היא לזקינתינו החשובה מרת שישא שתחי' לאויט"א

וברכותינו עליכם לרצון יעלה, שכל משאלות לבכם לטובה ה' ימלא, ומשמחה זו יתמשך שפע ברכות משמי מעל, תענוג ונחת בפרט ובכלל, בבריות אפא ונהורא נפישא, והרחבת הרעות דקדושה, וכט"ס.

מעתירת ברכת בניכם-חתנכם נמדיכם

אברהם ניסן ריבל

דוד אברהם, יוסף צבי, יואל, אביגדור יו"ט, יחזקאל שלום אליעזר, מרדכי, שישא

פרפראות לחכמה

מאמרים נהמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
כפתור ופרה משוקדים

סברת מרע"ה כאן שכיון שבשעת מתן תורה ירד ה' עם כל הפמליא של מעלה להר סיני והמלאכים בוודאי יקטרגו מה לילוד אשה בינינו א"כ גם משה ואהרן יעמדו מרחוק לכך לא צויה לישראל מצות הגבלה, וז"ש לא יוכל העם לעלות על הר סיני כי אתה העדות בניו ר"ל לי ולא אהרן מצות הגבלה ואם אנחנו נעמוד מרחוק ק"ו לישראל שיעמדו מרחוק, ע"ז אמר לו הקב"ה לך רד שאת צריך לרדת לצוות להם מצות הגבלה, כי ועלית אתה ואהרן שאתם תעלו על ההר וא"כ ירצו ישראל גם הם לעלות אחריכם, ולכן וירד משה מן ההר ויאמר להם מצות הגבלה. (קהלת משה)

☆

הנה אנוכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם, ולאכאורה צ"ב מה נתינת טעם היא זו, וגם קשה למה באמת בא הקב"ה בעב הענן הלא מן הראוי היה לתת את התורה באור גדול. אך נל"פ דהנה חמשה חושים יש באדם, חוש השמיעה, חוש הראייה וכו', וידוע שאם נפגע אצל אדם חוש אחד ומתמעט כוחו, מתגבר לעומת זה כוחו של החוש השני, וכך הוא ידוע שעיור שומע יותר טוב משאר בני אדם, וכן החרש ראייתו מעולה יותר מראיית רוב בני אדם, וכן הלאה, ולכן מכיון שהקב"ה רצה שבני ישראל ישמעו את עשרת הדברות בטוב טעם ודעת, לכן אמר למשה "הנה אנוכי בא אליך בעב הענן" כי מאחר שלא יראו טוב יגבר כח שמיעתם, וזהו "בעבור ישמע העם בדברי עמך". (קול יעקב)

☆

והגבלת את העם לאמר השמרו לכם עלות בהר וכו' וירד משה מן ההר ויאמר להם היו נכונים וכו' וי"ל מה שמיאן משה בתחילה לרדת ורק אח"כ כשאמר לו הקב"ה עוד הפעם לך רד הסכים, עפ"י דא"י בגמ' (ברכות ה:) היוצא מביהמ"ד אל יפסיע פסיעה גסה וה"מ למיפק אבל למיעל לית לן בה, ותמהו המפוי דמאי קמ"ל הא בהדיא קאמר היוצ"א מביהכ"נ, וכתב הר"ף (בעין יעקב ברכות ס"י ב"א) דהכוונה אם יוצא מביהכ"נ ע"מ שיבוא מהר בחזרה לביהכ"נ מותר לרוץ אפי' בהליכתו מביהכ"נ שהוא סיבה שיבא מהר בחזרה, וז"ש וה"מ למיפק כשכוונתו לצאת לגמרי אבל למיעל פי' שרוצה לחזור או לית לן בה וכל שכן רהיטנא טפי כדי לחזור מהר, (ובזה פי' בבית אפרים (בפתיחה לא"י) מאמר נעים ומירת ישראל חשבתו דרכו ואשיב"ה רגלי אל עדותך שאני יוצא ע"מ לשוב בחזרה לבית הכנסת או חשתי ולא התמהמהתי כי מותר לרוץ בכה"ג אפי' ביציאתו, ובוהו א"ש דמשה רבינו רצה לירד בנחת כדין היוצא מביהכ"נ שלא יפסיע פסיעה גסה ולכן התמהמה בירידתו, וה' הבין כוונתו ע"כ אמר לו ל"ך ר"ד ועליית אתה ואהרן דהואיל שתהיה צריך לחזור תוכל לפסוע פסיעה גסה ואז וירד משה. (זרע שמשון)

והגבלת את העם לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו וכו' וירד משה מן ההר ויאמר להם היו נכונים לשלושת ימים וכו' וקשה למה לא אמר להם מרע"ה תיכף מצות הגבלה, גם אינו מובן מאמה"כ ויאמר ה' אל משה לך רד העד בעם פן יחרסו וכו' והשיב משה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העידות בנו הגבל את ההר וקדשתו, וקשה ג"כ למה לא רצה לומר להם מצות הגבלה וגם מה היתה תשובתו אל ה' לא יוכל העם לעלות וכו', ולהלן בפי' כתיב ויאמר ה' אל משה לך רד ועלית אתה ואהרן וכו' וירד משה מן ההר ויאמר אליהם ופרש"י מצות הגבלה ותמוה למה המתין עד עכשיו במצות הגבלה, והנראה לפרש דמרע"ה אשר היה במעלה גבוה מעל גבוה לא היה יכול להשיג איך אפשר לעבור את פי ה' לעשות ח"ו נגד רצונו ית"ש וסבר דכמו שהוא זיכך את אבריו ומוכנים מעצמם לעשות רצון קונם, כמו"כ ישראל מסתמא אבריהם מוכנים ומוזככים שלא לעבור על מצות ה', לכן אמר כי לא יוכל העם לעלות, ר"ל הלא אין ביכולתם לעלות אף אם הם ירצו אין ביכולתם מפני כי אתה העידותה בנו, א"כ אבריהם מעצמם לא יעשו את פעולתם, לכן אמר לו השי"ת לך רד, רד מגדולתך ואז תראה שישראל הם לא במדריגה זו וצריכים התראה. (דברי חנוך)

☆

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל ופרש"י לא פחות ולא יותר ותמוה איך יעלה על הדעת שמשה רבינו יפחות או יוסיף על דברי ה'. ונראה דהנה קשה עה"פ ועתה אם שמוע תשמעו בקולי והייתם לי סגולה מכל העמים דלשיטת ר' מאיר בעינן תנאי כפול (קידושין ס"ג) ואמאי לא הכפיל תנאו אך י"ל דלשיטת הרמב"ם דס"ל דאם אמר מעכשיו מודה ר"מ דלא בעינן תנאי כפול, והכא בהדיא אמר "ועתה" דייקא אם שמוע תשמעו וכו' דהיינו מעכשיו. ובוהו יובן דברי רש"י"ל דכיון דצריך לכאורה לכפול התנאי דאל"כ תנאי בטל ומעשה קיים, אלא כיון שאמר לו הקב"ה בלשון ועתה וכמעכשיו דמי לכן לא היה צריך לכפול התנאי, וא"כ אילו היה משה רוצה לומר לישראל תנאי זה בכפילות, ע"כ היה צריך להוסיף על דברי ה' לצורך, והיה פוחת תיבת ועתה ובלא מעכשיו, וע"כ אמר לו אלה הדברים שלא תפחות תיבת ועתה, ולא תוסיף עי"ז לכפול להם התנאי. (דברי מהר"א)

☆

והגבלת את העם לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו וכו' וירד משה מן ההר ויאמר להם היו נכונים לשלושת ימים וכו' וי"ל דהנה ידוע דכל דור המדבר הסתכלו בהנהגת משה כדכתיב ויצא משה לקראת חותנו ופרש"י שם כבוד גדול נתכבד יתרו אז כיון שיצא משה ואהרן מי ראה אלו יוצאין ולא יצא ומוכח שאם ה' מרע"ה יושב בביתו היו כולם יושבים בביתם, וזה ה'

מה טובו אוהליך יעק"ב

מריחוק מקום וקירוב דליבא, ובכל לשון של חיבה, אשגר בזה ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ דודי החשוב היקר באנשים, ראש וראשון לכל דבר שבקדשים, האי גברא יקירא, גרים באורייתא תדירא, בר אבהן ובר אוריין משנתו קב ונקי בגירסא וסברא.

הרב ר' יעקב אביגדור פרידמאן שליט"א

לרגל השמחה הכפולה שבמעונם, רוממות קל בגרונם, גדולת התאומים שיחיו

והברכה אחת היא לכבוד זקיני החשוב עמרת תפארת משפחתינו

הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין שליט"א

ולגו"ב זקינתי החשובה שתחי' לאויט"א

ובזה צרופה וערוכה, זאת הברכה, מאלוקי המערכה, שהשי"ת ישפיע מזאת השמחה, אלף פעמים ככה, ברבוי והמשכה, מתוך נחת והרווחה, ותזכו לראות ולרוות רב נחת מהם ומכל המשפחה, וכט"ס.

העאחל באהבה ובהערכה

ערדכי ענחם אקער

עיה"ב לאנדאן יע"א

כי אורך ימים ושנות חייו

הננו לשגר כסא דברכתא, לעילא מכל תושבחתא, קדם ידידינו היקר מלמד מומחה להועיל לתינוקות של בית רבן, בהתמסרות נפלאה וברוח נאמן, משריש בליבות בנינו אהבת התורה, ומידות טובות בדרך הישרה, בסבר פנים וברוח מסורה, עושה מלאכתו עבודת הקודש באמונה, להעלות תלמידיו וללמדם כל מידה נכונה, שמו מהללים בשפתי רננה,

מוה"ר מאיר חיים הלוי שישא הי"ו

לרגל שפחתו באירוסיו בנו הבה"ח כפר יצחק יודא הי"ו
עב"ג הח' שתחי' לצז"ט ובשעטו"ע

יה"ר מלפני אבינו שבשמים, שמשמחה זו יושפע לך שמחות בכפליים, וירוה ממנו ומכל יו"ח רב נחת במלוא חפניים, ובשכר עבודתך המסורה והנאמנה למען תלמידך, תזכה לרב טוב וחסד לאורך כל ימי חייך, ותראה פרי קודש הילולים בעמליך, וכט"ס.

כ"ד המערכים למען שמו בתודה וקול זמרה

חורי תלמידיו בכיתה ב' (א) בת"ת יטב לב דסאטמאר ב"ב

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים
של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הרה"ק ר' ישראל בן הרה"ק ר' אליעזר הירש זי"ע מרן הבעל שם טוב

יומא דהילולא ו' סיון - חג השבועות (תק"כ)

בכתבי רבי אדם בעש"ט

בני בכורי ישראל

איש קדוש ונורא היה בעיר רופשיץ ושמו רבי אדם בעל שם שהיה עוסק בסתרי תורה ויש ושם לו בקבלה מעשית, בידו של רבי אדם היה כתבים עתיקים בקבלה, דברים שלא שזפתם עין ואין לגלותם אלא לאחד המיוחד שבדור, בסוף ימיו עשה רבי אדם שאלת חלום והראו לו משמים שעליו להעביר את הכתבים "לישראל בעש"ט מאיר אקופ" לאחר הסתלקות רבי אדם בעש"ט לקח בנו (שהיה צדיק ומופלג בתורה) את הכתבים וישם פעמיו לעיר אקופ שם ביקש לדעת מי הוא "הצדיק רבי ישראל ב"ר אליעזר" לבסוף נמצא כי יש בעיר בחור פשוט בן י"ב שנים שכך שמו, התחיל בנו של רבי אדם לשים עין על תהלוכותיו של הבחור, עד שראה והבין כיצד הוא מסתיר מעשיו ובעוד כולם ישנים הוא קם ולומד תורה וסתרי תורה ועוד קודם שיאיר השחר שם עצמו כישן ואיש לא מרגיש במעשיו.

לאחר שנתודע לו וסיפר משליחותו קבעו שניהם ללמוד בכתבים הקדושים ומלבד זה למדו בצוותא גפ"ת, פעם נתקשו בהבנת איזה ענין בכתובים ואמר בנו של רבי אדם בעש"ט: אולי נוריד את שר התורה בהשבעה כדי שיסביר לנו את הענין, הבעש"ט סירב ואמר כי סכנה בדבר, אבל הוא הפציר בו יום ויום ועשו פעולות בטבילות וצומות וכיוונו הכוונות הראויות, אך טעו בשם וירד שר של אש וכמעט שנשרפה העיר, ובנו של רבי אדם בעש"ט נתעלף ונסתלק באותו מעמד וקברוהו שם בעיר אקופ.

הבעש"ט שקד הרבה באותם כתבים ולאחר שלמד בהם כל צרכו גזזם במעמקי ההר ואבן גדולה סגרה עליהם ורק ע"י השבעה היתה נפתחת.

וסיפר הרה"ק רבי גדליה מליניץ בעמ"ס "תשואות חן" ששמע פעם מהמוכיח דק"ק פולנאה תלמיד הבעש"ט לעת זקנותו שיש לו כח ליקח הכתבים משם, כי יודע את מקומם אבל מפני שהבעש"ט סגר עליהם ההר, אינו רוצה ליקח אותם..

חייו בצדיק נסתר

לאחמ"כ עבר הבעש"ט מאקופ לעיר הסמוכה לק"ק בראד ונהיה מלמד, שמעו יצא כת"ח ויר"ש והיה יושב לפעמים בדין כאחד הדיינים הבוררין. באותה העת היה אחד מחשובי ק"ק בראד ושמו רבי אפרים אשכנזי נזקק לאיזה ד"ת ואז הכיר את מרן הבעש"ט והוטב בעיניו ונתן לו שטר התקשרות עם בתו, אך בתוך הזמן המוגבל לחתונה נסתלק רבי אפרים לבית עולמו, ובק"ק בראד היה אחד הדיינים הרה"ק ר' אברהם גרשון מקיטוב שהוא הי

מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע נולד לאביו הרב רבי אליעזר הירש לעת זקנותו אחרי שעברו עליו שנים רבות שטרם נפקדו בזש"ק, וגופא דעובדא באיזה זכות נושעו בבן קדוש וצדיק זה מסופר כי כאשר ר' אליעזר ואשתו היו זקנים באים בימים, פעם באו שודדים לעיר ולקחוהו בשביה ואשתו נמלטה לעיר אחרת ומרוב עניותה נעשתה מילדת והיתה מפרנסת עצמה בדוחק.

השודדים הוליכו את רבי אליעזר למדינה רחוקה, מקום שאין שם יהודים ומכרוהו לאיש חשוב מרוזני הארץ להיות מופקד על ביתו, כאשר נשא חן בעיני אדונו נתודע למשנה למלך בטכסיסי מלחמה והצליח מאד ונתן לו המלך כל הון ביתו וגם רצה להחתתן בו ועמד בנסיון כיוסף בשעתו וברח משם וחזר לביתו, ובזכות זה שעמד בנסיון נתברך בבן קדוש שיאיר את עיני ישראל עד סוף כל הדורות, וכשנולד הבעש"ט היו אביו ואמו בזקנה מופלגת חוץ לדרך הטבע ממש.

עפ"י גירסא אחרת תולה את זכותו של רבי אליעזר ואשתו בכך שהיו מכניסי אורחים עד שהקב"ה נשתבח בהם במדה זו ובקש השטן לנסותם, קפץ אליהו הנביא ואמר "אני אלך". ואכן בא לביתם וניסה בכל מינה אופנים להרגיז אותם ולקנטרם ובא במקלו בשבת וצווח ככלבא הב הב, אך רבי אליעזר כבש כעסו וברוב רחמים טיפל בו ודאג לכל מחסורו ואח"כ כשעמד בנסיו גילה לו אליהו כי שליח הוא מהקב"ה לבשר לו כי בן יולד לו שיאיר את העולם בצדקתו.

במעלליו יתנבר נער

הבעש"ט נתינתם בילדותו ונתגדל ע"י אנשי עיר אקופ מקום מגורי אבותיו. בני העיר דאגו ללימודיו ואח"כ מינוהו כעוזר למלמד, דרכו של הנער ישראל היתה להתבודד ביערים לשיח עם קונו, אך הסתיר דרכי מעין כל בשר, כלפי חוץ היה ידוע כי הוא יר"ש, אך איש לא עמד על מעלותיו האמיתיות, בהיותו מביא את ילדים ללמוד אצל המלמד היה משגן עימם תפילות השחר, ודואג שיענו אמן ויש"ר בשעת התפילה.

כבר בשחר ימי נעוריו ראו כבר את כוחו הגדול לשבר הקליפות, כאשר הי' כומר אחד מכשף שהשטיין והפריע לילדים בדרכם ללימודם, הכומר התהפך למין היה רעה והבהיל את הילדים, אך הבעש"ט עקרו מהשורש ואחרי שהרג את החיה נמצא הכומר המכשף מוטל מת בביתו, ויהי לנס.

בתחילת פעולתו בסביבת בראד, והחליטו להזמין את הבעש"ט לאסיפה בכדי לתהות על קנקנו. ומאחר שהיתה שמועה שאינו יודע ללמוד, שאלוהו שיאמר להם איזה חידוש בנגלה, ואמר להם הבעש"ט חידוש חריף ועמוק והשתוממו כולם, ובתוך כך המשיך הבעש"ט ואמר להם: אל תחשבו שחידוש זה הוא משלי, חידשו זה חידוש ביום אתמול בבוקר קודם התפילה (היה זה ביום חג השבועות) תלמידי רבי מאיר מרגליות (הוא הגאון בעל מאיר נתיבים רבה של אוסטררהא שהיה דבוק בבעש"ט מנעוריו), שוב השתוממו כיצד ידע הבעש"ט מה חידוש תלמידו באוסטררהא, והחליטו לשלוח שליח לעמוד על מהות הדבר.

לצורך השליחות הזאת נבחרתי אני (המספר ה"ה רבי סנדר מרגליות) וכשבאתי לפני רבי מאיר מרגליות בעיר אוסטררהא התברר אכן שחידוש חידוש זה בבוקרו של חג השבועות קודם התפילה, בדיוק כפי שחזה הבעש"ט, וגדול היה הרושם שהותיר הבעש"ט על לומדי בראד כי בכוחו לדעת ברוה"ק מחשבות תלמידו במרחק, יותר ממה שנתפעלו בתחילה על כך שידע לחדש בתורה, ובכן, סיכם הגאון, אל תהינו לדבר בבעש"ט כי איש אלוקים קדוש הוא.

הגאון רבי חיים מרדכי מרגליות, מחבר ספר "שערי תשובה" אמר שאף כי הוא עצמו מתנגד לדרכי החסידות, אך אי אפשר להתנגד לבעש"ט שהיה גאון בתורה כאחד מן הראשונים.

בשנת ת"ק תקע הבעש"ט אהלו בק"ק מעזיב'וז' ושם יסד את בית מדרשו, רבים החלו לנהור אליו להסתופף בצל קורתו.

בשנת תק"ב יצא הבעש"ט מעירו בדרכו לא"י, הוא הגיע לקושטא אך משמים הורו לו כי לא הגיע העת והוא שב למקומו.

בעל שם טוב

התאר בעל שם לא היה נפוץ ל"כ בישראל ורק יחידי סגולה זכו לו במהלך הדורות, מן המפורסמים בין בעלי השם היו רבי אליהו בע"ש מווארמיזא ועוד שעסקו בקבלה ומהם בקבלה מעשית, ובגין כך כונו "בעל שם" מחמת שהתעסקו בשמות הק'.

ידוע ומפורסם מ"ש החכם צבי על זקנו רבי אליהו בע"ש שברא גברא בספר יצירה, אולם רבינו הבעש"ט נוסף לו התואר "טוב" לשמו, כי בכח שמו לבדו היה בכוחו לפעול ולא הוצרך להשתמש בשמות.

הבעש"ט היה מחלק קמיעות והיה פועל ישועות בכך, וכששמע הר"י מדראהביטש ענין זה ביקש לבטל כח הקמיעות של הבעש"ט עד שהראה לו הבעש"ט

בנו של רבי אפרים אשכנזי הנ"ל והלך הבעש"ט אצלו להראות לו את כתב התנאים וההתקשרות כדי שישא את אחותו כמדובר.

כאשר בא הבעש"ט אל רבי אברהם גרשון ה' נדמה לו כאיש כפרי שאין בו ריח תורה, אף כי היתה ניכרת על פניו יראתו ותמימותו ולכן פיקפק רבי אברהם גרשון אם ראוי לו ולמשפחתו להשתדך עם הבעש"ט, אך אחותו הצדיקת שהכירה במעלותיו של הבעש"ט, אמרה שיש להוציא את השידוך לפועל כרצון אביה.

לאחר החתונה נסעו משם וקבעו דירתם בכפר נידח, היות והבעש"ט הק' רצה להתבודד בעבודת ה' ללא טרדות ומניעות ופרנסתם היתה מצויה להם בדוחק מחפירת טיט ומכירתו.

בעת התבודדותו בין ההרים הרמים שבין קיטוב לקוסוב אירעו לו כמ"פ ניסים כאשר רצו הגזלנים להרע לו וניצל בהם, וסיפרו הגזלנים שראו כיצד הקב"ה הופך ההרים הרמים מעקוב למישור כדי שלא יפול אותו צדיק לתהום בהיותו מהלך על ההרים הרמים תפוס במחשבותיו ולא שם ליבו להדרך שמתחתיו.

ההתגלות האור כי טוב

בשנת תצ"ד נצטווה הבעש"ט הק' ע"י רבו המובהק, אחיה השילוני, שצריך להתגלות, ולמרות שסירב בדבר הוכרח לעשות כן כרצון ה'.

בתחילה נגלה אורו לחבורת צדיקים הנסתרים שהיו עוסקים בתורה בדחילו ורחימו בנגלה ובנסתר והם קיבלוהו עליהם לראש, אך עד מהרה נגלה אורו לחבורת החסידים שבערי גאליציע, מקום שהיה עובר בו בעת מסעיו ונדודיו, ואור תורתו וקדושתו החל לזרוח, גם בעיר בראד נתודע כצדיק פועל ישועות ורבים מחכמי הקלויז נתדבקו בו וקיבלוהו עליהם לרב ומנהיג.

אף שמתחילה התנגדו רבים לדרכו הקדושה ובפרט אצל חכמי הקלויז בבראד (ביניהם הגר"ח צאנז והגב"י), אולם אחר שתהו על קנקנו ראו כי איש אלוקים קדוש הוא ורבים מחכמי הקלויז דבקו בו.

גם אלו המתנגדים הכירו בכוחו הגדול, יסופר שפעם אחת היתה אסיפה של מתנגדים בבראד, ודיברו שם נגד גדולי החסידות כגון ה"קדושת לוי" ועוד מצדיקי הדור, והיה שם אחד שהתחיל לדבר גם נגד הבעש"ט, אך הגאון רבי סנדר מרגליות שהיה זקן האסיפה מחה בו לבל ידבר כן על צדיק וקדוש, וסיפר רבי סנדר שבעת שהיה צעיר לימים ומקום מושבו ה' בעיר בראד התקיימה אסיפה של מתנגדים ודברו מטיבו ומהותו של הבעש"ט שהיה אז

תיקון ליל שבועות

כתב בסידור רבי שבתי מראשקוב: שמעתי בשם מורי הבעש"ט הק' שצריך להזהר מאד אחר התיקון שעשה בלילה (תיקון ליל שבועות) שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שיאמר "כתר" במוסף כי אז כשאומר קדושת "כתר" עולין כל קישוטי כלה שעשה בלילה על כן יזהר מאד לטהר מחשבתו עכ"פ עד "כתר".

*

והאדמו"ר מקאמרנא זי"ע בהקדמתו לזוהר (ד"ח ע"ב) כתב וז"ל: יש להזהר באזהרת מרן האלוקי קודש הריב"ש טוב, שאחר התיקון שעשה בלילה שלא יפסיק בשום שיחה הנראית כבטלה עד אחר "כתר" שבסוף כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה האדם בלילה ומוזה נהגו הרבה צדיקים ומורי הקדוש דודי (הוא מרן העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע) בכללם לעמוד תיכף להתפלל באור הבוקר ולא יפסיק כלל בשום שינה, וגם אני נהגתי כך אחריהם וכעת נחלש כח העולם ונחלשתי אף אני ולא יכלתי עוד בזה.

אחר כך באו כל אנשי העיר לקבל פניו ביו"ט, ואמר לפניהם דברי תורה, אחר זה בעת הסעודה צוה למשמשו שיתן דבש בצלוחית גדולה אך הוא נתן קטנה, נענה הבעש"ט ואמר "אין שלטון ביום המות" ואף המשמש אינו מקיים את פקודתי, אחר כך אמר: עד כאן גמלתי עמכם חסד, עכשיו תגמלו עמי חסד.

גם אמר להם הסימן, שכאשר יפטר מן העולם יעמדו שני מורי השעות ואכן כעבור זמן קצר עמד המורה השעות הגדול מהליכתו, וסבבו אנשיו עליו, שלא יראו עמידת מורה השעות, אמר להם ידעתי שעמד מורה השעות אין אני דואג על עצמו כי יודע אני בכירור שאצא מפתח זה ותיכף אכנס בפתח אחר.

לאחמ"כ ישב על מטתו וצוה שיעמדו סביב מטתו, ואמר להם דברי תורה, לאחר שסיים הד"ת ראו שעמד מורה השעות הקטן, המתינו עד בוש והניחו נוצה על חוטמו ואז ראו שמן הבעש"ט הק' השית את נשמתו הטהורה ליוצרו.

סיפר הרה"ק מקאמינקא שהבעל שם טוב היה מצפה לעלות בסערה כמו אליהו זכור לטוב, ואחר שמתה אשתו היה מצטער בצער גדול ואמר שמצטער על אלו המוחין שיהיו מוכרחים לנוח בהאדמה כי הייתי מצפה לעלות בסערה, ועכשיו שאני פלג גוף אי אפשר, וע"ז אני מצטער.

יסופר שקודם הסתלקותו עמדו אצלו תלמידיו, ושאלו אותו רבינו על מי אתם עוזבים אותנו והשיב להם על הבן יחיד שלי, אמר כך פנה לבנו הקדוש ואמר לו הערשלע, אתה ירא להתמנות על מקומי, הנני מבטיחך שבכל עת שתצטרך אלי ותקרא אותי, אבוא אליך, והנה בשבת הראשון שאחר הסתלקות הבעש"ט ישבו כל התלמידים אצל השולחן, והרה"ק ר' צבי זצ"ל היה נחבא אל הכלים, ולא דיבר שום דברי תורה, כן היה בסעודה ראשונה ושניה של שבת בסעודה שלישית לא יכלו התלמידים להתאפק לישב בחשאי והתחילו מעצמם לדבר בדברי תורה והזכירו מאמר אחד בשם הבעש"ט ז"ל, והרב ר' צבי זצ"ל (שלא רצה בבינות בשום אופן כמו שהוכיחו סופו שלא עיכב אותם אצלו) בשמעו זה, הוציא מפיו מילין, ואמר ראה נא אבי שאין להם דרך ארץ ממני, ותיכף כשאמר זאת נתראה אליהם הבעל שם טוב הקדוש ועמד לפניהם, ונפל עליהם פחד גדול, והתנצלו עצמם מיד ואמרו חלילה חלילה, אין כוונתנו רק בשביל שכל כך רגילים אנו בדיבורי הבעל שם טוב, עד שלא היה אפשר לנו להאפתק מלחזור עכ"פ מאמר אחד.

שבקמיעותיו כתוב אך ורק שמו הק' "ישראל בן אליעזר" או "ישראל בן שרה" ואמר ה"י מדראהביטש, אם כך הוא ששמו לבדו הוא שם נורא ונשגב, יכול הוא לתת קמיעות כמקדם.

כבה נר ישראל

בהיות הבעש"ט חולה קודם פטירתו לא שכב, רק כשנעשה כחוש וקולו נלקה, והיה יושב בבית בהתבודדות, וכיון שלא היה בו כח לקרוא למשמשו כשהיה צריך לו, תלה פעמון בבית הגדול וחוט נמשך אליו לבית קטן שלו והיה הבעש"ט מושך בחוט וכך שמע המשמש קול הפעמון ובא אליו.

בפסח שקודם לכן, היה הרה"ק ר' פנחס מקאריץ אצל הבעש"ט, ונחלש מעט, ומפני זה בערב יום טוב האחרון של פסח הסתפק אם לילך למקוה או לא, והסכימה דעתו שלא לילך, וביום ז' של פסח בתפלה ראה שנגזר על הבעש"ט שיסתלק בקרוב, מפני התעצמותו מאד נגד כת ש"ץ במעשה יום הכפורים שרצו לשרוף הש"ס, התחיל הרה"ק ר' פנחס להתעצם בתפלה ולא הועיל, נתעצב מאד על שלא הלך למקוה, כי אילו ראה דבר זה במקוה לדעתו היה מועיל לזה, אחר התפלה שאל אותו הבעש"ט אם הלך אתמול למקוה, ואמר: לא, אמר הבעש"ט: חבל, כבר נעשה מעשה ואין אחר מעשה כלום.

מנהג היה לו למרן הבעש"ט לתת "משקה" להעולם ביום א' דשבועות וביום השבועות האחרון קודם פטירתו שלח להביא משקה ולא רצה המוכר לתת בהקפה ואמר הבעש"ט ע"ז: אין שלטון ביום המות (קהלת ה) כנראה שאסתלק היום!

בליל שבועות נאספו אנשי סגולתו להיות ערים כל הלילה לתיקון האר"י הק', ואמר לפניהם דברי תורה על ענין מתן תורה, בבוקר שלח לקרוא לתלמידיו שיאתספו כולם, וביקש שיכניסו מנין להתפלל עמו.

לאחר התפלה הלך ר' נחמן מהורדנקא לבית המדרש להתפלל עבורו, אמר הבעש"ט לחנם הוא מרעיש, אם היה יכול להכנס בפתח זה שהייתי אני רגיל להכנס בשמים ממעל אזי היה פועל בתפלתו.

חזר המשמש ושמע שהבעש"ט אומר: אני מוחל לך אותן שתי שעות, ולא תענה אותי, אמר לו המשרת עם מי רום מעלתו מדבר, אמר אין אתה רואה את מלאך המות, שהיה תמיד בורח מפני ועכשיו כיון שנתנו לו רשות עלי נתרחבו כתפיו ושמחה גדולה עליו.

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' חיים דוב ב"ר שלמה ז"ל
נעק"ה ג' סיון
זוג' האה"ח מרת אלטא מרים
ב"ר ארי' לויבוש ע"ה
הרה"ח ר' שמואל שמעלקא
אלטער ב"ר חיים דוב ז"ל
זוג' האה"ח מרת הנה זיסל ב"ר
יוסף יושע ע"ה
ובני' אברהם יושע, פנחס, צבי הי"ד
נעק"ה כ"ה אייר

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' יצחק ב"ר משה חיים
זוה"ה ז"ל
זוג' האה"ח מרת רבקה ב"ר
אהרן צבי ע"ה
ובניהם: מאיר, ישראל דוד,
אברהם צבי, משה חיים, יוסף
מרדכי, שרה, גאלדא, הי"ד
נעק"ה י' סיון תשי"ד

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' יושע הארטמן ז"ל
ב"ר יעקב ז"ל
זוג' האה"ח מרת שרה ע"ה
ב"ר יהודה ז"ל
ובני' חיים משה, שמואל
הי"ד
נעק"ה ג' סיון

בלשון הסידרים

עדינות גדולי החברייא קדישא מה שראו מגדולת וקדושת מרן הבעש"ט הק'

סיפר הרב הגאון החסיד רבי נחמן אב"ד קאלאמיי להרה"ק בעל ה"עטרת צבי" מזידיטשוב, מגדולת הבעש"ט, וסיפר שבהיותו ילד רך בשמים ומרן הבעש"ט עמד בתפילת שמו"ע של שחרית והיו פניו מכוסים בטלית, רץ תחתיו כמעשה הילדים והביט בפניו שהיו מכוסים בטלית, וראה כיצד בכל רגע משתנים הגוונים בפניו הקדושים, רגע אחד אזיל סומקא והיו פניו לבנים כפני מת, ורגע אחד פניו מאירין כשמש ומתבערין באש קודש עד שאין להביט בפניו, וכך כל רגע נשתנה, ומגודל היראה והפחד שאחזו על המראה הזה חלה בחולי הקדחת איזה שבועות עד שהתפלל עליו מרן הבעש"ט ונתרפא. (זוהר ח"י יח"י)

סיפר צדיק אחד תלמיד מרן הבעש"ט זי"ע להרה"ק ר' אברהם מרדכי מפניטשוב זי"ע שהלך עם מרן הבעש"ט למקוה בימי החורף בעת שהי' קור גדול, ותיכף נתחמם המקוה על ידי יחודים, וענין זה היו יכולים כל בית מרן לחמם המקוה בחום גדול ועמד במקוה איזה שעות עד שהתחיל הנר לטפטף ולכבות ואמר להבעש"ט הנה הנר מטפטף ועוד מעט יכבה נרו, ואמר לו הבעש"ט בזה הלשון קח סאנפיל מן הגג והדלק, מי שאמר לשמן וידלוק יאמר לזה וידלוק, וסיפר שהיה דולק והולך עד שהלך עמו לביתו אחר שעה ושתיים, וכשבא לבית נשאר מעט מהנר. (מהרי"א מקומרנא)

פעם אחת שבת הרה"ק רבי אהרן מזיטאמיר בעיר בריילוב ברוסיה ושם היה גר רבי ישראל שותק, נכד הבעש"ט, ואמר הרה"ק רבי ישראל: במה אוכל לכבד את כבודו שהוא תלמיד הרה"ק מבארדיטשוב, אכבדו בעובדא אודות זקני מהק'. וסיפר מה ששמע מהרה"ק מבארדיטשוב ששמע מהמגיד הק' שהחבריא היה להם סימנים בצורת פניו הק' בעת התפילה לראות אם היו אצלו שבעת הרועים או אחד מהם, כפי השתנות צורתו הקדושה והגוונין.

פעם אחת בסעודת ר"ח ראו אצלו שינוי כי היה אצלו אחד משבעת הרועים ושאלו את פיו שיאמר להם מי היה אצלו באותה שעה ואמר

העיד המגיד הגדול ממעזריטש שכמה פעמים ראה את הבעש"ט אוכל והיה נראה בעיניו באכילת מלאך ולא כאכילת אדם. (אור החכמה ראה)

העיד ה"בעל התניא" ששמע מרבו הקדוש ממעזריטש שפעם אחת דרש הבעש"ט בפני התלמידים רזין דרזין אשר לא שמעה אוזן מעולם ולא נמצא כלל בספרי המקובלים הראשונים אלא בכתבי האריז"ל וכל תלמידי הבעש"ט הרי היו גדולי עולם, והרה"ק המגיד ממעזריטש קודם בואו לבעש"ט לא הניח ספר קבלה שלא למד בו ק"א פעמים וידעו בע"פ וכן היה גאון אדיר בנגלה כידוע, ואעפ"כ אמר שבפעם הזאת ששמע מרבו הבעש"ט אלו הדיבורים וסתי תורה נבהלו רעיונותיו עד שקשה היה להאמין שלנפש המלוכש בגוף הגשמי מבשר ודם נגלו רזין וטמירין אשר הם מכוסים וכמוסים מבנ"א ואפי' ממלאכי מרום נעלמו ועלה בדעתינו שודאי הגשם חלף הלך לו ורק הנשמה הקדושה לבד הוא המדברת עד שכמה תלמידים מרוב התפעלות נגשו אל ידו של הבעש"ט וממשו לבדוק אם יש לו יד גשמית.

העידו גדולי תלמידי הבעש"ט שאם היה בימי התנאים "היה תנא", ואם היה בימי הנביאים "היה נביא", ואם הי' בימי האבות היה כאחד מהם והיו אומרים "אלוקי ישראל בעל שם טוב" כדרך שאומרים "אלוקי אברהם".

והוסיף ה"בעל התניא" אילמלא לא שמעתי מרבי שהבעש"ט היה ילוד אשה לא הייתי מאמין שכן הוא לגודל מעלתו.

הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס סיפר כי זקיני הרה"ק בעל "מאור עינים" מטשערנאביל אמר על רבו הבעש"ט "דור הולך ודור בא" אך כמו הבעש"ט לא יהיה עוד עד ביאת המשיח, אבל בבא המשיח הוא יהיה, וחזר ג"פ על המילים "הוא יהיה" והבינו כוונתו שהוא יהיה המשיח.

שזכה להארה בהתגלות אור הגנוז, היה בעת למדו במס' יבמות גפ"ת ולפתע נתמלא הבית אורה, ונגלה לו רבו המובהק הנביא אחיה השילוני ולימדו סתרי תורה.

כאשר ליוה "בעל התניא" את הרה"ק ר' מנחם מענדל מוויטעבסק בדרך עלייתו לא"י נסע עד נהר דנייסטר ושבת בעין מאהליב ואמר שם דרשה בחריפות ובקיאות ושמע ב' אנשים משיחים אחד עם השני ואמר האחד: הנה זה הרב הוא ת"ח מפואר, אך הרב הראשון שהוציא תורת החסידות על פני כל הארץ הוא הבעש"ט לא היה ת"ח... כששמע זאת "בעל התניא" עלה על הדוכן ודרש שנית מגודל שבחו של מרן הבעש"ט, ואמר ששמע שיחת האנשים אשר לא הכירו ולא ידעו מהותו של הבעש"ט, ולומר על הבעש"ט שלא ידע ללמוד הוא כמו לומר שבים אין מים.

ואמר שרבו המגיד הרי הוא ידוע כחריף ובקי ממש גאון הגאונים והוא העיד בפניו, כי לא הגיע לקרסול הבעש"ט בלימוד, כי מוחו והבנתו היה ממש בחינת אביי, ועמד בעל התניא ודרש בפניהם דרוש אחד ממה ששמע מהמגיד ששמע מהבעש"ט בסוגית הגמ' פלגא נזקא ממונא או פלגא נזקא קנסא (ב"ק) ונמשך הפלפול שלש שעות ומחצה וסיפר חסיד א' שהיה באותו מעמד, שעד חצי הפלפול הבין, אך חצי השני לא היה בכח שכלו להבין, וכל גדולי העיר נתפעלו ואמרו: היות אביי ורבא קא חזינן והם ראו כן תמהו על עומק השגתו של הבעש"ט בתורה.

הרה"ק ר' יעקב ישראל מטשערקאס סיפר איך נתקרב להבעש"ט הרב הגה"ק המקובל ר' ישראל חריף זצוק"ל מסאטינוב בעמח"ס "תפארת ישראל". הרה"ק ר' ישראל הנ"ל היה מכיר מקודם את הבעש"ט וראהו מספר פעמים, רק לא האמין בו, והבעש"ט רצה למשוך אותו אליו, פעם אחת היה התפארת ישראל נכון מאד בשני ענינים, ענין אחד היה באיזו שיטה בש"ס וענין אחד ברמב"ם והרגיש בזה הבעש"ט ובא אליו ואמר לו הפשט הנכון בענינים אלו, השיב לו התפארת ישראל, אמת כי הפשט שאמרתם הוא טוב מאוד ובשביל זה הייתי אוהב אתכם רק שלא תהיו בעל שם.

אחר כך נזדמן עוד פעם שהרה"ק הנ"ל היה נכון מאד באיזה ענין, והבעש"ט הרגיש בזה ובא אליו ואמר לו הפשט הנכון אך הוא אמר לו פעם נוספת מה שאמר לו בראשונה, אחר כך חלה בנו

להם שמשו רבינו ע"ה בא אליו כי כוון איזה כוונה עליונה נשגבה באכילת הסעודה, כפי שכיון משה רבינו בסעודה שעשה לכבוד חותנו יתרו, ובא משה רבינו ואמר לו "ישר כח" על שכיוון כוונה זו.

רבי צדוק הכהן היה אומר בשם הרבי ר' בונם מפשיסחא שנשמת האלוקי הבעש"ט הק' היתה נשמת האר"י, והמגיד היה נשמת רבי חיים ויטאל, ומובא במדרש פנחס מהרה"ק מקוריץ, תלמיד הבעש"ט שהיה שגור בפי התלמידים, אם אין באר"י הק' רק מה שכתבו עליו תלמידיו הרי אנו ראינו ברבינו הבעש"ט יותר מזה.

פעם בא הבעש"ט בצל קורתו של רבי מאיר הגדול מפרמישלאן, והיה בנו רבי אהרן ליב ילד קטן ושאלו הבעש"ט הק': היודע אתה מי אני, והשיב הילד: האר"י לוריא, ושחק הבעש"ט ואמר: כה תחיה.

סיפר המגיד הק' ממעזריטש שפעם ביו"ט א' דפסח קודם תפילת טל, היה הבעש"ט מתפלל לפני התיבה בקול רעש גדול עד מאוד. המגיד יצא מביהמ"ד לבית הקטן (פאליש) וקודם מוסף בא הבעש"ט לשם כדי ללבוש הקיטל והמגיד הכיר על הבעש"ט שיש לו אז השראת השכינה וראה שאינו כלל בזה העולם וכשלבש את הקיטל נהיה קמט על הקיטל שעל כתפיו ואחז המגיד בקיטל כדי לפשוט הקמט וכשנגע בכתף הבעש"ט התחיל לרעוד עמו (כי הבעש"ט רעד מפחד השכינה) ואף אחר שהלך הבעש"ט ממנו עדיין היה המגיד רועד בכל אבריו עד שביקש מה' שיקח ממנו דבר זה כי אין בכוחו לסבול זאת.

כתב בס' שבחי הבעש"ט: שמעתי מהרב דק"ק פולנאה (בעל התולדות) כי פעם אחת עמד כלי גדול עם מים בשעה שהבעש"ט היה מתפלל וראו שהמים נעים ונדים בכלי וגם הארץ רעדה כפי שנאמר "ויחרד כל ההר מאד" ובשם החסיד רבי דוד פורקוס ממוז'יבוז, שמעתי: פעם אחת התפלל הבעש"ט בכותל המזרח וסמוך לכותל (מצדו השני) היו עומדות חביות מלאות תבואה והיו רואים שהתבואה רועדת בעת תפילתו.

הרה"ק מהרי"א מקומרנא כותב בספריו שקבלה בידו מתלמידי הבעש"ט שפעם הראשונה

ביקשהו הבעש"ט שיבוא לסעודה שלישית, ואמר לו הפשט של התוספות ישר וטוב, אז ידע כי אכן הבעש"ט אמר לו, ואז נתקרב אליו ודבק בו.

בק"ק מעזיבוז היה סוחר אחד גדול והוא היה מאותן אנשים שהיו עדיין נגד הבעש"ט, והי' להסוחר הנ"ל בן יחידי חכם ומופלג בלימוד ובשארי המעלות, פעם אחת נסע הבן יחיד לברעסלוי אחר סחורה, ודרכו היה להתעכב בנסיעה כזו ארבע שבועות, פעם אחת נתעכב יותר מעשרה שבועות ולא היה ממנו שום ידיעה כלל, ונצטערו הוריו מאוד על זה, ויהי ברבות הימים ותאלצהו אשתו מאוד ללכת להבעש"ט לדרוש עבורו בנם והוכרח לעשות רצון אשתו, והלך בערש"ק להבעש"ט ואמר: רבינו, זה יותר מעשרה שבועות שנסע בני יחידי לברעסלוי ואין לי שום ידיעה ממנו, מיד ציוה הבעש"ט שיביאו לו ספר הזוהר ופתח אותו וראה והשיב לו: בנך הוא בעז"ה בחיים ושלוש, ושבת זה ישבות בכפר סמוך לעירנו, ולא האמין לדבריו כי איך יכול להיות שישבות בנו בכפר הסמוך ולא יבוא לביתו לשבת, אבל באמת כך היה המעשה, שנשברה העגלה כמה פעמים בדרך ובא ברגליו לכפר הנ"ל בחצי הלילה של שבת, ותיכף במוצש"ק בא לביתו, ואז ראה הסוחר למפרע כי כל דברי הבעש"ט כנים וצודקים, והלך להבעש"ט וביקש ממנו מחילה היות שדיבר עליו לשון הרע, וסיפר לו כל המעשה, אמר לו הבעש"ט: שוטה, הלא אור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית היה אדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו, וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא, והיכן גנזו בתורה, ולכן כשאני פותח את ספר הזוהר אני רואה את כל העולם כולו.

הבעש"ט הק' ראה פעם גדול אחד במקום פלוני ורצונו היה להתקשר עמו, ובליל שב"ק חלם לו אותו גדול מאמר אחד בזה"ק אשר אמר הבעש"ט על זה איזה פשט, והאר"י הק' אמר על זה המאמר פשט אחר, ואמרו זה לזה נלך ונשאל את רשב"י, ואמר רשב"י כהאר"י, ואמר הבעש"ט לרשב"י: הלא עשיתם את הזוהר עפ"י רוח הקודש א"כ נשאל את כביכול בעצמו, ואמרו בשמים הפשט כהבעש"ט כך חלם הגדול הלז, ובסעודה שלישית הלך הגדול הנ"ל להבעש"ט ודחק את עצמו לשמוע התורה של הבעש"ט, ושמע שאמר הזוהר הלזה, ואמר לו הבעש"ט אתה כבר שמעת בלילה את הזוהר.

של התפארת ישראל חולי גדול ר"ל והיה מוטל על ערש דוי מלפני חג הפסח עד שעברו כמעט כל ימי הקיץ, ואשתו הציקתהו מאד באמרה הלא כל העולם נוסעים להבעש"ט והוא פועל ישועות ומדוע לא תיסע גם אתה אליו אולי יוכל לרפאות את בנו, והשיב לה כי על ידי הנסיעה יצטרך להתבטל מתורה ותפלה, ואינו מאמין כי ביטול תורה ותפלה יועיל לרפאות את החולה, אך היא לא הירפה וכעבור זמן לחצה אותו עוד פעם שיסע, אמר לה כי איתא בספרים שבימי הסליחות נכון למעט מעט בלימוד ולעסוק בעניני יראת שמים ביותר, לכן יסע אז להבעש"ט, וכן עשה שנסע להבעש"ט על ימי הסליחות.

בלילה הראשונה של סליחות בא לבית מדרשו של הבעש"ט, ומחמת שלא היה עמו סדר סליחות עמד אצל העמוד ואמר הסליחות עם החזן בסליחה שלו, והמנהג היה אצל הבעש"ט שהוא בעצמו אמר לפני התבה "אל רחום שמך" ו"עננו" וכשהגיעו החזן והקהל ל"אל רחום שמך" הלך החזן מהעמוד והמתינו עד שיבא הבעש"ט אל העמוד, והתפארת ישראל עמד עדיין ליד העמוד, והיה מעמיק אז רעיונותיו בתוספות עמוק שעסק בו כבר מזמן רב, ומחמת עמקותו באותו ענין לא הרגיש שבא הבעש"ט אל העמוד, וכשהתחיל הבעש"ט לומר "עננו" נפל ברעיונותיו של התפארת ישראל פשט נכון בענין התוספות, כשסיים הבעש"ט אמירת "עננו" פנה אליו ואמר לו: ה"עננו" שלי יכול לומר פשט טוב בתוספות, אמר לו התפארת ישראל עתה רואה אני כי יש לכם חלק בהתורה של כל אחד ואחד מישראל על כן הנני נכון להתקשר אליכם בכל לבבי באמת ומאז נעשה מתלמידי הבעש"ט.

במזיבוז הי' מלמד אחד ושמו ר' משה, והיה גדול בתורה, אך הבעש"ט לא היה חשוב בעיניו. ומנהגו היה שהיה שולח שליח לבית המדרש, וסמוך ל"ברכו" היה נכנס להתפלל, פעם אחת הוקשה לו מאמר אחד של תוספות במסכת שבועות, והיה מתקשה בו מאד זמן רב ולא הי' יכול לבוא לפשט האמת, ובלילה ראה בחלומו שנכנס להיכל אחד, וראה אותו הבעש"ט ואמר לו: מפני מה לא ידעת פשט התוספות, הפשט הוא כך וכך, כשהתעורר משנתו זכר הפשט, קם ולקח הגמרא לאור הלבנה, וראה דברי התוספות והנה טוב מאוד, אבל מכל מקום אמר בלבו: אולי חלום הוא, והבעש"ט אינו יודע מזה, אח"כ

מעט שהניחו הפגר לראות לבל ילך שום אדם מהבית הזה ומשא על כתפיו, אחר כך היו נופלים על אנשי הבית ועל שאר היהודים והורגים וחומסים על לא חמס בכפם, ויהי כאשר הלכה אשת הגביר הנ"ל לחצר ביתה מצאה הפגר הנ"ל, ומרוב הצער והפחד נתעלפה ורק אחרי רוב עמל ויגיעה השיבו את נפשה, וצעקה ובכתה והכתה על ראשה, וספרה לבעלה מהעלילה שיש להם מהפוחזים הרשעים שהניחו פגר בחצרם, ובוודאי יבואו מיד ויפלו עליהם לעונתם ביסורים קשים ולהמיתם כדרכם. מרוב הצער והפחד שהיה להם אמרה לבעלה שילך אל הבעש"ט הק' שיושיעם, אמר לה "איך אלך ואני חולק עליו", אמרה לו: "לך אליו כי הוא צדיק ולא יקום ולא יטור".

הלך העשיר אל מרן זקני בבכיה רבה וסיפר לו כל המעשה, שהוא בסכנה גדולה, ופנה אלי זקני ואמר לי: אפרים נכדי, קח המטה ולך עם האיש הזה לביתו, ואמור אל הפגר בזה"ל "אבי זקני שלחני אליך שתעמוד תיכף ומיד", ואכן הלכתי עם העשיר הזה ואמרתי לפגר כדברים האלו ומיד עמד הפגר על רגליו והלך עם המטה בידו עמי אל בית זקני, והושיב אותו על מטת ההסיכה כי היה אז באמצע עריכת הסדר.

אחר כך התנפלו הפוחזים על בית הגביר ולא מצאו מאומת ומחמת שהיה מרן זקני הבעש"ט מפורסם גם בין הערלים לאיש מופת, נגמר ביניהם שילכו לחפש גם בביתו, ולקח זקני את הכובע מאחי ר' ברוך, שהיה בעת ההיא עוד קטן בשנים, והניח אותו על ראש הפגר ונתן בידו הגדה של פסח וציוה עליו לומר ההגדה, ומיד התחיל הפגר להתנועע אנה ואנה ולצעוק בקול גדול מתוך ההגדה אך בלי חיתוך דברים, וכשבאו הפוחזים ובקשו וחיפשו בכל הבית, לא מצאו את הפגר כי לא הכירו אותו, כי עשה תנועות וקולות כדרך החי, והלכו הערלים לדרכם, אחר כך שלח זקני הק' לקרוא להגיד הנ"ל ואמר לו: "קח את הפגר וקבור אותו" וכן עשה.

עוד מסופר כי בעל התולדות ראה פעם את הבעש"ט כיצד שבכה לפני הקב"ה על שאינו מוצא מים ביער ליטול ידיו קודם תפילת מנחה והיו דמעות רותחות זולגות מעיניו הקדושים ותיכף לאחר תפילתו מצא מעיין מים חיים בסמוך לו, אז ראה והביין כי כל המופתים שנעשו לו הם מכח קדושתו ויראת חטא שבו ואז נתקרב אליו בלב שלם ונכפף לו מלא קומתו.

פעם בא איש כפרי אחד שהי' בעל בית מזיגה לבקשו שיסע עמו לכפר שלו כי בנו חולה ר"ל, נעתר הבעש"ט לבקשתו וציוה לרתום את הסוסים ואנחנו שרצינו להתודע ולתהות על קנקנו של הבעש"ט נצטרפנו אליו, בדרך על העגלה למדנו כ"א את שיעוריו, כדי שלא לבטל ח"ו מלימודינו, בבואנו לכפר הלך הבעש"ט להקרעטשמע והלך שם אנה ואנה עד שהמוכסן בא להזמין אותנו לאכול עמו סעודה, באמצע הסעודה באה אשת בעל הבית מזיגה וזעקה כי הילד גוסס אך הבעש"ט לא זע ממקומו, אח"כ באה וזעקה כי הילד שבק חיים, והתפלאו על הבעש"ט שלא הטריח עצמו ללכת אצל החולה כל אותה עת ששהה בכפר, והנה אחר שזעקה כי מת הילד, ביקש הבעש"ט שיוציאו כל איש מעליו ונותר הוא לבדו עם הילד בבית וסגר הדלת אחריו והתמהמה כמה רגעים ויצא ואמר שיתנו לילד מעט חלב כי שב לאיתנו - אז בעינינו ראינו כי יש בכוחו להחיות מתים.

לאחמ"כ נסענו בתוך יער ונעלם מאיתנו הדרך, היה זה ביום ה' אחה"צ, והי' דרכו של הבעש"ט הק' לשוחח עם בהמות חיות ועופות, ולשמוע מה הם מדברים, אבל אז נסתמו ממנו שערי חכמה כי הי' בנפילת המוחין, ובעוד אנו הולכים במעמקי יער במקום שלא עבר בו אדם ירד הבעש"ט מהעגלה וילך להתבודד ואנחנו הלכנו בלאט אחריו לראות את מעשהו בלא שירגיש, והנה אנו רואים כיצד הבעש"ט נופל על הארץ בפישוט ידים ורגלים והתחנן וצעק לקב"ה: הרי לפניך גלוי וידוע כי גדרתי בעדי מלנסוע ביום ו' עש"ק והוא ממש אצלי כחילול שב"ק, על כן הוריני ה' דרך אמת למען אבוא העירה בעוד ליל לבל אצטרך לנסוע ביום ו' ולעבור על גדר זה שגדרתי בעדי, מיד אח"כ חזר לעגלה, ואכן הסוסים מצאו מעצמם את הדרך ובאו העירה.

סיפר הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפניטשוב זצ"ל כי בעת נסיעתו לשימוש צדיקים היה גם אצל נכדו של מרן הבעש"ט הק', ה"ה הרב בעל "דגל מחנה אפרים" וסיפר לו אז דבר חכמה מזקיניו הק': בעיר מזיבוז' היה עשיר מופלג והיה חולק על זקני הבעש"ט כדרך הפתאים שחולקין על הצדיקים, פעם אחת בליל פסח לקחו הערלים פגם אחר והניחו אותו בחצר בית העשיר הנ"ל להמציא עליו עלילות שוא שהוא הרגו לצורך הפסח, והיה דרך הרשעים האלה להושיב שומרים

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון.
גודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

גודל מעלת וקדושת יום חג השבועות

י"ל טעם לשבח שפסח וסוכות הם כ"א ימים אחדים ויום חג השבועות הוא רק יום א' ולכאורה הוא העיקר והוא עפ"י החז"ל (מגילה ו') מקום הארון אינו מן המדה משום דכל דבר שבקדושתו הוא יותר הוא בעולם הזה יותר בהסתר והעלם וכו' ולכן מחמת שהעיקר הוא התורה לכן הוא בכמות קטן יותר. (הישר והטוב)

עצרת תרגומו כנישון לשון אסיפה דידוע שבמעמד הר סיני פסקה זוהמת ישראל ונתקן עי"ז חטא עה"ד שהטיל אז וזהמא בהם כנודע ונתקנו כל הנשמות שהיו כלולים באדה"ר כנודע והנה בכל שנה נתעורר אותו אור שהי' במעמד הר סיני ויש תיקון לכל הנשמות ובאים למקומם כל הדברים שנתפורו והיו עצרת מלשון אסיפה למקומם. (תולדות יצחק)

החג הקדוש הזה הוא כלל המועדים של פסח וסוכות כי ענין יציאת מצרים הוא לדחות את ההיפך וסוכות הוא לכנוס תחת צל קדושתו יתברך ושבועות כולל שניהם וזה שנאמר במ"ת אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים רומזו על קדושת חג הפסח שהוא דחיית ההיפך ואשא אתכם על כנפי נשרים הוא קדושת חג הסוכות לחסות בצל כנפיו יתברך ואביא אתכם אלי הוא קדושת חג השבועות הכולל שניהם. (תורת אמת)

אמרתי כי אז בחג השבועות זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומזוני כיון שהעולם נברא בשביל ישראל שנקרא ראשית ובשביל התורה שנקרא ראשית ובעת מ"ת עמודי שמים ירופפון אם לא יקבלו ישראל את התורה והפך העולם לתהו ובהו ע"ז מגיע לישראל העוה"ז דע"י קבלתם התורה הוי מצילים העוה"ז כדין מציל מזוטו של ים ומשלילתו של נהר שה"ז שלו. (שער יששכר)

בכל המועדים שיש בהם מצות פרטיות מצה ולולב וכדומה אנו מברכין על כל מצוה ומצוה הברכה הראויה לה על נטילת לולב או על אכילת מצה וכדומה וזמנו של מצוה זו איננו בזמנו של זה וכל דבר ודבר בעתו מה טוב לא כן בחג הזה בקבלת התורה הנה נכללים בו כל התרי"ג מצות ביחד טועמיה חיים וכו' לא תחסר כל בו. (תפארת שלמה)

מעמד הר סיני וקדושת היום הנשגב מתעורר בכל שנה בחג השבועות וכשאדם זוכה שומע הוא את הקול שמכריז אנכי ה' אלוהיך. (קדושת לוי)

קבלת התורה ע"י משה התעוררת בכל שנה כתיב אנכי עומד בין ה' וביניכם "עומד" בהווה ולא עמדתי. (שפת אמת)

בחג השבועות מקבל האדם את התורה והמצוות בכוח וכן את כל ההרגשות הקדושות של כל השנה ובמשך השנה אם האדם משתדל ברגש ובחיות הוא מוציא לפועל את הכוחות שקיבל. (הרה"ק האבני נזר מסוכטשוב)

חג השבועות הוא נגד יוהכ"פ וכמו שיש ראש השנה עש"ית ויום כיפור כן פסח הוא בחינת ראש השנה וימי הספירה הם כנגד עש"ית וחג השבועות כנגד יוהכ"פ. (בית אברהם)

ידוע מדברי קדושי עליונים שבכל ימים טובים חוזר הדבר לאיתנו הראשון ובחג השבועות מי שמזכך ומטהר את עצמו זוכה לפי מדריגתו לקדושה גדולה מעין קדושת ישראל במעמד הקדוש ביום הקדוש הזה בהר סיני וכמו שאז נפתח שער ענוה לישראל וכאמרו כן בכל דור ודור חוזר להיות כן לכל מי שמטהר ומזכך את עצמו ביום הקדוש הזה לבא למדת ענוה. (מאור ושמש)

ביום שניתנו לוחות שניות לבנ"י היתה מחילה וסליחה כי זאת היה ביוהכ"פ וניתן יום זה למחילה ולסליחה לדורות ומכל שכן בחג השבועות שניתנה התורה לישראל בוודאי שהוא יום מחילה וסליחה לבנ"י לדורות עולם. (חסד לאברהם)

מה שלא נתבאר בהדיא בתורה תשלומין לשבועות וכו' והטעם לזה כי חג המצות נקרא חג ע"ש האכילה שהוא מצות וסוכות נקרא ע"ש המקום ודירה שהוא סוכת ואמנם שבועות נקרא ע"ש הזמן המקודש שבועות ז' שבועות תספר והוא ע"ד עולם שנה נפש כמוזכר בספר יצירה וע"כ בשבועות שמקדש הזמן א"א להשלימו בזמן אחר שאיננו אותו הזמן והזמן שעבר עבר וא"א להחזירו לעולם. (דרשות חת"ס)

התורה ואמרו חז"ל חירות משועבד מלכיות אזי הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה וזהו הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם דבעינן לשון אם תבעינן בעו והוא לשון תפלה ובקשה נמי "לכם גימטריא ק"ץ היינו שאז זמן המוכשר להתפלל שיתקרב הגאולה. (מאמר מרדכי)

בשבועות אמר הקב"ה הקריבו לפני שתי לחם בכדי שאברך לכם פירות האילן כי פירות האילן מורה על בנים ובשבועות נידון על בנים ויהי בני תורה צדיקים. (דרך הישר)

נוהגין הצדיקים והחסידים להאריך באהבה רבה ביומא דשבועות חג הקדוש הזה (ומלבד טעם הפשוט כי אז הזמן קבלת התורה להתפלל על פתיחת עינים והארות לימוד התורה לשמה וביראה כדת מה לעשות עוד י"ל עפי" המבואר בתולדות יעקב יוסף עה"ת (פ' ו' ארא) בשם רבו הוא רבינו הגדול הבעש"ט הקדוש זי"ע שנאמר לו מן השמים הטעם איחור ביאת המשח שאין מאריכין באהבה רבה עיי"ש ואם זהו לכל יום עאכ"כ ביום זה ואשר מבואר בתיזוה"ק כי בחג יפקון מן גלותא וזהו בחג השבועות אשר הוא זמן הגאולה צריכין להאריך בברכת אהבה רבה שלא לאחר ביאת המשיח רק לקרבו ודבר בעתו מה טוב. (שער יששכר)

ויסעו מרפידים קשה למה איחר המוקדם כי פסוק זה היה לו להקדים קודם פסוק שלפניו שאמר באו מדבר סיני אולי שהוא ע"ד אומרם אהבה מקלקלת את השורה להקדים המאוחר שלהיות כי היא זה יום המקווה לבורא לתורה לעולם לעליונים ולתחתונים ומיום הבריאה הם יושבים ומצפים מתי יבוא בני" מדבר סיני לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר ותיכף קדמה ההודעה באמרו ביום הזה באו וגו' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמוח שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוותה ואח"כ חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים. (אור החיים פ' יתרו)

ויהרר כי הגם שיש לשמוח ולאכול וכמו שמצינו דגדולי עולם שמחים ושבועו ויתענגו מ"מ יקיים וגילה ברעדה כי התורה נתנה בררת ואימה וגם הוא זמן דין על פירות האילן עוד יוסיף אומץ לתת חלק ביום לתורה כיד ה' הטובה עליו ויום קדוש כזה אל ישלחנו ריקם מלימוד התורה והשם אורחותיו מוצא מקום לנוח מעט ולשמוח בשמחת יו"ט בסעודה וללמוד תורה ביום שקבלוה. (לב דוד להחיד"א)

ויהי קול השופר הולך וחוק מאד מאד הוא אד"ס כי באמת הקולות וברקים אינו דבר חידוש לפניו יתברך רק הוא לימוד להאדם כי קבה"ת היא נצחית בכל עת ובכל זמן שצריך האדם לעורר הקול והדיבור בהתורה (בית אהרן)

חסידי קדמאי לא היו ניממי בהאי ליליא והוּו לעאן באורייתא ואמרי ניטי לאחסנא ירתא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו ואתיא לאזדוגא ביה במלכא ותרוויהו מתעטרי על רישייהו דאנון דזכאן להכי. (זוהר פ' אומר)

ודע כי כל מי שלא ישן בלילה כלל ועיקר ויהיה עוסק בתורה מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק והוראות הוויות האדם הוא בלילה הזה. (שו"ע האריז"ל)

בלילה הזה של חג השבועות ידיר השינה מכל מי שרוצה לדבק בקדושה ויעסוק בתורה כל הלילה. (שלי"ה)

ויהרר האדם מאד למעט באכילתו בסעודת הלילה זו בכל מה דאפשר כדי שיוכל לעשות התקון של הלמוד בלילה הזה ותיכף אחר ברכת המזון ילך בזריזות לבית המדרש לעשות התקון של הלמוד ולא יבטל בשיחת חולין אף רגע כמימרא ח"ו. (יסוד ושורש העבודה)

ומה גם בליל התקדש יתלהב האדם ויתעורר מאוד כי הזמן גורם קרבת אלוקים ועת להשליך אחרי גוו אלילי כספו אשר דבק בהם באהבה. (לב דוד)

המנהג להיות עוסקין בתורה בליל זו של שבועות ומי שאינו ישן אפילו רגע כל הלילה ניצל מכרת אותו השנה שכן אותיות כת"ר הוא כרת ומובטח לו שישלים שנתו ולא יהיה לו שום היזק ומלאכי השרת מכתירים לנשמתו בכתר תורה אשרי לו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא. (שערי ציון)

אמנם הנעורים יזהרו שלא יעסקו בדברי בטלה ואין צריך לומר בשחוק וקלות ראש כי אז נאה להם השינה. (יעב"ץ)

צריך ליהרר מאד אחר התיקון שעשה בלילה שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שאמר במוסף קדושת כתר כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה ע"כ יזהר מאד לטהר מחשבתו עכ"פ עד כתר זה. (בעש"ט)

וממוצא דבר נראה דנכון הדבר ללמוד בשבועות ספר תהלים כלו שהוא יום הלולא דדוד המלך ונקדמה פני יוצרנו ית' בתהלה לדוד אשר שר בדביקה וחשיקה וחפיצה הלל נרצה ביומא דהלולא דיליה ואלים זכותיה וכולה הוא שתגן לעוסק בתהלותיו. (שמחת הרגל להחיד"א)

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם הנה ידוע שאין להפציר ולדחוק למהר קץ הגאולה אך בעצרת שהוא זמן קבלת

ולווי"ם לשירם ולזמרם

מרגשי נפשיו הדומה, נברך ברכת מול טוב לבבית וחמה, בשפה ברורה ובנעימה, קדם ידידנו וחברינו הזני צנצנתי דדהבא, הצמודים בקירות לבבינו באהבה, מפורסמים לשם ולטיבותא, מהוללים בפי כל לעילא ומכל תושבותא, מופלגים בתורה ויר"ש ובחסידיותא, מידות טובות נפקין להם בהדרותא, בשמם הטוב יבורכו בשבח ושירצא.

החתן כמר יואל אברהם הלוי מאשקאוויטש ני"ו והחתן כמר יצחק יודא הלוי שישא ני"ו

לרגל קשרי החיתוין שנעשו להם יפות באירוסיהם עב"ג שתחי' למז"ט ובשעטו"מ

ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא, רבון עלם ועלמא, שהזיונים יעלו יפה כליל בהוד ובתפארת, יציצו ויפרחו כגפן אדרת, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל למשמרת, ע"ד ישראל סבא למזכרת, ויושפע להם משמי מרומא עילא, הזני תלת מיילי מעליא, דבמזלאת תליא, מתוך שמחה ואורה, לשם ולתפארת, אכידה"ר.

כ"ד ידידיך וחבריך פנוער

החתן יודא צבי ראטער, פאיר פנחם זאב גראס, החתן פשה ווייס, פשה פייערווערנער, פשה יואל אקער, ברוך כהנא, פנחם צבי ראטער, פאיר בנעט, יוסף יחואל פיכל ווייסהויז, פנחם זאב קליין, אליעזר קליין, יצחק אייזיק פייערווערנער, יוסף שלמה גרינבוים, פאיר אייזנבערגער, שפעון ווייס, פשה הירש, פשה טויסיג, שלמה זלמן לאנדא

ג"א פצטרף לברכה פרוחוק פקום וקירוב הלב פה בני עמדי דגירא דישיבה תו"י קרית יואל יע"א: החתן יואל פיזליש, יואל יאזשעף ג"א בין הפברקים ידידכם הנאמנים פאז ועקדם: נתנאל גד נחמן טויטו, החתן יהודה ווייס, יוסף לעווי, יעקב בן ציון ווייס ירושלים

סל מלא ברכות

ברגשי ידידות והוקרה, אשגר בזאת השורה, ברכת מז"ט בשפה ברורה, קדם ידידי וש"ב הנודע לעז ולתפארה, מידותיו היקרים לראשו עטרה, מקבל את כל אדם בסבר פנים ואורה, תורה יר"ש וחסידות אצלו שזורה,

הר"ר יואל לעווי הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו בכורו ני"ו למז"ט

ותהי נא ברכותי לראשך עטרת, שתזכה לגדלו ולחנכו על מבעי התורה למשמרת, ותרווה ממנה רב תענוג ונחת לתפארת, וכל טוב סלה.

א"ד ידיך וש"ב הלומד אתך בצוותא חדא
יהודה ווייס

רני ושמחי ליעק"ב

מעומק הלב, אשא ברכת מול טוב, לידידי היקר והנעלה, מופלג בכל מעלה, נעים הליכות ורב תבונה, שמו הטוב מהללים ברננה,

מוה"ד משה יעקב מאשקאוויטש הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו בנו החשוב ני"ו למז"ט

יה"ר שזכה לרב ברכות ושובע שמחות וכט"ס המברך ברגשי ידידות והערכה חיים פינקלשטיין

רני ושמחי ליעק"ב

בשורות אחדות מועט המחזיק את המרובה, אברך ברכת מז"ט לידידי היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו בלולה,

הר"ר יואל לעווי הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

יה"ר שזכה לרוות ממנו רב תענוג ונחת וכט"ס המברך בלונ"ח ידיך הלומד אתך בצוותא חדא
יואל שישא

**טעמים ורמזים שונים מספרי רבותינו,
על עניני ומנהגי חג מתן תורתנו**

מילתא בטעמא

שמות החג

בגוף, בכדי שיהיה לה חיזוק ובסיס שלא יהיה מוטה ח"ו, כידוע למביני מדע, וזה פירש הפסוק, מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כי חפץ היא מלשון כלי דהיינו התעוררות ההוא שבה אל האדם צריך תיכף ומיד כלי, וזהו עד שתחפץ עכ"ל אף שאין זה לשונו ממש, והנה בשעת מתן תורה שהיה בודאי לישראל אז התעוררות גדולה, ולא היה להם עדיין שום מצוה לעשות להתעוררות כלי, מוכרח לומר שהיו מקיימים מצות הגבלה, שהזהיר משה רבינו ע"ה שלא ליגע בה, והם היו נעצרים מליגע, וממצוה הזה היו עושים כלי להתעוררות, ועל זם זה נקרא בשם "עצרת". (קדושת לוי)

מפני שכל החגים יש בהם מיני עבודות להבוב"ה, האחד הוא בעשיית המצוה השייכת לחג פלוני, כגון בפסח אכילת מצה ודומיהן, והשני הוא איסור עשיית מלאכה, ובחג השבועות אינו כן, רק מצוה א' דהינו שאנו נעצרים מעשיית המלאכה, ועל זה נקרא בשם עצרת. (קדושת לוי)

יש לתת טעם לשבח למה נקרא עצרת, דאיתא בזה"ק שחסידים הראשונים היה נעורים כל הלילה דחג השבועות ועוסקין בתורה וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות לפי שישראל היה ישנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעיר אותם כמובא במדרש לכן אנו צריכים לתקן זה, ובוהו אפשר לפרש הטעם שנקרא היו"ט עצרת לזכרון שיהיה נעצרין מן השינה. (מגן אברהם)

"שבועות" כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו, ואנחנו נשבענו לו שאין אנו ממירים אותו ח"ו. (אור החיים בספרו טור ברכת)

וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפנייהם ולאחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד, בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן. (רמב"ן אמור).

מהספירה שסופרים ישראל שבעה שבועות נעשה חג, לכן נקרא חג השבועות. (זרע קודש)

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה', י"ל הטעם, שחג השבועות נקרא יום הבכורים, דאם זוכים לקבל התורה"ק בחג השבועות כראוי, נפסקה זוהמתו ומבטל היצר הרע, וכמו שכתוב ברעיא מהימנא (אמור) דבעצרת לא נזכר חטאת כמו בכל המועדות בגין דיבטל היצ"ה"ר ולכן נקרא יום הבכורים, כי ליום כזה משפט הבכורה, כי הוא ראשית אוננו. (צמח צדיק).

ועו"ל על פי דברי הרמב"ן שפירש על פסוק (שה"ש ב, ז) מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, ופירש כשמיני לאדם איזה התעוררות של יראה ואהבה להבורא ב"ה, אזי תיכף ומיד יראה לעשות לה כלי, היינו שיעשה תיכף איזה מצוה, דהיינו שיתן צדקה או ישב תיכף ללמוד וכדומה, כי ידוע שהתעוררות הבאה אל האדם בפתע פתאום הוא אור הנשפע עליו מלמעלה, ונקרא בחינת נשמה, אזי צריך האדם להלבישה

שינת ישראל

נשמותיהם לעולמם ויראו שנשמותיהם הם בעולם גבוה יותר מן המלאכים ולכן יקבלו הם התורה ולא המלאכים. (הרה"ק ר' יעקב יצחק אלחנן הלוי רוטנברג הי"ד).

עו"ל טעם לשבח על מה שישנו ישראל בליל קודם מתן תורה, דקיימ"ל בסי' ד' באו"ה, שבבוקר צריך נט"י משום שנעשה ע"י השינה כבר' חדשה, והנה ישראל לא החשבו עצמם לראויים לקבלת התורה לזאת דימו בנפשם שישנו כל ליל שבועות, למען יהי בבוקר כבר' חדשה, ואז יהי ראויים לקבלת התורה, אמנם לפי"ז צ"ל אם זאת היתה כוונתם, למה צריך הענין תיקון בזה"ז להיות נעורים, אמנם כאשר אם אדם יושב בהתבטלות וחושב עצמו כאין ואפס, יכול ג"כ להביע למדריגה זו להיות כבר' חדשה, הרי היו ישראל יכולים לישב במחשבה זו ולא לישן ולזה צריך תיקון. (מעגלי צדק).

אמרו ז"ל שינת עצרת עריבה והיו ישנים על מיטותיהן עד שבא משה ועוררן, י"ל בדרך צחות יען כי אחז"ל שכן דרך מלכים לעמוד בשלוש שעות וכיון שנתקדשו לקרותם בשם ממלכת כהנים ע"כ היו ישנים עד שלוש שעות. (אמרי נועם)

ידוע דלכן המנהג להיות נעור בליל שבועות כיון דבליל קודם מתן תורה ישנו ישראל, ויש ליתן טעם אמאי באמת ישנו והא הסברא נותנת שבליל קודם מתן תורה יהיו נעורים כל הלילה ולצפות מתי יגיע השעה, וי"ל עפ"י דא"י במדרש כשעלה משה למרום אמרו מלה"ש תנה הודך על השמים ע"כ והנה ידוע דהעולם שממנו נחצבו נשמות ישראל הוא יותר גבוה מעולם המלאכים וידוע דבכל לילה הנשמה עולה למעלה ונותנת דין וחשבון על כל מעשיה, ולכן י"ל דלכן הניחו א"ע לישן כדי שיעלו

קריאת מגילת רות

עוד טעם מה שאנו אומרים רות בשבועות יבואר ע"פ מאמר חז"ל (יומא ע"ב:): שלשה כתרים בעולם כתר כהונה כתר מלכות כתר תורה, כתר כהונה נטל אהרן כתר מלכות נטל דוד המלך, כתר תורה וכו' שמא תאמר וכו' שנאמר בי מלכים ימלוכו נמצא עיקר כתר מלכות שזכה בה הדמע"ה הוא ע"י התורה שנא' בי מלכים וכו' ולטעם זה אנו אומרים רות בשבועות שהוא שעת מ"ת ששם כתב לידת דוד המלך שזכה בכתר מלכות להורות שע"י כתר תורה שכ' בה בי מלכים וכו' זכה דוד לכתר מלכות ודו"ק. (קדושת לוי)

קורין מגילת רות בשבועות משום דאחז"ל ביבמות שבגלל אותה צדיקת נתחדשה ההלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית והוי כעין קבלת התורה שנמסרה לחכמי כל דור לדרוש בהם כהבנתם. (חידושי הרי"ם)

טעם לקריאת מגילת רות בחג השבועות, עפימ"ש האוחה"ק (בראשית) דהגאולה שלימה העתידה תהי' בזכות התורה"ק עיי"ש, והנה בתפלה אנו מתפללים את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך, כי שורש ישועתן של ישראל הוא מזרע בית דוד וממנו יבוא משיח וע"כ ראוי לקרות מגילת רות שבה קורין שורש לידת מלכות בית דוד. (דברי יואל)

טעם שקורין מגילת רות בשבועות להיותה סיפור תולדות כסאות לבית דוד לנטוע בנפשותינו מדת הבטחון שנאמין בו כאשר השי"ת שמר הבטחתו לישראל, אשר הבטיחם ע"י משה בהוציאך את העם, ויתן להם חוקים טובים וישרים וחי בהם, על אחת כמה וכמה ישמור הבטחתו השנית ויצר חטר מגזע ישי. (הרב רבינו בן יחי').

דאחז"ל (ירושלמי חגיגה) שדוד המלך נפטר בעצרת, והקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום אל יום, וא"כ ודאי נולד דוד בעצרת, ע"כ קורין השתלשלות יחוסו בעצרת שהוא יום הולדו. (תבואות שור)

טעם לקריאת מגילת רות בשבועות, כי הנה נמצא במגילת רות פ"ה פסוקים כמננין בוע"ז, להורות שלא ניתנה התורה אלא ע"י צער ויסורין של עוני. (ברכי יוסף)

זכר למעמד הר סיני שקיבלו אז ישראל סך תר"ו מצות נוסף על ה' מצות שנצטוו בני נח, ולזה נתקן לומר מגילת רות בחג הזה כי רות במספר תר"ו. (תשואות חן)

"ל בדרך רמז עה"כ ויט שמים וירד ו'ערפל ת'חת ר'גליו, ר"ת רות, אשר יצא ממנו דו"ד ב"ן יש"י עולה בגימ' וערפ"ל והוא תחת רגליו שהוא נצח והוד ע"כ באותו יום שה' אז ויט שמים וירד אומרין רות לרמז על וערפל תחת רגליו. (אמרי נועם)

אכילת מאכלי חלב

יונק, ובה נתגדל ויש בו כח אכילה ושת"י כי היא כוללת חיות הגופניות כמו כן התורה היא כוללת חיות הרוחניות ונקראת בשם לחם ובשם מים, כמ"ש לנו לחמו בלחמו, וגם כל צמא לנו למים והוא כוללת הרוחניות, ע"כ ביום מתן תורה אוכלין חלב שהוא חיות הכוללת כמו התורה כי המצוות ומעש"ט הם עניני פרטיות וכל מצוה פועלת בשורשה, משא"כ תלמוד תורה כנגד כולם והוא כוללת כל חיות הרוחניות. (אמרי נועם).

מקובל בשם הרה"ק ר' ארון לייב הגדול מפרמישלאן זצוק"ל שאמר שמי שאינו אוכל מאכל לביבות (בצק ממולא בגבינה) בחג השבועות, סימן שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני. (דברי מאיר).

בשם הרה"ק ר' פנחס מקארין ז"ע, כי הואיל וביום זה נתנה התורה הקדושה, אשר עפ"י מאמרם ז"ל אינה מתקיימת אלא במי שדעתו שפלה עליו, כדמיון המים שיורדין ממקום גבוה למקום נמוך, ואשר לכן גם היו לומדים בדורות הקדמונים כשהיו יושבין על גבי הארץ להורות הכנעה ושפלות כלפי תורתנו הקדושה, לכך אוכלים ביום הזה מאכלי חלב המורים על קטנות כנודע. (הרה"ק ר' משה מסאווראן ז"ע).

וי"ל יסוד לאכילת גבינה בשבועות לזכר הר סיני שאחד משמותיו הוא "גבנונים" כלומר נקי כגבינה. (הקדוש ר' שמשון מאוסטרפולי זצ"ל)

"ל עפ"י המדרש דהקב"ה אמר להמלאכים לא זהו שאכלתם אצלו בשר בחלב, דלכאורה קשה דהרי מבואר

טעם שאוכלין מאכלי חלב בשבועות, דאיתא ויעש שלמה משתה לכל עבדיו, מכאן שעושים סעודה לגמרי של מצוה, ובשבועות גומרין מצות ספירת העומר, ולכך עושין סעודה, ואם היו עושין סעודה בשר, אין היכר אם לשם זה אם לשם יו"ט, לכך עושין מחלב. (אמרי פנחס)

עוד טעם לאכול חלב בשבועות, כי לכו"ע ניתנה התורה בשבת, ותיכף משקיבלו עליהם את עול התורה, נעשו תשושי כח, שהתורה מתשת כח, וע"כ אכלו חלב לרפואה, שהיא מאכל לתינוקות. (חיד"א)

זכר לאבותינו בשעת מ"ת, שהלכו לבתייהם ולא מצאו מה לאכול תיכף כ"א מאכלי חלב, כי לבשר צריך הכנה מרובה לשחוט ולנקר ולמלוח, ולבשל בכלים כשרים לכן הוצרכו לאכול חלב. (משנ"ב סי' תצ"ד).

בתו"ט נותן הטעם שבברהמ"ז אומרים נברך אלוקינו ובברכת התורה אומרים ברכו את ה', כיון שמוזנות נותן לנו הקב"ה בדין כיון שבראנו כביכול מחויב לפרנס אותנו משא"כ נתינת התורה זוהי מצד חסדו ית"ש ע"כ מברכין על התורה ברכו את השם שם החסד ורחמים, ועפ"י ד ביום מתן תורתנו שניתנה לנו בחסדו הטוב אוכלים מאכלי חלב רמז לגוון לבן שהוא חסד כנודע. (בני יששכר).

נראה פשוט לפי מה שאמרו חכמי המחקר אשר כוחות המזון שיש בחלב לא נמצא בשום דבר שבעולם, כי אם על הלחם יח' אדם הלא הוא צמא למים, וגם מים בלבד בוודאי אינו מזין, משא"כ חלב אנו רואים שהוולד

אפילו כל האורחים, אלא דלכאורה ליכא הוכחה מזה דדילמא חלב שחיטה האכילם וליכא אבר מן החי, על כן הוכיח הגמרא מדהקפיד על עירובי תבשילין חלב עם בשר, שמע מינה דחלב מבהמה חיה היה ולא שחוטה, דאם כן לית ביה משום בשר בחלב דאורייתא, ואין להקפיד לאכלו אחר בשר כדמשמע ממ"ש הט"ז (סי' צ' ס"ק י"ב) ומוכח מעירובי תבשילין דלא היה חלב שחוטה ואם כן איך אכלוהוה הא נאסר מכח אבר מן החי, אלא על כרחך יצא להקל, עכ"ד. ומעתה כיון שעתידין ישראל לקבל את התורה אם כן איגלאי מילתא למפרע שלא היו עומדין לכך והיה להם דין בני נח, וזה שאמר הקב"ה למלאכים לא זהו שאכלתם אצלו, כלומר חמאה וחלב ואחר כך הבן בקר, ועל כן מדהקפיד על זה מוכח דחלב בהמה חיה היה, ואם כן לבני נח היה אסור מכח אבר מן החי ואיך אכלתם, על כרחך משום שאז כבר יצאו מכלל בני נח להקל כדין ישראל בשביל שעתידים לקבל התורה ואם עכשיו תפגעו בו ולא תתניהו לקבל, אם כן איגלאי מילתא שלא הו עומדים לכך ודין בני נח להם, ואיך אכלתם אכילת איסור ומכח טענה זו הניחוהו, ועל כן אמר ה' למשה לא נתתי לך התורה אלא בזכות אברהם, היינו מה שהאכיל למלאכים חמאה וחלב ואחר כך בן הבקר, שמוזה מוכח שהיה חלב חיה אלא שאכלו בשביל שעתידים לקבל התורה, ודין ישראל היה להם על שם העתיד, ובכל זה הניחו מלאכים למשה לקבל התורה על כן לזכר זה נוהגין לאכול מאכלי חלב ואחר כך בשר, וזה ענין נחמד פטפטיא דאורייתא טבין. (ייטב פנים)

שאכלו קודם חלב ואח"כ בשר, וי"ל עפ"י מש"כ בשם היהודי הק' הטעם דאסור קודם בשר ואח"כ חלב ולא להיפוך, דחלב הוי רחמים [ונרמז בקרא להגיד בבקר חסדך, ר"ת חלב] ובשר הוי דין, ואנן קי"ל תתאה גבר, ולכן קודם חלב, ואח"כ בשר מותר, דרחמים יגבר משא"כ להיפך, ומיושב המדרש הנ"ל דא"ל הקב"ה לא זה וכו' לא אכלתם רק להיפוך אכלתם קודם חלב ואח"כ בשר וא"כ מגיע התורה לישראל דתתאה גבר, וישראל הם התחתונים ולרמז זאת אוכלים מאכלי חלב. (קול דודי).
נוהגין לאכול בשבועות מאכלי חלב ואחר כך בשר עיין במג"א והנ"ל בזה על פי דאיתא במדרש על הפסוק ומשה עלה וגו' באותו שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע בו צר הקב"ה פניו דומה לאברהם א"ל הקב"ה לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו, אמר הקב"ה למשה לא נתנה לך התורה אלא בזכות אברהם וכו' וצריך ביאור, ונ"ל בדרך דרוש על פי מה שכתב בתשובות חת"ס [יו"ד סי' ע"ג] אהא שאמרו חז"ל קיים אברהם אבינו כל התורה אפילו עירובי תבשילין, ופירשו התוס' שהיה נזהר מלערב תבשילי חלב עם תבשילי בשר, שהרי כתיב ויקח חמאה וחלב והדר בן הבקר ולא להיפך, ואמר הוא דהרבותא בזה דבן נח מצווה על אבר מן החי, ממילא חלב נאסר להם עד שניתנה תורה ונתחדש היתרה, וממילא גם לבני נח שרי מטעם מי איכא מידי וכו', אבל קודם מתן תורה נאסרה, ואם כן מדהאכיל אברהם אבינו חלב, שמע מינה שכל כך נתעצם בשמירות התורה עד שלא נתנה, עד שיצא מכלל בן נח אפילו להקל, ולא הוא לבדו אלא

שטיחת עשבים

ונשמע, אמר הקב"ה בשביל שושנה זו ינצל הפרדס, בזכות תורה וישראל ינצל העולם כולו עכ"ל, הרי שלך לפניך יש ידים ורגלים למנהגן של ישראל לעטר התורה בשושנים וורדים ביום מתן תורתנו. (בני יששכר)
ועל כן מעמידים אילני סרק בבית הכנסת בשבועות לומר גם אילני סרק יש להם חלק בתורה (חת"ס)
נוהגים לשטוח עשבים בחג השבועות ונראה טעמו כדאי' שמשה רבינו ע"ה נולד בז' אדר וכתב ותצפנהו שלשה ירחים ואז ותשם אותו בסוף ה' זה בשבועות וזכר לנס הזה שוטחים עשבים. (הגר"מ בנעט זצ"ל)
אפ"ל רמז טעם למנהגן של ישראל על מה שכתב המג"א (או"ח סי' תצ"ד) נוהגין להעמיד אילנות בבכנה"ס ובבתים לזכר שבעצרת נידונו על פירות האילן, עכ"ל, לכאורה הסברא שבעצרת שהפירות נידונים יעשו זכר בפירות, ובט"ו בשבט באילונות, אולם רמז גדול יש בו דכשהאבות נידונים בב"ד של מעלה, מסתכלים גם במעשה הבנים לראות איך נחתנו על ידם, ואם העמידו זרע בירך גידולי קודש לתורת ה' ועבודתו, ובערך זה דנים אותם, וכשהבנים נידונים מסתכלים במעשה אבותיהם, ובערך זה המה נידונים, וע"כ בעצרת מתפללים על הפירות ע"י זכירת האילנות, ובר"ה לאילנות עושים זכר בפירות, וברא מזכי אבא. (דברי יואל)

נוהגין לשטוח עשבים בבכ"נ ובבתים זכר לשמחת מתן תורה שהיו עשבים סביב הר סיני שנאמר גם הצאן והבקר אל ירעו וגו', ש"מ שהיה שם מרעה. (לבוש)
כדי שיזכירו שבעצרת נידונו על פירות האילן ויתפללו עליהן. (מגן אברהם סי' תר"ד).
מנהג ישראל תורה היא להכין שושנת ורדים ושאר עשבים בשמים בחג השבועות, נ"ל ע"פ דברי המדרש פרשת אחרי (ויק"ר פ' כ"ג) על פסוק (שה"ש ב') כשושנה בין החוחים ר' עזריא בשם ר' יהודה ב"ר סימון, משל למלך שהיה לו פרדס נטוע שורה של תאנים ושל גפנים ושל רמונים ושל תפוחים, ומסר לאריס והלך לו, לאחר ימים בא המלך והציץ בפרדס לידע מה עשה, ומצאו מלא חוחין ודרדרים, הביא קצצים לקוצו וראה בו שושנה אחת של ורד נטלה והריח בו ושבת נפשו עליו, אמר המלך בשביל שושנה זו ינצל כל הפרדס, כך העולם כולו לא נברא אלא בשביל תורה לאחר כ"ו דורות הציץ הקב"ה בעולמו לידע מה עשה ומצאו מלא מים במים, דור אנוש מים במים, דור המבול מים במים, ודור המפלגה מים במים, והביא קצצים לקוצצו שנאמר (תהלים כ"ט) ד' למבול ישב, וראה בו שושנה אחת של ורד אלו ישראל, ונטלה והריחה בשעה שנתן להם עשרת הדברות, ושבת נפשו עליו בשעה שאמרו ישראל נעשה

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

כניתי — כג — בלתי מוגה

ערש"ק פרישת תצוה תשס"ח לפ"ק

ביקורו של הרה"צ רבי מרדכי לייפער שליט"א

אדמו"ר מנדבורנא לאנדאן יע"א

רבינו: דער בעלזער רב אליין האט יא געהייסן 'ישכר דוב'. (מ'האט אים אבער גערופן ישכר בער). נאר דער ראדישיצער זי"ע האט געהייסן 'ישכר בער', נישט 'דוב'.

האדמו"ר מנדבורנא: ווי אזוי האט דער מעזריטשער מגיד געהייסן?

רבינו: דוב בער. דער קדושת לוי רופט אים דאך אזוי "דוב בער". (עי' קדושת לוי פר' לך ד"ה או יאמר במה אדע וז"ל 'על פי ששמעתי מהצדיק אדוני מורי ורבי דוב בער נשמתו בגני מרומים, עיי"ש, ובעוד מקומות).

האדמו"ר מנדבורנא: כ'האב געהערט פון צאנזער אייניקלעך, אז מ'האט געהאלטן אז 'בער' איז נישט קיין נאמען, זיי געבן נאר 'ישכר דוב'.

רבינו: יא, אבער אויב האט מען געגעבן אזוי דעם נאמען ישכר בער, איז דאס דער נאמען. דער ראדישיצער האט דאך בכלל נישט געהייסן ישכר דוב, זיין ארגינעלער נאמען איז געווען 'ישכר בער'.

די זידיטשובער אייניקלעך הייסן אויך נישט 'ישכר דוב', זיי רופט מען 'ישכר בעריש' און דאס איז דער נאמען. דער פאטער פון הרה"ק רבי אייזיקל זידיטשובער זי"ע האט געהייסן רבי ישכר בעריש, און זיי הייסן אלע נאך איהם.

האדמו"ר מנדבורנא: רבי אייזיקלס פאטער האט אויך אזוי געהייסן?

רבינו: אוודאי, ס'איז ידוע דער רמז וואס די מאמע פונעם עמרת צבי זי"ע האט געזאגט "במסל"ה נעלה" (ר"ת בעריש, משה, סענדר, ליפא, הערש), די פינג' ברודער, דער ב' איז דאך מרומז 'בעריש'.

רבינו קיבל פניו בידידות רב והזכיר שזוכר עוד אותה תקופה מעת שלמדו יחד בצעירותם בישיבת עצי חיים סיגעט

האדמו"ר מנדבורנא: איך בין דאך א שטיקל מחותן אויך – מיין איידעם הרב יוסף יהזקאל פאנעט שליט"א איז א זון פון הרב מנחם מענדל שליט"א און איידעם ביים סוליצער רבי'ן שליט"א – דעם רבי'נס איידעם הג"ר ברוך שליט"א איז דאך אן אייניקל פונעם סוליצער רבי'ן שליט"א.

דעם רבי'נס אייניקל ליפאלע (הב' החוב"ט חנני' יו"ט ליפא בהגר"ב שליט"א) איז געווען דא ביי מיר אין שטוב, ער לערנט דאך דא אין די ישיבת תורת חסד מיט מיין זוהן, בלי עין הרע.

רבינו: יא, זיי זענען אויך נאדבורנער אייניקלעך. מיין איידעם רבי ברוך האט טאקע א אינגל מיטן נאמען 'ישכר בער', נאכן סטראזניצער רבי'ן ז"ל.

האדמו"ר מנדבורנא: מיר האבן שוין אסאך געטראכט פון וואו עס שטאמט דער נאמען 'ישכר בער' ביי אונז אין די משפחה. אלע וואס מ'האט גערופן ביי אונז 'ישכר בערצ'י, הייסן ארגינעל 'ישכר בער'.

רבינו: די אלע וואס מ'האט אזוי גערופן האבן געהייסן 'ישכר בער', און נישט 'ישכר דוב' דער וואוידיסלאווער רב ז"ל, האט אויך נישט געהייסן 'ישכר דוב', נאר 'ישכר בער' (ד'בער) הוא כנינו או לדוב או לישכר עי' בית שמואל שמות אנשים אהע"ז סימן קכ"ט, וכן בערצ'י ובעריש הוא כנינו לדוב או ישכר, עי' גמ מסודר שמות אנשים הישנים אות י')

האדמו"ר מנדבורנא: די אלע וואס קומען פון בעלזער געגענט האבן געהייסן 'ישכר בער'.

אסאך אידן ביי אונז האבן טאקע געהייסן בלויז בעריש, און נישט דוב, למשל, הרה"ח ר' ישכר בעריש בערקאוויטש (מקליינווארדיין) ע"ה, דער שווער פון הרה"ח ר' משה פריעד ע"ה, אלע זיינע אייניקלעך הייסן בעריש.

הרה"צ ר' ישכר בעריש מספינקא ז"ל וואס איז יעצט נפטר געווארן, האט אויך אזוי געהייסן.

ונפרדו לשלום

יום א' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור אצל הרה"צ ר' אורי אשכנזי שליט"א

האדמו"ר מסטאניסלאוו לאנדאן

האדמו"ר מסטאניסלאוו: דער רבי האט דערמאנט דאס ענין פון "מהויקי הדת" וואס די גדולי הדור האבן מייסד געווען אין גאליציען. כ'האב געהערט פונעם טאטן (הגאון הצדיק רבי משולם ישכר אשכנזי זצ"ל האדמו"ר מסטאניסלאוו) אז דער זלאטשוב'ער זיידע הרה"ק רבי יואל אשכנזי זצ"ל (בעל שו"ת מהר"י אשכנזי, דער שווער פון מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט זי"ע) איז דאך אויך געווען ביי די אסיפה.

האט דער טאטע ז"ל דערציילט אז ער האט דאס געהערט פונעם זון פון טארניפאלער רב זצ"ל, אז ווען מען האט צוזאמען גערופן די אסיפה איז דער זיידע ז"ל דער זלאטשוב'ער רב געקומען צו פארן - ער איז שוין געווען אויף דער עלטער - און מיין זיידע הרה"צ רבי אנטשיל'ע זיין זון איז אויך מיטגעקומען. ביינאכט האט דער זלאטשוב'ער זיידע געשיקט דעם זון אז ער זאל אריינגיין מיט א שליחות צום בעלזער רב.

ווען מ'האט געהערט אז ס'איז געקומען א שליח מיט א שליחות פונעם זלאטשוב'ער רב איז שוין די גאנצע שטוב פול געווען מיט מענטשן נאך איידער דער בעלזער רב איז בכלל אריינגעקומען אין צימער. האט ער איבערגעגעבן א שליחות אז דעם טאטן האט זיך די נאכט גע'חלומ'ט אז די תורה זאגט די פרשה פון 'זאתה תחזה', און רש"י זאגט אז יתרו האט געהייסן יתרו ווייל 'שיתר פרשה אחת בתורה ואתה תחזה', האט ער געזעהן אין חלום א דבר פלא אז יתרו איז בכלל נישט געקומען עפעס אויפטון אדער מתקן זיין פאר אידישקייט, נאר אדרבא ער איז געקומען חרוב מאכן דאס אידישקייט, ער איז געקומען מאכן ביי כלל ישראל "שרי אלפים שרי מאות ושרי עשרות", כדי ס'זאל ווערן קאמיטעען, ס'זאל ווערן פאליטיק, מ'זאל זיך קריגן און ס'וועט ווערן מחלוקת'ן, דאס איז געווען זיין מטרה אז דאס כלל ישראל זאל ח"ו בטל ווערן.

האט ער געזאגט אזוי, ער האלט אז דער בעלזער רב זאל נישט מאכן בכלל דעם "מהויקי הדת", נאר ער זאל אליין

זיין ממונה אויף אלעם, און אויב זעהט ער אז אין א שטאט פעלט אויס א תיקון זאל ער אהינשיקן א רב וואס זאל דאס מתקן זיין. אבער בעצם זאל נישט זיין קיין "מהויקי הדת" וואס די ארגעניזאציע זאל דאס אלעס פירן.

האט ער געזאגט אז אויב וויל דער בעלזער רב מקבל זיין דעם רעיון איז גוט, אויב נישט פארט ער אהיים.

דער בעלזער רב האט אריינגעטראכט א מינוט, און נאכדעם האט ער געזאגט, ווי איינער זאגט, אז ער וויל אהיימפארן זאל ער אהיימפארן.

דער זון פונעם טארניפאלער רב האט זיך זייער גע'חידושי'ט, קודם כל איז דאך געווען א פלא, די גאנצע זאך איז דאך סוף כל סוף טאקע בטל געווארן, און דא איז געווען דער זלאטשוב'ער רב, א גדול בתורה, און ער חלומ'ט א חלום וואס איז לכאורה שלא עפ"י תורה, רש"י זאגט דאך בפירוש פארקערט אז יתרו איז געקומען מתקן זיין פאר כלל ישראל.

נאכדעם ווען דער בעלזער רב האט מבטל געווען די "מהויקי הדת" האט דער בעלזער רב געזאגט אז דער רבש"ע איז 'בונה עולמות ומחריבן', ער האט שוין בונה געווען עולמות נאך פאר בריאת העולם, און ממילא האט ער געהאלטן אז אויב מ'מאכט א זאך, און מ'זעהט נאכדעם אז דאס וועט נישט טויגן קען מען דאס מבטל זיין, דאס איז געווען די סיבה פארוואס ער האט דאס מבטל געווען.

רבינו: פארוואס האט דאס דער בעלזער רב טאקע מבטל געווען?

האדמו"ר מסטאניסלאוו: ווייל ער האט געהאלטן אז ס'וועט נישט טויגן, דאס ארויסגעבן א ציימונג....

רבינו: איבער דעם ציימונג מהויקי הדת, האב איך געהערט פונעם טאטן ז"ל אז דער זון הרה"ק רבי ישכר בער ז"ל האט דאס מבטל געווען.

דער טאטע ז"ל האט דערציילט אז דער בעלזער רב ר' ישכר בער ז"ל האט געמיינט "האויב תמו חרבות לנצח" (תהלים ט' ז'), אז ביי א מלחמה דארף מען טון

משלח געווען פון כלל ישראל, ער האט געוואלט פמור וערן פון איהם...

האט ער נאכדעם געזאגט אז ער האט דאס דערציילט פארן טאטן דער טארניפאלער רב, און יעצט איז אים פארענטפערט געווארן די קשיא, דער זלאטשובער רב האט אוודאי געזעהן דעם ילקוט הראובני יונגערהייט, מילא האט ער געקענט אזוי הלומ'ען...

וכיכד את רבינו בלחיים

ובירכו רבינו: לחיים לחיים, דער אייבערשטער זאל העלפן מ'זאל קענען זיצן על התורה ועל העבודה מיט הרחבת הדעת נחת ושמחה והדות תמיד.

האדמו"ר מסטאניסלאוו: הודו לה' כי טוב, כ'בין אזוי נתפעל... ב"ה כ'קען זאגן אז ס'בלייבט איבער א רישומא קדישא, ס'איז א געוואלדיגע זאך, דער אייבערשטער זאל העלפן אז ס'זאל אריינקומען די ברכה ווייטער, מיט געזונט נחת און הרחבת הדעת.

פארשידענע זאכן כדי צו קענען מנצח זיין קעגן דעם שונא, אבער נאך די מלחמה בלייבן איבער די אלע מיטלען וואס מאכן חורבנות, האט ער געזאגט "האויב תמו" דער שונא האט זיך שוין געענדיגט, אבער "חרבות לנצח" די חורבנות וואס די צייטונגען מאכן אן, וואס מ'האט מייסד געווען צו קענען לוחם זיין, דאס בלייבט שוין אויף אייביג".

האדמו"ר מסטאניסלאוו: בכל אופן, דער זון פונעם טארניפאלער רב איז זייער שווער געווען די קשיא. איינמאל ווען ער איז אריבערפארן א שטעטל קליניץ, ווען ער האט געדארפט מוישן פון איין פערד און וואגן צו די צווייטע, איז ער אריינגעגאנגען אין בית המדרש און ער האט דארט געטראפן א ילקוט ראובני, דארט האט ער געזעהן אז דער ילקוט ראובני ברענגט אז יתרו האט דא אינזיגען געהאט הרוב צו מאכן דאס כלל ישראל מיטן געבן די עצה, דערפאר האט אים משה רבינו תיכף ומיד

יום ב' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק
ביקור הנחלת הקהילה ההתאחדות הקהילות החרדיות (כותיא) בלאנדאן באכמנייט כ"ק מרן רבינו שליט"א
השתתפו: הרב דוד פראנד הי"ד ראש הקהל, הרב יעקב ראובן קאנראד הי"ד ספרא דדיינא, הרב אברהם פינטער הי"ד מנהל מוסדות יסודי התורה, ר' יודא פעלדמאן הי"ד, ר' פנחס ראזענבערג הי"ד חבר וועד החינוך, ר' בנימין ראטה הי"ד

רבינו: איך געדענק ווען איך בין געווען אמאל דא אין לאנדאן, איז דא געווען א מוסד פאר נישט געזונטע קינדער ל'ע, דער מוסד איז נאך דא?

ר' דוד פראנד: דער רבי שליט"א האט דעמאלטס באזוכט דעם מוסד, מיט מיר צוזאמען. דער מוסד האט יעצט באקומען א גרעסערע פלאץ, דעמאלטס ווען דער רבי איז געווען באזוכן איז דאס געווען נישט ווייט פון "יסודי התורה", דארט וואו יסודי התורה איז היינט, זיי האבן שוין א גרעסערן פלאץ, זיי גייען יעצט אנהייבן צו בויען. דער מוסד גייט ב"ה אן...

רבינו: עס גייט ליידער אן...

ר' אברהם פינטער: עס איז געווען דאס ערשטע מאל ווען דער סאטמארער רב ז"ל (מרן בעל דברי יואל זי"ע) איז דא געווען, האט ער געפירט מיש אויפן יענעם פלאץ וואו עס גייט זיין דער בנין. אין 'אביגדור' זאל.

והראו לרבינו המודעה של הקהילה משנת תשי"ב אודות הופעת רבינו בלאנדאן, והעניקו לרבינו, רבינו קרא תוכן המודעה:

רבינו קיבל פני המשלחת הנכבדה. ופנה לחרב ר' אברהם פינטער: איר פירט די "יסודי התורה?"

ר' אברהם פינטער: יא, מיר האבן ב"ה א גרויסע הצלחה, מ'ברענגט ארויף די ווייטערדיגע דורות אז עס זאל האבן אן המשכה בע"ה.

ושאל רבינו על תוכן סדרי המוסד, ועל מספר התלמידים **ר' אברהם פינטער:** ארום און ארום איז דא ארום טויזנט קינדער בסך הכל, יונגלעך מיט מיידלעך, בעיקר האבן מיר מער מיידלעך. אבער די יונגלעך פארמערן זיך אלס מער. **רבינו:** די יונגלעך גייען מסתמא אין די אנדערע היימישע תלמוד תורות אין די שטאט.

ר' אברהם פינטער: יא, פאר די אינגלעך איז דא מער פאסיגע מוסדות.

ר' דוד פראנד: די קהילה האט אויך א "וועד החינוך" פון 6-7 מחנכים וואס ענטפערן עניני חינוך פאר אידן וואס רופן אריין, אדער קומען זיי אריין זיך דורכרעדן, ר' פינחס (ראזענבערג) איז אויך פונעם "וועד החינוך".

תנו כבוד לתורה

אנחנו שמחים בזה להודיע למע"כ שכבוד קדושת הרב הגאון הצדיק המפורסם, שר התורה והחכמה והיראה, רבן ומאורן של ישראל האדמו"ר מרן יואל טייטלבוים שליט"א האב"ד ור"מ סאטמאר, ישבות פה בלונדון יצ"ו אי"ה בש"ק פ' ראה שבת שמכרכין בו (חודש) אלול התפלות והסעודות בש"ק תעריכנה בבית המדרש של ערתי ישראל זמן ביאתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בדיוק והקבלת פנים נודיע אי"ה בעוד מועד בכבוד רב ובכרכת התורה הרב המנהל

ר' דוד פראנד: עם איז דא א דרשה וואס איז געדרוקט וואס דער רבי ז"ל האט געזאגט ביים הנוכת הבית פון די 'עדת' קהילה, דער רבי האט געזאגט אז דאס איז די היינטיגע חרדישע קהילה מי'דארף דאס מחזק זיין און פארשטארקערן, דער בנין שטייט נאך.

ר' יעקב ראובן קאנראד ספרא דדיינא: דער רבי ז"ל איז דעמאלטס געווען אויך ביי די שחיטה מיט הרב פאדווא ז"ל. ווען ער איז דא געווען דאס צווייטע מאל, איז ער דעמאלטס אויך ארויסגעפארן צו די גסות. ער האט געזאגט אז דא איז אזוי ווי א פארצייטישע שחיטה. רבינו שאל בדיוק על סדר שחיטת העופות והשובי"ם שעי' וועד השחיטה של הקהילה.

ר' יעקב ראובן קאנראד ספרא דדיינא: איך הער אז אין אמעריקע איז דא א פראבלעם מיט איינשפריצן? רבינו: דאס איז א צווייטע זאך, דאס איז בנוגע די גסות, דארט איז געווארן א שאלה וועגן דעם כרם. אין אמעריקע איז נישטא די שאלה, דאחי מיינ איך איז אויך נישטא די שאלה.

ר' דוד פראנד: ווען עם איז געווען דער פראבלעם מיט די נידלעך ביי די מילך, זענען מיר שוין נאכגעגאנגען דעם פראבלעם אויך, עם איז דא נישטא בנמצא די שאלה. רבינו: אין אמעריקע איז אויך נישטא די שאלה, ווייל היינט האלט מען שוין די בהמות אזוי אז מ'גיס זיי צו עסן א מעדיצין צו באווארענען די אלע פראבלעמען.

ר' דוד פראנד: דא איז די גאנצע זאך נישט אזוי בנוגע די גסות, דער פעלד איז נישט אזוי גרויס, ממילא די 'געז' אין מאגן זאמלט זיך נישט אזוי אן, דארף מען דאס נישט אזויפיל אויסליידיגן, ממילא איז די גאנצע שאלה נישט אזוי ווייט נוגע.

רבינו: די מעדיציען וואס מ'גיס פאר די בהמות אין אמעריקע, דאס טוט מונע זיין דעם גאנצן פראבלעם.

דארט וואו ס'איז נאך אביסל פרימיטיוו קומט אויס די פראבלעמען, דאס איז נאר אין יענע מקומות אין אורגוויי, ביי אונז האט מען נישט דעם פראבלעם.

וכיכרם רבינו שליט"א לברך על המזונות

וספרו על פתיחת מקולין חדשה שעי' קהלתינו הק',

שמחמת גידול הציבור בליעה"ר צריכין לפתוח מקולין חדשה,

ובעת יהי' סאטמאר'ע בוטשער בלאנדאן בע"ה.

רבינו: אין לאנדאן וואקסט כ"ה שטארק אידישקייט בכמות ובאיכות.

כ'האב געהערט אז ס'איז געווען דא א פראבלעם מיט די כפרות היי יאר.

ר' דוד פראנד: יא, מיר האבן דא געהאט א גרויסער פראבלעם, למעשה איז דאס געווען מער אויפגעבלאזן ווי עם איז געווען, כ"ה אז מ'האט דאס געמאכט (ששחטו אצל הש"ב דקהלתינו הק' הר"ר אברהם גאטעסמאן הי"ו ששחט כרגיל בפקודת רבינו שליט"א), שפעטער איז מען געוואויר געווארן אז דער פראבלעם איז ווייניגער.

דאס אז ס'איז אנגעקומען פונקט ערב יום הקדוש איז געווען דער פראבלעם, דאס האט געמאכט אז מ'האט זיך אזוי דערשראקן דערפון, מ'האט נישט געהאט קיין צייט מברר צו זיין פונקטליך, שפעטער איז מען געוואויר געווארן אז עם איז נישט אזוי געפערליך ווי מ'האט געמיינט פון אנהויב.

ר' אברהם פינטער: איך בין אריינגעקראכן דערין, עם זענען געווען ליידער היימישע אידן וואס האבן פאר'מסר'ט.

ר' דוד פראנד: מ'האפט איבער א יאר וועט אי"ה זיין לייכטער, דאס הייסט לייכטער ווי ס'איז אמאל געווען.

רבינו: אין אמעריקע איז אויך געווען אן איבערקעניש מיט די כפרות. ס'איז געווען אזוי הפקר, די רעגירונג האט געזעהן אז ס'איז שטארק נישט היגיניש דער גאנצער סדר, ממילא האבן זיי געוואלט מאכן פראבלעמען.

ביי אונז שעכט מען די כפרות אינעם "בית השחיטה" די שחיטה איז דאך אין קרית יואל, איז דאך אלעס אהערגעשטעלט.

ר' בנימין ראטה: די גוים קוקן דא נאך די אידן מיט גרויסע אויגן, דא זענען היימישע אידן א קלענערע פראצענט.

ר' דוד פראנד: מיר זענען דא געקומען די גאנצע 'קהל' באגריסן דעם רבי'ן.

רבינו: יישר כוחכם

ר' דוד פראנד: מיר בעטן דא א ברכה פונעם רבי'ן, דער רבי זאל משפיע זיין פאר די לאנדאנער קהילה, ס'איז א שיינער ישוב פאר אידישע קינדער, אז מיר זאלן מצליח זיין אין אלעם וואס מיר טוען.

רבינו רבינו: לחיים, לחיים, הצלחה מיט סיעתא דשמיא מיט אלעם גוטן.

ואיחל רבינו במיוחד לכל אחד ואחד מחברי הנהלת הקהילה ר' בנימין ראטה: כ"ה מיר האלטן זיך דא זייער צוזאמען, ס'איז פון די איינציגסטע קהילות אויף די וועלט וואס מ'האלט זיך אונטער אזא ארגעניזאציע, אלע קהילות אינאיינעם.

רבינו: אין אמעריקע ווערט יעצט א מדובר איבער אויל. עס זענען דא טייל פון די אויל וואס ווערט געברענגט פון ווייטן מזרח. לויט ווי כ'האב געהערט איז דער פראבלעם נישט אזוי ווייט פון די וואס מ'ברענגט פון די מרחקים, נאר דער פראבלעם ווערט אין אמעריקע אליינס, ווייל ווען עס קומט אן אין אמעריקע קומט ער דאך נישט גלייך קיין ניו יארק, ער קומט קודם אן אין איין זייט פון אמעריקע, און ער לייגט דארט אראפ טייל פון די אויל, אבער ער וועט דאך נישט האלטן דעם שיף לידיג ביז ווען ער קומט אן קיין ניו יארק, מילא לייגט מען אריין אין אמעריקע אנדערע שמנים פסולים אויף דעם פלאץ, דאס האט אזעלכע חלקים אין די שיף וואו מ'האלט די אויל. אין די שיף איז דא די מענקערס וואו מ'האלט עס, לידיגט ער אויס איין טאנק אין איין פארט, און ער לייגט דאס אראפ, און ביז ניו יארק שטעלט ער זיך אפ אויף עטליכע פלעצער, ממילא קען זיין אז עס איז בולע איינס פון די צווייטע. דאס איז יעצט א שאלה וואס איז עומד על הפרק.

איידער כ'בין אוועקגעפארן פון אמעריקע האט מען עוסק געווען אין דעם ענין, וואס מ'קען דא טון. כ'בין נישט באקאנט ווי אזוי ס'איז איבער דעם ענין דא אין ענגלאנד.

ר' דוד פראנד: מיר האבן שוין באהאנדלט דעם פראבלעם דא, אזא שיף, אזא מענקער, ווען עס קומט אן פון די ווייטנס קען זי האבן אויף זיך 60 קאנטעינארס, און א חלק פון די אויל דארפן ווערן געהייצט בשעת'ן פארן.

רבינו: ווייל אז ס'איז נישט געהייצט ווערט דאס פארגליווערט, עס גייט אזוי דער סיסטעם אז עס לויפט דורך א בוילער מיט היץ פון איין זייט צו די צווייטע, און דאס וואסער פונעם בוילער ווערט נישט געטוישט אזוי אז אפילו די אויל זאל ליגן אפגעטיילט, לויפט אבער דורך די זעלבע היים וואסער וואס האט געקאכט די טריפה'נע שמנים.

ר' דוד פראנד: דער פראבלעם ווערט דא באהאנדלט, און מ'זיט מאקע אכטונג אז מ'זעמט אזעלכע שיפן וואו מ'קאנצעטרירט נאר אזעלכע שמנים וואס זענען נישט קיין גרויסע שאלה, און נאכנישט פערטיג, אז עס קומט הערשט אן ווערט דאס נישט אוועק דעליווערט, נאר ס'קומט אריין אין אזא קאנטעינאר בענק וואס דארט זענען דא הונדערטער אזעלכע געהייצטע קאנטעינארס, מילא פרובירט מען צו באקומען די קאנטעינארס וואס האבן די אויל וואס ווערט גענוצט, די וואס זענען דירעקט דעליווערט, מ'צאלט מעקס אויף דעם צו האבן א דעליווערי וואס זאל נישט ווערן געהאלטן דארטן, מ'ארבעט שוין אויף דעם א פאר יאר.

רבינו: אין אמעריקע איז יעצט דא דער פראבלעם, ממש פארן אוועקפארן האט מען מיך גערופן איבער דעם, ס'איז מיר נאכנישט אויסגעקומען דערווייל געהעריג צו טון דערין. דאס זענען דוקא פון ליטווישן חדר די וואס זענען פארנומען מיט דעם. הג"ר שמואל בירנבוים (ו"ל ראש ישיבת מיר) וואס איז יעצט נפטר געווארן, ער האט אנגעהויבן צו טון דערין, און זיינע תלמידים טוען דערין ווייטער. די ראשי ישיבה הג"ר אהרן שעכטער שליט"א (ראש ישיבת ר' חיים בערלין), הג"ר דוד פיינשטיין שליט"א (ראש ישיבת תפארת ירושלים) זיי טוען דערין, פון זיי קומט יעצט די התעוררות.

ר' אבהם פינטער: אז מ'האט זיך דא געקענט אן עצה געבן, קען מען זיך מסתמא דארט אויך אן עצה געבן.

ר' דוד פראנד: יא, מ'קען זיך אן עצה געבן, ס'קאסט געלט, מ'דארף דערין אסאך אריינארבעטן. זיי רעכענען זיך מיטן אידישן עולם.

רבינו: מ'רעכנט זיך מאקע מיטן אידישן עולם, דער פראבלעם איז אבער אז עס זענען דא ארגעניזאציעס וואס טוען מקיל זיין דערין וכו'.

ר' דוד פראנד: ס'איז דא אן עצה אז מ'זאל מאכן אן עקסטערע סארט קאנטעינאר וואס האט א מאפעלטע וואנט, כדי עס זאל נישט זיין קיין בליעה.

רבינו: ס'איז דא עסקנים וואס טוען דערין, צי וועמען קען מען זיך ווענדן דאדי איבער דעם עסק?

ר' דוד פראנד: מיר האבן דא א משגיח ר' מיכאל שארף, ער קען זיך זייער שטארק אויס אין די סארט ענינים, ער איז יעצט נישט דאדי, ער ארבעט יעצט אויף מצות, ער איז אין ארץ ישראל, ער איז א גרויסער מבין אויף די סארט ענינים, ער ארבעט צוזאמען מיטן ביד"צ פון די "העדה החרדית" אין די סארט ענינים.

(הערת המערכת: בשבוע זה ביום ב' נשא העלילת התקיים אסיפה גדולה בהשתתפות גדולי הרבנים וראשי הישיבות בארצה"ב בעיר בארא פארק בהשתתפות כ"ק מרן רבינו שלום"א שנטל חלק בראש, ובו ישבו ודנו בנושא זה וכל המסתעף למעשה)

ובירך רבינו לר' דוד: לחיים טובים ולשלום, דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה, אז מיט און כשרות, מיט און פאר אידנס וועגן און דאס א געוואלדיגער זכות, ס'איז א געוואלדיגער זכות הרבים, מיט און זוכה אידן, דער כח הרבים דאס מיט ביישטיין.

ר' אברהם פינטער: זייט ר' דוד איז געקומען איז געווארן אין די קהילה אסאך תיקונים אין כשרות.

רבינו: מיט אסאך טאקע זיין עומד על המשמר.

ר' דוד פראנד: די מאדערנע וועלט האט געברענגט אסאך פראבלעמען.

רבינו: ס'איז אמת אז ס'זענען היינט דא אסאך נייע פראבלעמען, אבער אין א געוויסן זין האט דאס לייכטער געמאכט אויך פארשידענע זאכן.

ר' יעקב ראובן קאנראד: דער עולם היינט זוכט מער מהדר צו זיין אויך.

רבינו: דער עולם איז ערליך, דער עולם זוכט כשרים.

די זאך איז אזוי, אינדער היים איז געווען דאס עניות געווען זייער גרויס, איז געווען פלעצער וואו מ'האט זיך געמוזט פארלאזן אויף קולות, מ'האט פשוט נישט געהאט, היינט איז ברוך השם דא אן הרחבה, און אידן זענען גרייט זיך צו לאזן קאסמן געלט פאר הידורים אין כשרות. אידן זענען גרייט צו זאלן פאר כשרות, מ'ויל זיין רואיג וואס מ'עסט.

מ'פארט היינט מיט א שענערע קאר פון וואס מ'איז געפארן מיט צוואנציג יאר צוריק, וויל ער דאס כשרות אויך האבן בעסער ווי מיט צוואנציג יאר צוריק.

ר' אברהם פינטער: די הכשרים פון די OU זיי זענען דאך פארן המון עם.

רבינו: זיי זוכן אלע קולות. ב"ה אז ביי אונזערע אידן איז דער מצב אין כשרות שענער.

ישאל רבינו: דא איז ענגלאנד באקט מען מצות?

ר' דוד פראנד: מען באקט מצות, נישט אויף קאמערשאל. וואס מ'באקט דא איז וואס מענטשן באקן מצות פאר זיך. עם זענען דא חבורות צום באקן מצות, אבער א בעקעריי צום פארקויפן מצות איז נישטא.

ר' יעקב ראובן קאנראד: דער שאצער רבי ז"ל (כ"ק הנה"צ בעל דעת שלום) האט געזאגט אז פון ענגלאנד זאל מען נישט נעמען קיין ווייץ, ווייל ס'רענגט דא כסדר.

רבינו: דאס איז נישט קיין פראבלעם, ווייל מ'קען דאך ברענגען ווייץ פון א צווייטע מדינה.

ר' יעקב ראובן קאנראד: אין גאנץ איראפע איז נישטא קיין געהעריגע ווייץ, וואס מ'זאל קענען נוצן.

ר' דוד פראנד: דאס יאר קען זיין וועט מען עפעס אנהייבן א בעקעריי בועיר אנפין. א אינגערמאן האט דא אן אויוון, און מיטראכט נאך פורים אנצוהייבן צו באקן אויפן קליינעם פארנעם.

ר' אברהם פינטער: דער עולם דא איז אביסל פויל אויך. אין אמעריקע איז מען געוואוינט צו ארבעטן, מ'קען ארויסגעבן אסך מצות א שעה, מ'ארבעט געשיקט, דא איז נישט אזוי.

ר' דוד פראנד: אויסער דעם וואס דארט איז פיל גרעסער דער ציבור.

רבינו: עם ווענדעט זיך אלעס אין וויפיל ארבעטער עם זענען דא, אויב זענען דא גענוג ארבעטער קען מען ארויסגעבן סך מער.

ר' דוד פראנד: דער פראבלעם איז מיט די נשים, די רוסישע, די סארט זאכן איז דא בכלל נישטא.

רבינו: אין קרית יואל אין די מצה בעקעריי האבן מיר טאקע נאר היימישע נשים, ס'איז נישטא די וואס קומען פון רוסלאנד, אבער מיר האבן דאס נישט. אין שטאט איז טאקע גרינדער מיט דעם פרט, מ'קאסט דארט ביליגער. ביי אונז קאסמן די מצות טייערע צו פראדיצירן.

ישאל רבינו: ווער איז דא ממונה אויפן זאלצן די עופות?

ר' דוד פראנד: דאס איז אזוי, אדער זאלצט מען אין שעכט-הויז אליין, דאס זענען אידן, אמאל זענען דאס געווען נישט-אידן, אבער היינט האבן מיר אויף דעם נאר אידן (אמאל מאכט זיך אז מען נעמט א גוי זאל צוהעלפען).

רבינו: ב"ה ביי אונז האט מען דאס אויך אזוי איינגעשטעלט אז דאס זאלצן זאל זיין נאר דורך היימישע חסידישע אידן.

ר' דוד פראנד: אדער איז דא ווען דאס ווערט געזאלצן אין די געשעפטן, זיי זענען דאך אויך היימישע אידן.

רבינו: אין אמעריקע ביי די אנדערע בתי השחיטה זאלצן גוים, נאר א איד איז עומד על גבו.

עם זענען דא פלעצער ווי מ'האט א מאשין צום זאלצן דאס פלייש, די פלייש פארט אריין אין א מאשין, און עם זאלצט זיך דארט.

ובירכם רבינו: דער אייבערשטער זאל אויך העלפן איהר זאלטס האבן גרויס הצלחה מיט אלעם גומן".

דברית קודש

מב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שיעור פרקי אבות שב"ק פרשת במדבר שנת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

לבא עלינו בדבר ה', להיות אהרן כהן ואתה מלך, ואם בשביל שעל ידיכם זכינו לקבלת התורה, אין תורה ח"ו, עכ"ד.

אולם בשארית יעקב (פ' מסעי) הביא בשם זקינו מהר"ש אלגאזי בספרו רצוף אהבה להעיר על טענת מודעא, דלכאורה הרי קיי"ל (בבא בתרא מז:) תלוהו וזבין זביניה זביני, דאגב אונסא וזוזא גמר ומקני. וכיון שהקב"ה הבטיח לשומרי מצותיו שישלם כגמולו, הלא איכא שכר מצוה, ואגב אונסא וזוזא גמרו ישראל וקנו התורה, ושוב ליכא טענת מודעא. ותירץ דתלוהו ויהיב (היינו שנתן מעות מיד), אז אמרינן אגב אונסא וזוזי גמר ומקני, אבל מתן שכר המצות הא אמרינן (עירובין כג.) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ולכן לא מהני כשהוא באונס, עכ"ד. אכן כתב בנועם מגדים (פ' אחרי) דאע"פ דאמרו חז"ל (קידושין לט.) שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, מכל מקום על מצות דרבנן איכא שכר מצוה גם בהאי עלמא, עי"ש. ולפי זה על תוספות שבת איכא שכר מצוה בעולם הזה, ומכאן זה ליכא מודעא רבה לאורייתא.

ונמצא כי בערב שבת בין השמשות בזמן שמוסיפין בני ישראל מחול על הקודש או מתבטל טענת המודעא, דמכח תוספות שבת מגיע לישראל שכר מצוה בעולם הזה, ולזה באותו זמן נברא פי הארץ, כי על ידי זה נתבטל טענת קרח מכח המודעא, שהרי על ידי תוספות שבת איכא שכר מצוה וליכא טענת מודעא, ועל כן אז נברא פי הארץ ונבלעו קרח ועדתו.

*

עוד י"ל בביאור הענין שנברא פי הארץ בערב שבת בין השמשות, בהקדם מה שכתב המהרי"ט בצפנת פענח (פ' יתרו) בביאור הכתוב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני וגו', כי דור אנוש שעבדו להמזלות אמרו שראוי לחלוק כבוד אל צבאי השמים משרתי האל אשר הם פקידים מאתו יתברך להשגיח על עולמו כמו חמה ולבנה ודומיהם מן המזלות, שכבודן כבודו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שעבד מלך מלך. אך איתא בפרק יש נוחלין (בבא בתרא קיט:) אפלוגתא דתנאי במאי קמיפלגי, מר סבר חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, ומר סבר אין חולקין, והלכתא חולקין, והלכתא אין חולקין, קשיא הלכתא אהלכתא, הלכתא אהלכתא לא קשיא, הא דפליגי ליה רביה יקרא הא דלא פליגי ליה רביה יקרא, עי"ש. הרי דבפניו אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, רק אי פליגי ליה רביה יקרא אין זלוול אם מכבדין אותו בפניו. ולזה אמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, כלומר בפני ובמקומי אין לך לחלוק

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן, פי הארץ וגו'. יתבאר על פי מה שכתב א"י זללה"ה בייטב לב (פ' אמור) לפרש המדרש (ב"ר פ"א ס"ה) אמרה שבת לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג, אמר לה הקב"ה כנסת ישראל יהיה בן זוגך, דהנה קיי"ל (או"ח סימן רס"א ס"ב) שמצוה להוסיף איזה זמן שהוא ודאי יום מחול על הקודש, ואותו תוספות יש לו דין שבת, והנה כל העולמות תלויים ועומדים במעשה התחתונים, ואמרו חז"ל (כתובות ה.) גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, והנה כל המועדים שתלויים בב"ד הם מעשה צדיקים, אבל שבת קדושה וקיימת ואינה תלויה במעשה הצדיקים, וזה שאמרה לכולם נתת בן זוג מושפע מצדיקים, ולי לא נתת בן זוג מושפע מצדיקים, אך קדושה וקיימת מאליה, ועל זה היתה התשובה כנסת ישראל יהיה בן זוגך, עי"ד דאיתא בשו"ע (או"ח סימן רס"ג ס"ב) אם רוב הקהל קבלו עליהם שבת המיעוט נמשכין אחריהם בעל כרחם, עי"ש. ואז הם מקדשים שבת מבעוד יום, ונמצא גם שבת הוא מעשה צדיקים, עכ"ד.

והנה קרח כפר בכח מעשה הצדיקים שהם יכולים להוסיף ולחדש על גפי תורה, וכמו שאמר כי כל העדה כולם קדושים, ופירש"י כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה. ומדוע תתנשא על קהל ה', והיינו איזה כח יש למשה וצדיקי הדור להוסיף מה שלא צוה ה', אמנם מתוס' שבת יש לנו ראיה דגדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, ולכן בערב שבת בין השמשות בזמן שמוסיפים מחול על הקודש, באותה שעה נברא פי הארץ, כי ממה שמוסיפים מחול על הקודש מוכח דגדולים מעשה צדיקים, ואם כן מגיע לו לקרח עונש על שחלק על משה רבינו.

*

עוד יתבאר מה שנברא פי הארץ בערב שבת בין השמשות, על פי מה שכתב האלגאזי בשארית יעקב (פ' קרח) שקרח ועדתו באו לפרוק עול מלכות שמים מעליהם, שהיו אומרים שהם אנוסים בקבלת אלהותו ית"ש במתן תורה, וכמבואר בגמרא (שבת פח.) שכפה הקב"ה עליהם ההר כגיגית, ואמרינן התם מכאן מודעא רבה לאורייתא, ועל זה אמרו (במדבר טו א) כי כל העדה כולם קדושים, ופירש"י כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה, לרמוז ששם היו אנוסים בכפיית ההר עליהם, אלא שכל העדה כולם קדושים, שמקדשים עצמם במותר להם מן הדין, ועל כן מדוע תתנשא על קהל ה'?

מדקדק יותר, וכל החומרות ומילי דחסידי בכל המצות מצריך צריכי מאד לנפש הישראלי, כי על ידי עשיית המצוה בפועל בגבול כפי הדין המוגבל מאיר רק אור הפנימי של אותו האבר, אבל על ידי מילי דחסידי והחומרות שעושה בהמצוות יותר מן הדין המוגבל, וזה הוא מבלי גבול, הנה על ידו מאיר אור המקיף שבאותו אבר בלי גבול, והוא לו לשמירה מן החיצונים, ונתקיים בו מה שכתוב (דברים כה ז) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, עיי"ש בדב"ה"ק.

ונקדים עוד מה שכתב א"ז וללה"ה בתפלה למשה (מזמור פו) לבאר עניני פרישות וחסידות לעשות לפני משורת הדין משמרת למשמרת לאיסורי תורה, ולכאורה די לך מה שאסרה התורה, אמנם איתא בספרים אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, היינו רק אם הוא צדיק במעשיו ואינו עושה לעצמו גדרים וסיגים ומילי דחסידי, הנה צדיק כזה אי אפשר שלא יכשל בשוגג באיזה חטא, אבל מי שעושה משמרת לעצמו אף מה שלא אסרה תורה כדי שלא יכשל בנדנדור איסור או במדה שאדם מודד מודדין לו ורגלי חסידיו ישמור, הקב"ה שומרו ומצילו מכל מכשול אף במה שאינו יכול לשמור עצמו ושגיאות מי יבין. וז"ש שמרה נפשי כי חסיד אני, ושומר אני את עצמי בגדרים וסיגים, אם כן ראוי שגם הקב"ה ישמור אותי, עכ"ד.

ועל פי זה יש לפרש מה דאיתא במסכת שבת (דף יב:) לא יקרא לאור הנר בשבת שמוא יטה, אמר רבי ישמעאל בן אלישע אנו אקרא ולא אטה, פעם אחת קרא וביקש להטות אמר כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר, ולכאורה אינו מובן מה היה סובר רבי ישמעאל מעיקרא, ומה חזר באמרו כמה גדולים דברי חכמים. ולפי האמור יובן היטב ההחכמים עשו בזה גדר וסיג שלא יקרא כדי שלא יטה ועל ידי זה שמקיימין דברי חכמים וחסידות בזה יצילו השומר והשי"ת ישמור נפשו כדי שלא יבואו לשגיאה, וכיון שהוא לא חש לדברי חכמים לכן לא היה לו שמירה וטעה ושכח והטה, ולזה אמר כמה גדולים דברי חכמים שאם מקיימים דבריהם אז ינצל משגיאה כי זהו הסגולה ממילי דחסידי שלא יבא לשגיאה ע"י שמירת השי"ת.

ובדרך זה יש ליתן טעם על מה שתקנו חז"ל להוסיף מחול על הקודש, וכדאיתא במכילתא (יתרו פ"ז ס"ד) זכור את יום השבת לקדשו, זכור מלפניו ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש. ופי' במרכבת המשנה דדריש ליה מדאמר קרא את יתירה, לרבות דמוסיפין מחול על הקודש, עיי"ש. כי על ידי שיקיימו בני ישראל דברי חכמים ויוסיפו משמרת למשמרת לעשות לפני משורת הדין, הקב"ה רגלי חסידיו ישמור שלא יבא לשגיאה לחלל את השבת אפילו בשוגג ח"ו. וזה שאמר זכור את יום השבת, שזיכור תוס' שבת דדרשינן מריבוי דאת, ועל ידי זה לקדשו, יזכה לקדש את יום השבת בשמירתו ולא יבא לידי שגיאה ח"ו.

ועל פי זה יש להבין טענת קרח שטען כי אנוש מאלקי יצדק, ולמה לו להיות צדיק יותר מאשר צוה ית"ש, ואין זה מן

כבוד לשום אחד ממשרתי, והוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, לפיכך אין לך מקום לעשות פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת וגו', כענין שנאמר (תהלים קלט ה) אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וגו', ואין לומר דפליג להו יקרא, לזה אמר לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא, ועל כן כל שהוא על פני אסור, עכ"ד.

ובזה כתב האלגאזי בשמע יעקב (פ' לך) לגבי מצות כיבוד אב ואם, שיש לחקור היאך אפשר לחלוק כבוד לבשר ודם בפניו ית"ש, אך ביאור הענין כיון שהקב"ה חלק להם כבוד ופליג להו יקרא, והזהיר על כיבוד אב ואם, תו ליכא משום חולק כבוד לתלמיד במקום הרב, וזה פירוש הכתוב (דברים ה טו) כבד את אביך ואת אמך כאשר צו"ך ה' אלקיך, היינו משום דפליג להו הקב"ה יקרא וצוה לכבדם, עכ"ד.

אך כ"ק מרן דו"ז וללה"ה בדברי יואל (פ' לך עמוד רט) ביאר שדבר זה אי חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב תלוי במחלוקת שמעון העמסוני ורבי עקיבא (פסחים כג:) אי דרשינן את ה' אלהיך תירא (דברים י ג) לרבות תלמידי חכמים, דלרבי עקיבא דדריש את לרבות תלמידי חכמים, אם כן ריבה הכתוב לחלוק כבוד לתלמידי חכמים במקום הרב זה הקב"ה, מה שאין כן לשמעון העמסוני דלא דריש את, לדידיה אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, עכ"ד.

והנה איתא במכילתא (יתרו פ"ז ס"ד) זכור את יום השבת לקדשו, זכור מלפניו ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש. ופי' במרכבת המשנה דדריש ליה מדאמר קרא את יתירה, לרבות דמוסיפין מחול על הקודש, עיי"ש. אך מבואר שם בגמרא דאי דרשינן את ה' אלהיך תירא לרבות, אף שאר אתין לרבווי אתי, אבל אי לא דרשינן את ה' אלהיך תירא, מדהא לאו לרבווי אתי כולהו נמי לאו לרבווי אתי, עיי"ש. ובכן אי לא דרשינן את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים, אם כן גם את דגבי שבת לא דרשינן לתוספות שבת.

והנה כתב בשמע יעקב (פ' נה) לפרש מה שאמר קרח כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה', והואיל ובתוכם ה' מדוע תתנשאו, דבפני הרב אין חולקין כבוד לתלמיד, עכ"ד. אך אין טענתו טענה, דהא היכא דפליג ליה רביה יקרא חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, ולזה בערב שבת בין השמשות בזמן שמוסיפין מחול על הקודש, הרי נסתר טענת קרח, דהא מוסיפין מחול על הקודש משום דדרשינן את לרבות וחולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, ועל כן נברא או פי הארץ לבלוע את קרח.

*

עוד יתבאר בטעם שנברא פי הארץ בערב שבת, על פי מה שכתב בבני יששכר (תשרי מאמר י אות ז) בענין חומרות והידורים במעשה המצוות כי לכל מצוה יש גבול מוגבל באופן עשייתה כהלכותיה, זה כשר וזה פסול, אבל דקדוקי המצוות מה שכל אחד מישראל מדקדק בחומרות לעשותן באופן היותר נאות לזה אין גבול מוגבל, כי זה מחמיר בכך וכך וזה

המפרשים למה הזכירו לו לבלעם דייקא מצוה זו של שלש רגלים יותר מכל שאר מצוות שבתורה. דהנה כתב א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' שמות) לפרש הכתובים (פ' בלק) ויגר מואב מפני העם מאוד כי ר"ב הוא וגו', על ידי והוא יושב ממולי בקביעות, דאז הוה להו לישראל דין רוב להכריע עצמם לכף זכות, לזה לכה ארה לי וגו' ואגרשנו מן הארץ שיהא להם פיזור ויתבטלו ברוב, עכ"ד. אמנם מבואר בספה"ק כי היציאה לסוכה מורה על התדבקות בהשי"ת, כי בהיות האדם בבית יש בו מסך המבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים, אבל ביציאתו אל הסוכה הוא בצל אל, וזה מורה כי בני ישראל דבוקים בו יתברך ואינם תחת ממשלת שום שר בשמים כי אם תחת ה"בוכ"ע, אמנם הסוכה מורה גם על הגלות, ולכן בחג הסוכות אנו אומרים בזכות צאתי מביתי החוצה ודרך מצותיך ארוצה יחשב לי כאילו הרחקתי נדוד, כי בכל השנה אינו טוב להיות נדוד כי יש חשש להתבטל ברוב אומות, אבל בחג הסוכות כאשר דבוקים בהשי"ת אז אנו מבקשים שיחשב לי זאת כאילו הרחקתי נדוד בגלות, ולא היישין לביטול, כי מזה רואים דביקות ישראל לאביהם שבשמים, כי השי"ת מלא כל הארץ כבודו. ולזה אמר בלעם אתה רוצה לעקור אומה החוגגת שלש רגלים, ואחד מהם הוא חג הסוכות דאז בני ישראל הם דבוקים בה' וממילא אינם בטלים ברוב, ועל כן לא תוכל להם.

ומענתה י"ל דלכן נברא פי האתון בערב שבת בין השמשות, דהנה כתב א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' אמור) בביאור מאמרם (וזהו קרח דף קעט:) מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים אפילו בשבת של חול, הכוונה על תוספות שבת, דק"ל (או"ח סי' רס"א) שמצוה להוסיף איזה זמן שהוא ודאי יום מחול על הקודש, ואותו תוספות יש לו דין שבת, וזה נקרא שבת של חול, שניתוסף בשבת מיום החול, וגם אז יש השראת השכינה, עכ"ד. ועל כן בערב שבת בין השמשות זמן תוס' שב"ק דאז זוכים בני ישראל להשראת השכינה ודביקות בה', אם כן נסתתר טענת אוה"ע שיתבטלו ישראל ברוב, על כן אז נברא פי האתון.

*

עוד אפשר לומר בהקדם דברי מהר"ש פרימו (הביאו החיד"א בראש דוד פ' תצוה) על אמרם ז"ל (תנ"כ"א זוטא פי"ט) שיעקב ועשו חלקו בשני עולמות, יעקב נטל עולם הבא ועשו נטל עולם הזה. וקשה דלפי זה איך מצאנו ידיו ורגליו לעשות חיל ולאכול חלב הארץ, והלא יאמרו גזל הוא בידיו כי שייך כולו לעשו. והתירוץ כי אמרו חז"ל (שבת פח.) תנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית, אם יקבלו ישראל את התורה אתם מתקיימים, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו. ואם כן אלמלא קבלו ישראל את התורה מוט התמוטטה הארץ ונמצא העולם אבד, וכאשר באו ישראל וקבלו התורה קיימו הארץ ומלואה, וק"ל (בבא מציעא נד.) דהמציל מזוטו של ים ומשלילתו של נהר הרי אלו שלו, ועל כן מגיע לנו להנות מטוב העוה"ז על פי הדין, עכ"ד.

הצורך, ומהו השבח שיעשה המצוה ביתרון ובחומרות יותר ממה שנצטווה, ולזה אמר כי כל העדה כולם קדושים, ופירש"י כולם שמעו דברים בסני, היינו מה שאסרה התורה משורת הדין, וסגי בזה ואין צריך להוסיף עוד, כי ובתוכ"ס ה', שעל ידי שמירת המצוות יהיה בהם אור פנימי המוגבל כמו מעשה המצוה המוגבל בלי דקדוקים וזהירות יתירות וסגי בזה, ומדוע תתנשאו על קהל ה' להוסיף עליהם מפי חכמים כמה מיני חומרות והידורים, והלא די לך מה שאסרה תורה ולא להוסיף על זה גדרים וסייגים, וזה שאמר ומדוע תתנשאו ע"ל קהל ה', רמז לאור מקיף שהוא על קהל ה' שמקיף את איש הישראלי, וטען שאינו צריך לכל זה. ולזה השיב משה רבינו בקר ויודע ה' את אשר לו, ופירש"י גבולות חלק לו הקב"ה בעולמו, בין איסור להיתר, אבל יכולים אתם להפוך בקר לערב, הכוונה על פי המבואר במדרש (בר"פ פ"ב ס"ה) דבוקר יכונה מעשיהן של צדיקים וערב יכונה מעשיהן של רשעים, וזה שאמר להם משה בלשון ניהותא שעל ידי טעות אפשר להפוך בקר לערב ולחשוב על עבירה שהוא מצוה, ושגיאות מי יבין, ולכן צריכים למיילי דחסידי דרק על ידי הוספות גדרים וסייגים רגלי חסידין ישמור מכל מכשול וטעות. וזה שאמר, כך, על ידי הגדרים וסייגים, ויבדל אהרן להקדיש"ו, על ידי שמקיים מצות עשה קדושים תהיו, ופי' שם הרמב"ן לקדש עצמו במותר לו בפרישות יתירה, על ידי זה הבדילו ה' והפרישו מכל שגגת איסור.

ולכן בערב שבת בין השמשות, דאז הוא זמן תוספות שבת, שזה מועיל לו לאדם על שמירת שבת שלא יבא לידי שגיאה ח"ו, אז נסתתר טענת קרח על מה שמוסיפים בחומרות והידורים על מצות ה', כי מכאן מוכח עד כמה צריך האדם להזהר להוסיף תמיד חומרות והידורים על מצות ה' אשר זה יעמוד בעדו להשמר מכל חטא ועון, ולכן אז נברא פי הארץ כי ראוי הוא לעונש על מה שחלק על משה ואהרן.

*

פי האתון. יתבאר בהקדם מה דאיתא במדרש (ויק"ר פ"ד ס"ו) כי דעת האומות שישאלו בטלין ברוב לגביהו, כי אתם המעט מכל העמים. אמנם ידוע מדברי חז"ל (כתובות טו.) דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי ואינו בטל ברוב, ואם כן כאשר ישראל יושבין במקומן אין חשש ביטול ברוב, דכל קבוע כמחצה על מחצה, אבל לאחר שגלו הוי נידי ממקומם ושוב לא הוי כמחצה על מחצה, ונתעורר הקושיא מדוע אינם בטלים ברוב האומות. ותירץ בספה"ק נועם אלימלך (פ' במדבר) על פי מה דק"ל (וי"ד סימן צ"ב ס"ד) דדבר הדבוק צריך ביטול כנגד כל הדבוק, וכאשר בני ישראל עושים רצונו של מקום, הרי הם דבוקים בהבורא ית"ש, וכשאנו דבוקים בו יתברך אינם יכולים לבטל אותנו, עכ"ד.

ויל"פ בזה הכתוב ויפתח ה' את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים, ופירש"י ז"ל רמז לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה. ונתקשו

צוה ה', אז לא יחל דברו לא יצטרך לחלל דבריו ושפתיו להזכיר שום חטא ועון כלל, כי אם ככל היוצא מפיו יעשה ויקיים בעצמו, ואז ממילא ידמו לעשות כמעשהו ויזכיה במישור של עצמו לזולתו בלי שום דיבור ואמירה, עכ"ל. וזהו ביאור המשנה אף צב"ת, היינו הרצון לעשות רצון הבורא ית"ש, בצב"ת עשויה, נגרם במה שהצדיק יש לו רצון לעבודת ה', ובוה מעורר גם אחרים עמו.

*

עכ"פ עומדים אנו לפני הג שבועות, ונתבאר מדברינו אלה מעלת קבלת התורה שעל ידי זה אנו זוכים להנות מטוב עולם הזה, ויתכן לומר בזה טעם לשבח על הקרבת שתי הלחם בחג השבועות, כי לחם כפשוטו הכוונה על השפעת הפרנסה, גם רמז על לימוד התורה ככתוב (משלי ט ה) לנו לחמו בלחמי, ולזה הקריבו שתי הלחם לרמז שבחג השבועות יום קבלת התורה מלבד מה שזכינו להשפעת הרוחני של התורה הקדושה, עוד אנו זוכים להשפעת הגשמי להנות מטוב עולם הזה משום דהו"ל כמציל מזוטו של ים.

וכאשר קרבו ויאתיו ימי קבלת התורה עלינו לעשות הכנה רבה לקבל עלינו עול מלכות שמים ועול התורה והמצוות מחדש, וההכנה לחג השבועות הוא גדולה מההכנה לשאר רגלים, כי בחג הפסח אמרו הו"ל (פסחים ו) שואלין ודורשין שלשים יום, ואז בני ישראל טרודים באפיית מצה ובמצות ביעור חמץ להכין כל צרכי החג, מה שאין כן בחג השבועות צריכים לעשות הכנה מ"ט יום, וההכנה לחג השבועות הוא שיכין האדם את עצמו שיהיה הוא מוכן לקבלת התורה, וההכנה לחג השבועות הוא על ידי לימוד התורה. ואם כי לא נשאר נו רק זמן קצר יכולים עוד לתקן הרבה בהם, וכדברי א"ז זללה"ה בקדושת יום טוב (פ אמור) לפרש הכתוב (ויקרא כג טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, כי וספרתם הוא מלשון ספיר ויהלום, היינו שאתם צריכים להאיר עצמכם ולתקן מעשיכם בימים אלו, אמנם אף כאשר הלפו ועברו כמה שבועות ולא תיקנו עדיין כלום, אל יאמרו לנפשם נואש, אלא עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, פ"י אף ביום האחרון מימי הספירה תוכלו לתקן ולהאיר כל החמישים יום, עכ"ל. (ועיין בעבודת ישראל לפסח). ועל אחת כמה וכמה שיש לנו עוד יותר משבוע בודאי שיכולים אנו עוד לתקן הרבה.

והשי"ת יא בעזרינו שנוכה לעשות הכנה הראויה לימים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום, ונוכה לקבל התורה הקדושה בשמחה ובהדרה ובאנפין נהירין, ונוכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

ועל פי זה יש לפרש מאמר הגמרא (פסחים סח:) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכ"ם מאי טעמא יום שניתנה בו תורה הוא. והטעם בזה דמאחר שעל ידי קבלת התורה אנו זוכים להנות מטוב עולם הזה, על כן ביום זה בעינן נמי לכ"ם, לעסוק באכילה ושתיה וצרכי הגוף, להורות שעל ידי קבלת התורה יכולים אנו להנות בדין מטוב עולם הזה.

ובזה יל"פ הכתוב ויפתח ה' את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים, ופירש"י ז"ל רמז לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה. ונתקשו המפרשים למה הזכירו לו לבלעם דייקא מצוה זו של שלש רגלים יותר מכל שאר מצוות שבתורה. דהנה בלק אמר ואגרשנו מן הארץ, כי טען דאין לנו להנות מטוב עולם הזה דהוי גזל בדינו, ולזה אמרה האתון אתה רוצה לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה, ואחד מהם הוא חג השבועות זמן מתן תורתנו שאז קבלנו התורה, ואם כן הו"ל כדן מציל מזוטו של ים ושפיר יכולים להנות מטוב עולם הזה.

והנה כתב רש"י ז"ל (בראשית א לא) יום הששי, הוסיף ה' בששי בגמר מעשה בראשית לומר שהתנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. וא"ז זללה"ה בייטב לב (פ' בראשית) העלה לפי זה דבגמר מעשה בראשית היתה התנאי, עי"ש באריכות לפי דרכו.

ומעתה י"ל שטעם זה נברא פי האתון בערב שבת בין השמשות, דאז היתה התנאי שאם לא יקבלו ישראל התורה יחזור העולם לתוהו ובוהו, וכיון שקבלו ישראל הו"ל כמציל מזוטו של ים ויכולים להנות מטוב עולם הזה, אם כן נתבטל טענת בלק, ולכן נברא אז פי האתון.

*

וי"א אף צבת בצבת עשויה. ופי' במדרש שמואל דצבת הוא מלשון רצון כמו שאומרים צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, עי"ש

ונראה על פי מה שכתב בנינה לעתים (דרוש ס"ד) לפרש מאמרם ז"ל (ברכות ו:) כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים. כלומר מה ששאר בני אדם יצטרכו דיבור ואמירה להוכיח וזולתם לעבודת ה', יעשה הוא בלא מוצא שפתים, אלא מה שהוא בעצמו מתנהג ביראת שמים זה עושה רושם בלב כל אדם וממנו יראו וכן יעשו, וזהו הכוונה כל אדם שיש בו"ו, פי' בתוכו יראת שמים, אז אפילו אין אומר ואין דברים, דבריו נשמעים מאליהם, ועושים רושם כאילו היה תוכחת מגולה, וממנו יקחו עשות כמוהו, עכ"ל.

וא"ז זללה"ה בייטב לב (פ' מטות) האריך בזה דיש צדיקים אשר גם בלי דיבור לאחרים רק במה שעושה רצון קונו מעורר אחרים, ופי' הפסוק וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר בפה דברי תוכחה, זה הדבר אשר צוה ה', אמנם איש כי ידור נדר וכו' לאסור איסור על נפשו לשמור ולעשות את אשר

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קריאת עשר הברכות "ברך משה" רהסדרי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' מאיר חיים שישא שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' משה יעקב ראטער שליט"א

לאירוסיו בנו - נכדו הבה"ח יצחק יודא הי"ו

הרה"ח ר' משה יעקב מאשקאוויטש שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש שליט"א

לאירוסיו בנו - נכדו הבה"ח יואל אברהם הי"ו תלמיד ישיבתינו

הרה"ח ר' יעקב אביגדור פרידמאן שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין שליט"א, חבר הנהלת המוסדות

להולדת בנו ובתו - נכדיהם

השלום וזכר בבית מדרשינו בשיכון - קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

הר"ר יואל לעזריה הי"ו

ולאביו הרב ר' חיים משה לעזריה שליט"א, מנהל רוחני דישיבתנו הק

ולחתנו הרב ר' חיים עזריאל יאזשעף שליט"א, ר"מ בישיבתנו הק

ולוקינו הרה"ח ר' שלמה זלמן סאנדער שליט"א

ולחז"ו הרה"ח ר' יושע פאליק הערשקאוויטש שליט"א

להולדת בנו - נכדו

השלום וזכר והוואך נאכט בבית אביו רח' כהנמן 95

הכנסתו בביתו של אאע"ה ביום שבי"ק בבית מדרשינו בזכרון מאיר

הר"ר ישראל צבי וויינפעלד הי"ו

ולחתנו הרה"ח ר' גרשון כף שליט"א, חבר הנהלת המוסדות

להולדת בתו, נכדתו - קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

הר"ר יצחק אייזיק שעכטער הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' אברהם ארי' שעכטער שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' משה מילער שליט"א

להולדת בתו, נכדתו - קידושא רבא בבית מדרשינו בשיכון

קרן

"נפש חיה"

ע"ש הרבנית הצדיקת
מרת ח' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלבי'ע ח' שבט תשנ"ג
☆☆☆

קרן

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלבי'ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆☆☆

קרן

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד
טעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
נלבי'ע י"א תשרי תשמ"ה
☆☆☆

קרן

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלבי'ע ט"ו חשוון תשל"ז
☆☆☆

קרן

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלבי'ע ט' שבט תשנ"ג
וזגתי מרת ח' ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלבי'ע י"א סיון תשנ"ה
☆☆☆

קרן

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלבי'ע כ"ג ניסן תשנ"ז
וזג' מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלבי'ע ה' מנחם תשנ"א
☆☆☆

קרן

"ממכון שבתו

השגח"

קרן

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי ווירצבערגער ז"ל
נלבי'ע ח' כסלו תשס"ב
☆☆☆

קרן

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב איינבערגער ז"ל
נלבי'ע ט"ו אייר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ב"ר סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל חזו ז"ל
נלבי'ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆☆☆

קרן

"חסדי שמואל וחנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב לעזריה ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלבי'ע ג' תשרי תשנ"ח
וזג' מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלבי'ע י"ב חשוון תשל"ז
☆☆☆

קרן

"אנשי ח"ף"

ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמי ז"ל
נלבי'ע ז' שבט תש"ג
וזג' מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מ"ב ז"ל
נלבי'ע ב' אלול תשנ"ג
☆☆☆

קרן

"צב"א מרו"ם"

ע"ש ר'
צבי אלימלך געלכמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלבי'ע ד' אלול תשנ"ט
וזג' מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלבי'ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆☆☆

קרן

"אפריון נמטי לר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלבי'ע ז' מנחם אב תשנ"ה
☆☆☆

קרן

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר זוקי איתמר טובי ז"ל
נלבי'ע י"ג כסלו תשנ"ה